

اعمالِ رسولای عیسیٰ مسیح

تورای آخِرِ عیسیٰ مسیح پیش از رفتو دَ عالمِ باله

^۱ دوستِ عزیز مه تیوفیلُس، دَ کتابِ اوّلِ خُو ما دَ باره پگ چیزای که عیسیٰ انجام می‌دد و تعلیم میدد نوشته کدم، از شروع گرفته ^۲ تا امو روزی ره که عیسیٰ دَ رسولایِ اِنْتِخاب کده خُو دَ وسیله روحِ اَلْقُدُس حُکم کد و خود شی سُون آسمو رفت. ^۳ او بعد از رنج و مرگ خُو دَ دُورون چل روز خود ره دَ یارایِ خُو زنده ظاهر کد و دَ طریقه های مُختَلِف دزوا ثابت کد که او واقعاً بعد از مرگ دوباره زنده شده. او دَمزُو عَیتا دَ باره پادشاهی خُدا توره موگفت.

^۴ وختیکه عیسیٰ قد یارا جَم شده بود، او اینی حُکم ره دزوا دد: "از شارِ اورشَلیم دُور نروید، بلکه دَ اِنْتِظارِ وعده آته آسمانی بشید^۵ که ما دَ باره شی دز شمو گفتدم. ^۵ یحییٰ شمو ره دَ او عُسَل تعمیم میدد، لیکن از آلی کلوتر از چند روز تیر نَمُوشه که شمو قد روحِ اَلْقُدُس تعمیم دده موشید." ^۶ دَ امزُو عَیت که اونا یگجای ششته بود، وا از عیسیٰ سوال کده گفت: "یا مولا، آیا دمزی وخت پادشاهی از دست رفته اسرائیل ره پس میدی؟" ^۷ او دزوا گفت: "بلده شمو لازم نییه که وخت ها و زمان های ره که آته آسمانی دَ اختیارِ خود خُو تعیین کده بفامید. ^۸ مگم وختیکه روحِ اَلْقُدُس دَ بله شمو قرار میگیره، شمو قُدرت پیدا مونیید و دَ اورشَلیم، دَ تمامِ منطقه بهودییه و سامره و حتی دَ دُورترین جای های دُنیا دَ باره ازمه شاهدی میدید." ^۹ بعد از گفتونِ امزیِ تورا، مولا عیسیٰ دَ پیشِ چیمای ازوا سُون آسمو برده شد و یگ اور او ره از نظر ازوا غیب کد. ^{۱۰} دَ امزُو عَیت که او مورفت و چیمای ازوا هنوز آسمو ره توخ موكد، بے بلغه دُو آدم سفید پوش دَ پالوی ازوا ایسته شده ^{۱۱} گفت: "ای مردایِ جلیلی، چرا ایسته شده سُون آسمو توخ موكنید؟ امی عیسیٰ که از پیش شمو سُون آسمو رفت، دَ امزُو رقم که رفتون شی ره دَ آسمو دیدید، دَ امزُو رقم او بسم پس مییه."

^{۱۲} بعد از او یارا از کوه زبُتون پس دَ اورشَلیم آمد که تا اُونجی ره یگ روزه سفرِ روزِ آرام بود. ^{۱۳} اونا وختیکه دَ شارِ داخل شد، دَمزُو باله‌خانه رفت که دَ اُونجی اُناق دشت. امو نفرایِ پترُس، یوحنا، یعقوب، اندریاس، فیلیپس، توما، برتولما، متی، یعقوب باچه خلفی، شمعونِ غیرتی، و یهودا باچه یعقوب بود. ^{۱۴} تمام ازوا قد خاتونو و مریمِ آبه عیسیٰ و برارایِ عیسیٰ خود ره دَ یگ دل دَ عبادت و دُعا مصروف کد.

اِنْتِخابِ رسولِ نو دَ جایِ یهودایِ اسخربوطی

^{۱۵} دَ یکی امزُو روزا پترُس دَ مینکلِ ایماندارای که تعدادِ پگ ازوا تقریباً دَ یگ صد و بیست نفر میرسید، ایسته شده ^{۱۶} گفت: "برارو، لازم بود که امو نوشته ها پوره شنه که روحِ اَلْقُدُس از زبونِ داوود پیغمبر دَ باره یهودا پیشگویی کده بود یعنی دَ باره نفری که او یگ راهنما بلده امزُو کسای جور شد که عیسیٰ ره گرفتار کد. ^{۱۷} یهودا از جمله امزو و دَ وظیفه مو شریک بود." ^{۱۸} از مُردی که یهودا بلده خیانت خُو گرفتند او یگ ثوئه زمی خرید و قد روی خُو دَمزُو زمی خورده از منه خُو دُو پاره شد و روده های شی بُرو بر شد. ^{۱۹} و تمامِ مردمِ اورشَلیم از مرگِ ازوا خبر شد، و امو ثوئه زمی دَ زبونِ خودگون شی دَ نامِ «حَقَل دَما» یعنی «زمینِ خون» مشهور شد. ^{۲۰} پترُس بسم گفت: "ازی که دَ کتابِ زبور گفته شده: 'خانه امزُو کس خراب شنه و هیچ کس دَمزُو جای نشینه.'

^a ۱:۴ یعنی دَ اِنْتِظارِ روحِ اَلْقُدُس بشید. ^b ۱:۱۲ دَ روزِ آرام یهودیا اجازه دشت که فقط تقریباً یگ کیلومتر سفر کنه و اونمُو ره «یگ روزه سفرِ روزِ آرام» موگفت.

و بسم گفته شده:

‘مَسْئُولِيَتِ شَيِّ رَه دِيگَه نَفَر بَگِيرَه.’

۲۱ پس یکی امزو آدمای که د تمام امزو مُدَّتِ که مولا عیسیٰ د مینکل مو میمد و مورفت قد ازمو همکار بوده، ۲۲ یعنی امزو روز که یحییٰ مولا عیسیٰ ره غُسلِ تعمید دد تا امو روز که مولا د پیش چیمای مو سون عالم باله برده شد، باید قد ازمو شاهد ازی بشه که مولا عیسیٰ دوباره زنده شده.

۲۳ پس اونا دو نفر ره پیشنهاده کد: یگ شی یوسف برسابا بود که او ره یوستس ام موگفت و دیگه شی متیاس. ۲۴ و اونا دُعا کده گُفت: ‘‘آی خُداوند، تُو از دِلِ تمام کس خبر دَری. دَز مو نشو پدی که امزی دُو نفر کُدم شی ره اِنْتِخاب کدے، ۲۵ تا که دَمزی خِدْمَتِ حِصَّه بَگِيرَه و وَظِيفَه رَسُولی ره قَبُول کُنه، وَظِيفَه ره که یهودای اِسْخَرِیوْطی از دِست دَد و د جایی که تعلق دشت رفت.‘‘ ۲۶ پس اونا پشک ره د نام امزو دُو نفر اَنَدخت و پشک د نام متیاس بر شد. بعد ازو متیاس د جَم یازده رَسول اِصافه شد.

نازل شدنِ روح اَلْقُدس

۲ وختی «عیدِ روزِ پنجاهم» رسید، پگ ایماندارا د یگ جای جَم بُوْدَه^۲ که اولغنتله از آسمو یگ آواز رقمِ گُرس باد شَدید آمد و تمام خانِه ره که اونا د اُونجی ششسته بُوْد، پُر کد. ۳ و یگ چیز رقمِ اَلَنگِه آتِش اَلی دَزوا ظاهر شده تیت شد و د بله سر هر کُدم ازوا ششست. ۴ اوخته پگ ازوا از روح اَلْقُدس پُر شد و د زبونای مُخْتَلِف د توره گُفتو شد، چرا که روح اَلْقُدس ای قُدرت ره دَزوا دَد.

۵ دَمزو روزا یهودیای خُدا ترس از هر مِلَّتِ زِیر آسمو بلده عید د اورشَلیم آمده بُوْد. ۶ وختیکه امی آواز شنیده شد، غَدَر مَرْدُم جَم شده خیرو مند، چرا که هر کس زبون خود خُو ره از دان ایماندارا میشنید. ۷ اونا خیرو مند و تعجب کده قد یگدیگه خُو موگفت: ‘‘آیا پگ امزی کسا که دَرَو توره مَوگِیَه از جَلِیلِیَه نِیَسْتَه؟^۸ پس ای چطور امکان دَره که هر کُدم ازمو زبون اصلی خُو ره از دان ازیا میشنوی؟^۹ مو خُو مَرْدَمای پارت، ماد، ایلام و باشنده های بَین اَلنَهَرین، یهودیه، کَپدوکیه، پونطس و آسیا،^{۱۰} فَرِیجِیَه، پَمفِیلِیَه، مِصر، مَناطِقِ لِیبی نزدیک قَیروان و مَرْدَمای شارِ روم اَسْتی،^{۱۱} ام یهودی نژاد و ام کسای که دین یهود ره قبول کده. بعضی های مو ام کربتی و عَرَب اَسْتی، پگ مو میشنوی که امیا د زبون اصلی خودون مو از کارای بزرگ خُدا گپ میزنه!‘‘^{۱۲} و تمام مَرْدُم د حالیکه گِیج و مَو شده مند د از یگدیگه خُو پُرسان کده موگفت: ‘‘ای چی حسابَه؟‘‘^{۱۳} لیکن بعضی کسای دیگه ریشخندی کده موگفت: ‘‘امیا عَرَقِ نَشِه شرابِ تازه اَسْتَه!‘‘

پیغامِ پترس

۱۴ مگم پترس قد امزو یازده یارِ دیگه ایسته شده د آوازِ بلند گُفت: ‘‘آی مَرْدای یهودی و پگ باشنده های اورشَلیم، بیلید که ای ره دَز شَمو بَفاَمَنم و د تورای مه خُوب گوش بدید! ۱۵ او رقم که شَمو گُمان مَونید، امی آدمای نَشِه نییه، چرا که ساعتِ سَوَم روز اَسْتَه! ۱۶ بلکه ای امو چیز اَسْتَه که یوئیل پیغمبر پیشگویی کده گُفت: ۱۷ خُداوند مَوگِیَه:

‘‘ما د روزای آخِرِ روحِ خُو ره د بله تمام بَشَر قرار میدیم
و باچه ها و دختران شَمو نَبوت مونه

^a ۲:۱ د باره معنی «عیدِ روزِ پنجاهم» د فهرست لغاتِ مُشکِل رُجوع کنید. ^b ۲:۹ بلده معلومات د باره آسیا د فهرست لغاتِ مُشکِل رُجوع کنید. ^c ۲:۱۵ یعنی نه بجه صبح اَسْتَه و دَمزی غَیْت هیچ کس شراب نَمُوخوره.

و جوانای شُمو رویا ها^a
و آدمای پیر شُمو خاو ها مینگره.
^{۱۸} آرے، دَ او روزا حتی دَ بِلَه غُلاما و کنیزای خُو
ما روحِ خُو ره قرار میدیم
و تمام ازوا نبوت مونه.
^{۱۹} ما باله دَ آسمو چیزای عجیب
و تاه دَ زمی مُعجزه های کُته ظاهر مُونم،
یعنی خُون و آتش و دُود تریک.
^{۲۰} پیش از آمدونِ روزِ بزرگ و پُر جلالِ خداوند،^b
آفتو تریک موشه و ماهتو دَ خُون تبدیل موشه.
^{۲۱} لیکن هر کسی که نامِ خداوند ره بگیره،
او نجات پیدا مونه. ”

^{۲۲} او مردای اسرائیلی، دَ تورای مه گوش بدید! خودون شُمو میدنید که عیسیای ناصری مردی بود که خُدا دَ وسیله کارای
پُر قدرت، چیزای عجیب و مُعجزه های که خُدا از طریقِ ازو دَ مینکلِ شُمو انجام دَد، او ره تَصَدیق کد. ^{۲۳} امی آدم دَ
مُطابقِ نَقشه که تعیین شُد و خُدا از پیش میدنست دَز شُمو تسلیم دده شد و شُمو او ره دَ دستِ مردمایِ بے خُدا دَ صلیب
میخکوب کده کشتید. ^{۲۴} مگم خُدا او ره از عذابِ مرگ خلاص کده دوباره زنده کد، چراکه هیچ امکان نداشت که مرگ
او ره دَ چنگالِ خُو نگاه کنه. ^{۲۵} چون داوود پیغمبر دَ باره مسیح مَوگیه:

‘ما خُداوند ره همیشه پیشِ رُوی خُو حاضر مینگرُم؛
ازی که او دَ دستِ راستِ مه یه، ما از جای خُو تکان نَمُوخوَرُم.

^{۲۶} امزی خاطرِ دلِ مه خوش آسته

و زبون مه خوشحالی مونه

و جان مه ام دَ امیدِ زندگی مَوکنه،

^{۲۷} چون تُو جان مره دَ عالمِ مُرده ها ایله نَمونی

و نَمیلی که مرِدِ وفادار تُو دَ قبر گنّده شنه.

^{۲۸} تُو راهِ زندگی ره دَز مه یاد میدی

و قد حُضورِ خُو مره پُر از خوشی مونی.

^{۲۹} برارو، دَ اطمینانِ کاملِ دَز شُمو مَوگم که بابِه کلون مو داوود مُرد و دَفن شد و قبر شی تا امروز دَ بینِ ازمو مَوجود
آسته. ^{۳۰} مگم او یگ پیغمبر بود و میدنست که خُدا قَسَم خورده قد شی قول دده که یکی از اولادِه ازو ره دَ تَخْتِ پادشاهی
شی بشندنه. ^{۳۱} او آینده ره میدنست و دَ باره زنده شُدونِ مسیح گفت که او دَ عالمِ مُرده ها نَمومنه و جَسَد شی ام دَ قبر
گنّده نَموشه. ^{۳۲} پگ مو شاهدِ آستی که خُدا امی عیسی ره دوباره زنده کد. ^{۳۳} پس او سربلند شده دَ دستِ راستِ خُدا
قرار گرفت و روحِ اَلْقُدُسِ وعده شده ره از آتِه آسمانی حاصل کده دَز مو بخشید. امی ره که شُمو مینگرید و میشنوید
نِعْمَتِ روحِ اَلْقُدُسِ آسته. ^{۳۴} چون داوود پیغمبر دَ آسمو نرفت، مگم خود شی گفت:

‘خُداوند دَ مولای مه گفت:

^a ۲:۱۷ وختیکه یگو کس دَ حالتِ نیم خاو و نیم بیدار یگ خاو مینگره، اونمُو ره «رویا» مَوگیه. ^b ۲:۲۰ معنای «روزِ بزرگ و پُر جلالِ خداوند»
روزِ قضاوتِ آسته. ^c ۲:۲۹ یعنی، داوود پادشاه امی چیزا ره دَ باره خود خُو نَگفتَه، بلکه دَ باره مسیح گفتَه.

”د دست راست مه بشی

۳۵ تا دشمنای تو ره تی پیی زیر پای تو جور کنم.“

۳۶ پس تمام قوم اسرائیل^۱ د یقین ای ره بفامه که خدا عیسی ره ام مولا و ام مسیح تعیین کده، امی عیسی ره که شمو د صلیب میخکوب کداید.

۳۷ وختیکه مردم ای گپا ره شنید، اونا جگرخون شده از پترس و دیگه رسولان پُرسان کد: ”برارو، آلی مو چیز کار کنی؟“
۳۸ پترس دزوا گُفت: ”هر کدم شمو باید توبه کنیید و د نام عیسی مسیح غسل تعمید بگیرید تا که گناهای شمو بخشیده شنه و نعمت خدا، یعنی روح القدس ره حاصل کنیید. ۳۹ چون امی وعده بلده شمو و بچکیچای شمو و بلده تمام کسای که دور آسته دده شده، یعنی بلده تمام کسای که خداوند، خدای مو اونا ره سون خود خو کوی مونه.“ ۴۰ و پترس قد عذر توره های دیگه دزوا شاهدهی دد و اونا ره نصیحت کده گُفت: ”خودگون خو ره ازی نسل شیر نجات بدید.“ ۴۱ پس کسای که توره های پترس ره قبول کد غسل تعمید گرفت و دمژو روز تقریباً سه هزار نفر د جم ازوا اضافه شد. ۴۲ اونا یکسره د تعلیم رسولان گوش میدد، د بین خو رفاقت دشت، مراسم توته کدون نان آخر عیسی مسیح ره د جای میورد و دوامدار دعا موكد. ۴۳ ب پگ مردم ره بیم گرفتند، چون معجزه های عذر و علامت های بزرگ د وسیله رسولان د مردم نشو دده موشد. ۴۴ تمام ایماندارا یگجای و د هر چیزی یگدیگه خو شریک بود. ۴۵ اونا ملک و دارایی خو ره سودا کده د هر کس د اندازه ضرورت شی تقسیم موكد. ۴۶ هر روز اونا د یگ دل د خانه خدا جم موشد و خانه مراسم توته کدون نان آخر عیسی مسیح ره د جای میورد. اونا نان خو ره د خوشی و دل پاک قتی خورده ۴۷ خدا ره ستایش موكد و د دل پگ مردم شیرین شده مورفت. و خداوند هر روز تعداد مردمای نجات یافته ره د جم ازوا اضافه موكد.

شفای آدمی که لنگ د دنیا آمدد

۳ ۱ یگ روز ساعت سه بجه بعد از چاشت، د وخت دعا، پترس و یوحنا د خانه خدا رفت. ۲ د او غیت یگ آدم که از کوره آبه خو لنگ د دنیا آمدد، آورده شد. امو آدم ره مردم هر روز د خانه خدا د دم درگه که د نام «نوربند» بود، می ایشت تا از مردمای که د خانه خدا میمد، خیرات طلب کنه. ۳ وختی او نفر پترس و یوحنا ره دید که اونا میخایه د خانه خدا داخل شنه، او ازوا خیرات طلب کد. ۴ لیکن پترس و یوحنا سون شی تیز توخ کده گُفت: ”سون ازمو سیل کوا!“
۵ گدایگر لنگ سون ازوا توخ کد و توقع دشت که ازوا یگو چیز بگیره. ۶ مگم پترس دزشی گُفت: ”ما طلا و نقره ندرم، ولے چیزی که درم دز تو میدم: د نام عیسی مسیح ناصری، باله شو و راه بورو!“ ۷ و پترس از دست راست ازو گرفته او ره از جای شی باله کد. بجلکا و پایای شی فوری قوت پیدا کد ۸ و او وچت د سر پای خو ایسته شده د گشتو شد. وختیکه او قد ازوا د خانه خدا داخل موشد، او راه مورفت و قرتک و خیزک زده خدا ره حمد-و-ثنا موكت. ۹ وختی تمام مردم دید که او راه موره و خدا ره ستایش مونه، ۱۰ اونا او ره شنخت که او امو آدم آسته که د دم درگه «نوربند» خانه خدا میبششت و خیرات طلب موكد. پس اونا از کاری که قد ازو شدد، تعجب کد و خيرو مند.

۱۱ د حالیکه او خود ره د پترس و یوحنا چسپندد، تمام مردم یگجای طرف برنده که برنده سلیمان گفته موشد، دوید و خیرت زده د گرد ازوا جم شد. ۱۲ وختی پترس امی کار مردم ره دید او دزوا گُفت: ”ای مردای اسرائیلی، چرا د ای کار تعجب مونیید و سون مو د دقت توخ مونیید، فقط بگی که مو د قدرت و دینداری خود خو ای آدم ره د گشتو آورده بشی؟“
۱۳ خدای ابراهیم، اسحاق و یعقوب، یعنی خدای باباه کلونای مو، خدمتگار خو عیسی ره سر بلند کد، امو ره که شمو د دست پیلاتس تسلیم کداید تا د مرگ محکوم شنه، اگرچه پیلاتس میخاست او ره ایله کنه، مگم شمو او ره د حضور پیلاتس

^a ۲:۳۶ د جای «قوم اسرائیل» د زبون یونانی «خانه اسرائیل» نوشته یه. ^b ۲:۴۲ د باره معنای «نان آخر عیسی مسیح» د لغت نامه رجوع کنیید.

رد کدید. ^{۱۴} دزی رقم شمو شخصِ مُقَدَّس و عادل ره انکار کدید و خاستید که د جای ازو یگ مردِ قاتل بلده شمو آزاد شنه. ^{۱۵} شمو سرچشمه زندگی ره کشتید، لیکن خدا او ره از بین مرده ها زنده کد و مو شاهد ازی آستی. ^{۱۶} امی آدم ره که شمو مینگرید و مینخشید د وسیله ایمان خو د نام عیسی قوت ایسته شدو ره پیدا کده. آرے، نام عیسی و ایمان دزو امی آدم ره کاملاً شفا دده و ای فعلاً د پیش روی پگ شمو ایسته یه. ^{۱۷} برارو، ما میدنم که رفتار از شمو و رهبرای شمو از روی نادانی بوده. ^{۱۸} مگم خدا پیش از پیش از زبون پیغمبرای خو پیشگویی کده بود که مسیح باید رنج بنگره و دزمی رقم پیشگویی پوره شد. ^{۱۹} پس توبه کنید و سون خدا پس بیید تا گناه های شمو پاک شنه ^{۲۰} و وختای راحتی و تازگی از طرف خداوند نصیب شمو شنه و خدا، مسیح وعده شده یعنی عیسی ره دز شمو ری کنه. ^{۲۱} ولے او باید د عالم باله بُمَنه تا زمانی که تمام چیزا تازه-و-نو شنه، امو رقم که خدا عذر وخت پیش از دان پیغمبرای مُقَدَّس خو اعلان کدد. ^{۲۲} چون موسی پیغمبر گفت: 'خداوند، خدای شمو از مینکل برارون خودون شمو یگ پیغمبر ره که رقم ازمه آسته، بلده شمو ری موکنه و هر چیزی که او دز شمو موگیه شمو باید گوش کنید. ^{۲۳} هر کسی که از آید امزو پیغمبر نشنه، او کاملاً از قوم خو ریشه کن موشه. ^{۲۴} و تمام پیغمبرا از سموئیل گرفته تا دیگه پیغمبرای که بعد ازو آمده، د باره امزی روزا پیشگویی کده. ^{۲۵} شمو اولاده پیغمبرا آستید و د عهدی که خدا قد بابه کلونای شمو بسته کد، شریگ آستید. چون خدا د ابراهیم گفت: 'تمام مردم روی زمی از نسل از تو خیر-و-برکت مینگره. ^{۲۶} امزی خاطر خدا خدمتگار خو عیسی ره سر پای کده اول او ره پیش از شمو ری کد تا شمو ره خیر-و-برکت دده هر کدم شمو ره از راه های شیطنانی شمو پس بیره. "

پترس و یوحنا د برابر شورای یهود

۴ ^۱ اونا قد مردم دزو توره موگفت که پیشوایو و قومندان محافظین خانه خدا و بعضی از صدوقی ها د سر ازوا آمد. ^۲ اونا عذر قار بود، چراکه پترس و یوحنا د مردم تعلیم میدد و اعلان کده موگفت که "د نام عیسی مرده ها از مرگ دوباره زنده موشه. ^۳ پس اونا ره دستگیر کده تا روز دیگه د بندی خانه اندخت، چراکه امو غیت شام بود. ^۴ مگم عذر کسای که پیغام ره شنید، ایمان آورد و تعداد ایماندارای مرد د حدود پنج هزار نفر رسید. ^۵ روز دیگه شی رهبرای، ریش سفیدا و عالمای دین د اورشلیم جم شد. ^۶ پیشوای بزرگ د نام حنا قد قیافا، یوحنا، سکندر و دیگه نفرای که پگ ازوا از خانوار پیشوای بزرگ بود، ام د اونجی حضور دشت. ^۷ اونا پترس و یوحنا ره د غول مجلس آورده ازوا سوال کد: "شمو د چی قدرت و د نام کی امی کار ره کدید؟" ^۸ اوخته پترس از روح القدس پُر شده دزوا گفت: "ای رهبرای و ریش سفیدای قوم، ^۹ اگه امروز از خاطر کار نیک که د حق یگ آدم لنگ انجام دده شده از مو بازخواست موشه و پُرسان موشه که چی رقم ای آدم شفا یافته، ^{۱۰} بیاید که د پگ از شمو و د تمام قوم اسرائیل معلوم شنه که ای آدم د نام عیسی مسیح نصیری که شمو او ره د صلیب میخکوب کدید، ولے خدا او ره دوباره زنده کد، جور و تندرست د پیش شمو ایسته یه. ^{۱۱} امی عیسی 'سنگی که شمو استاکارا دور پورته کدید، سنگ مهم تادو شده. "

^{۱۲} غیر از او هیچ کس دیگه نجات دده نمیننه، ^a چون د تی آسمو هیچ نام دیگه د بین مردم دده نشده که مو د وسیله ازو نجات پیدا کنی. "

^{۱۳} وختیکه اونا دلیری پترس و یوحنا ره هوش کد و فامید که اونا آدمای ناخنده و بے سواد آسته، خيرو مند و شخت که اونا قد عیسی بوده. ^{۱۴} مگم وختی اونا آدم شفایافته ره د پالوی پترس و یوحنا دید، د خلاف ازوا هیچ چیز گفته ننست. ^{۱۵} پس امر کد که اونا از مجلس شورا بر شنه و خودگون شی قد یگ دیگه خو د مشوره شد ^{۱۶} و گفت: "قد ازی آدما چی

^a ۴:۱۲ د زبون یونانی نوشته یه که "غیر ازو د هیچ کس دیگه نجات نییه."

کار کنی؟ چون امی مُعجزه کُنه که دَ وسیله ازوا انجام شده، تمام مردُم اورشلیم از شی خیر آسته و مو ام انکار نمیتنی. ۱۷ مگم بلده ازی که امی گپا دَ مینکل مردُم کلوتر تیت نشنه، مو باید اونا ره اخطار بدی که دَ نام عیسی دیگه قد هیچ کس گپ نزنه. ۱۸ پس اونا ره دوباره دَ مجلس طلب کده گُفت: ”دیگه هرگز دَ نام عیسی گپ نزنید و تعلیم ندید!“ ۱۹ لیکن پترُس و یوحنا دَ جواب ازوا گُفت: ”خودون شمو قضاوت کنید که دَ نظر خُدا کُدم چیز دُرست آسته: اطاعت از خُدا یا اطاعت از شمو؟ ۲۰ مو از گُفتون چیزای که دیدے و شنیدے نمیتنی که دان خُو ره بند کنی.“

۲۱ پس از تهدید کلو اونا ره آزاد کد، چون بلده سزا ددون ازوا کُدم دلایل پیدا نتنست و ام بخاطر مردُم، چراکه تمام مردُم خُدا ره بلده چیزی که واقع شده بُود، شکر مُوگُفت، ۲۲ چون آدمی که مُعجزه شفا دَ حق شی انجام شد، عُمَر شی از چل سال کلوتر بُود.

۲۳ وختیکه پترُس و یوحنا ایله شد، اونا دَ پیش دوستای خُو رفت و چیزای ره که پیشوایون عالی مقام و ریش سفیدا دزوا گُفتد، دَ دوستای خُو نقل کد.

۲۴ وختی ایماندارا امی تورا ره شنید، اونا یگجای آواز خُو ره بلند کد و دَ پیش خُدا دُعا کده گُفت: ”ای خُداوندِ قادرِ مُطلق، ای خالقِ آسمو و زمی و دریا و هر چیزی که دَ مَنه ازوا آسته، ۲۵ تُو دَ وسیله روح اَلقُدس از زبونِ بابَه کَلون مو داوود خدمتگار خُو گُفتی:

چرا مِلتِ ها دَ شورشِ اَمده

و قومِ ها عَبثِ نَقشه میکشه؟

۲۶ پادشایونِ زمی باله شده و حُکمرانا یگدست شده

دَ ضدِ خُداوند و دَ ضدِ مَسحِ شده^a ازو قرار گرفته؟

۲۷ واقعا، ای چیزا دَمزی شار رُخ دد: هیرودیس پادشاه و پُنطیوس پیلاتُس حُکمرانِ قد مردُمایِ غیرِ یهود و بنی اسرائیل دَ خِلافِ خدمتگارِ مُقدّسِ تُو عیسی که تُو او ره اِنِتخاب کدی^b یگدست شد، ۲۸ تا هر چیزی ره که قُدرت و اِرادِه ازتُو پیش از پیش تعیین کُدم، پوره کنه. ۲۹ و آلی، ای خُداوند، مُتَوَجّه تهیدیدای ازوا شو و دَ خدمتگرایِ خُو جُرأتِ کَامِلِ بدی تا پیغامِ تُو ره اِعلان کنه، ۳۰ حینِ که تُو دِستِ خُو ره بلده شفا ددو دراز مونی و مُعجزه ها و چیزایِ عَجیبِ دَ نامِ خدمتگارِ مُقدّسِ خُو عیسی نشو میدی. ۳۱ وختیکه اونا از دُعا کدو خلاص شد، امو خانه که اونا دزشی جَم بُود لرزید و پگِ ازوا از روحِ اَلقُدسِ پُر شده پیغامِ خُدا ره دَ دلیری دَ مردُم رَسند.

۳۲ تمام ایماندارا یگِ دل و یگِ نظر بُود و هیچ کس داراییِ خُو ره از خود خُو نمیدنست، بلکه پگِ شی دَ داراییِ یگدیگه خُو شریک بُود. ۳۳ رسولا دَ باره زنده شدونِ مولا عیسی قد قُدرتِ کلو شاهدی میدد و فیض-و-برکتِ کلو دَ سرِ پگِ ازوا بُود. ۳۴ دَ مینکل ازوا هیچ کس مُحتاج نَبُود، چراکه هر کُدم شی زمی یا خانه که دشت، سَودا مَوکد و پیسِه شی ره اُورده ۳۵ دَ رسولا تسلیم مَوکد تا دَ هر کس دَ اندازه ضرورتِ شی تقسیم شنه. ۳۶ دَمزی رقمِ یوسف که از طایفه لاری و مُتَوَلِدِ قَبْرِس بُود و رسولا او ره «برنابا» یعنی «تَشویقگر» مُوگُفت، ۳۷ یگِ ثوئه زمینِ خُو ره سَودا کد و پیسِه شی ره اُورده دَ پیش پایِ رسولا اِشت.

دروغِ حنانیا و سفیره

۱ مگم یگ نفر دَ نامِ حنانیا قد خاتونِ خُو سفیره یگِ ثوئه زمی ره سَودا کده ۲ یگِ مقدارِ پیسِه شی ره دَ مشوره خاتونِ خُو نگاه کد و باقیِ مَنده شی ره اُورده دَ پیش پایِ رسولا اِشت. ۳ اوخته پترُس گُفت: ”حنانیا، چرا اِشتی

^a ۴:۲۶ «مَسحِ شده» مسیح معنی میدیه. بلده معنای «مسیح» دَ فهرست لغاتِ مُشکلِ رُجوعِ کُنید. ^b ۴:۲۷ دَ جای «اِنِتخاب کدی» دَ زبونِ یونانی «مَسحِ کدی» نوشته یه.

شَبَطو دِ دل تُو جای بَگیره تا دَ روح اَلْقُدس دروغ بُگی و یگ مقدار پیسه زمی ره نگاه کنی؟^۴ دَ عَیتیکه زمی سَودا نَشده بود، آیا مالِ خود تُو نَبود؟ و بعد ازو که سَودا شُد، آیا اختیار پیسه شی ره نَدشتی؟ پس چرا ای چیزا ره دِ دل خُو جای ددی؟ تُو تنها دَز مو دروغ نَگفتی، بلکه دَ خُدا ام دروغ گُفتی.^۵ امی که حنایا ای گپا ره شنید، او دَ زمی اُفتد و دَم شی بُر شُد. و تمام کسای که دَ باره امزی واقعه شنید غدر ترس کته دَ بله ازوا قرار گِرفت.^۶ بعد ازو جوانا باله شُده او ره دَ کفن پیچ کد و دَ بُرو بُرده دَفن کد.

^۷ تقریباً سه ساعت بعد خاتون شی که ازی واقعه بی خبر بود، دَ اُونجی آمد.^۸ پترس ازو پرسید: "دَز مه بُگی، آیا شُمو زمین خُو ره واقعا دَمزی قیمت سَودا کدید؟" او گُفت: "آره، دَمزی قیمت." ^۹ پترس دَزو گُفت: "چطور شُمو یگدست شدید تا روح خُداوند ره آزمایش کنید؟ اونه، کسای که شُوی تُو ره دَفن کده، پایای ازوا دَ دان درگه رسیده و اونا تُو ره ام موبره."^{۱۰} دَ امزو لحظه او ام دَ پیش پای پترس چپه شُده مُرد. وختیکه جوانا داخل خانه شُد، دید که او ام مُرده. پس جنازه شی ره بُرده دَ پالوی شُوی شی دَفن کد.^{۱۱} تمام جماعت ایماندارا و کسای که دَ باره امزی واقعه ها شنید، دَ بله ازوا غدر ترس کته قرار گِرفت.

^{۱۲} غدر معجزه ها و چیزای عجیب دَ وسیله رسولا دَ مینکل مُردم انجام دده مُوشد و تمام ایماندارا دَوامدارا دَ «برنده سلیمان» جم مُوشد.^{۱۳} مگم هیچ کس دیگه غیر از ایماندارا جرات نَدشت که قد رسولا یگجای شنه، لیکن مُردم اونا ره غدر احترام مُوکد.^{۱۴} ولی بازم تعداد کلون مُردا و خاتونو دَ جم ایماندارای مولا عیسیٰ اضافه شُده مورفت.^{۱۵} کار دَ جای رسید که مُردم ناجورای خُو ره دَ کوجه ها میورد و دَ بله چارپایی ها و توشکا می ایشتا تا وختیکه پترس تیر شنه حد اقل سایه شی دَ بله یگون ازوا بُفته و اونا شفا پیدا کُنه.^{۱۶} امچنان جمعیت کته مُردم از اگیلای اطراف اورشلیم جم مُوشد و ناجورا و جندی های خُو ره میورد و پگ ازوا شفا پیدا مُوکد.

^{۱۷} مگم پیشوای بزرگ و همدستای شی که از فرقه صدوقیا بود، از حسد دَ جوش آمد^{۱۸} و رسولا ره دستگیر کده دَ بندی خانه عمومی اندخت.^{۱۹} لیکن دَ امزو شاو ملایکه خُداوند درگه های بندی خانه ره واز کد و اونا ره بُر کده گُفت: ^{۲۰} "دَ خانه خُدا بورید و دَ اُونجی ایسته شُده تمام پیغام امزی زندگی تُو ره مُکمل دَ مُردم اعلان کُنید."^{۲۱} اونا امی تورا ره شنید و صبحگاه دَ خانه خُدا داخل شُده دَ تعلیم ددو شروع کد.

وختیکه پیشوای بزرگ قد تمام دار-و-دسته خُو جم شُد و اونا پگ اعضای شورای یهود و ریش سفیدای بنی اسرائیل ره کوی کد، اوخته چند نفر ره دَ بندی خانه ری کد تا رسولا ره گِرفته بیره.^{۲۲} مگم وختی مامورا دَ بندی خانه رسید، اونا ره دَ اُونجی پیدا نَتست. اوخته مامورا پس آمد و دَزوا خبر دده گُفت: ^{۲۳} "درگه های بندی خانه مُکمل کیب بود و پیره دارا دَ دم درگه ها پیره داری مُوکد. مگم وختیکه اُونجی ره واز کدی، هیچ کس ره دَ منه شی پیدا نَتستی."^{۲۴} قومندان محافظین خانه خُدا و پیشوایون عالی مقام امی توره ها ره شنید، اونا لال شُده مند که "آخر ازی چی مُوشه؟"^{۲۵} دَ امزو لحظه یگ نفر خبر آورده گُفت: "امو کسای ره که شُمو دَ بندی خانه اندخته بُدید، دَ خانه خُدا ایسته شُده و دَرُو دَ مُردم تعلیم میدیه."^{۲۶} اوخته قومندان قد پیره دارا رفت و اونا ره بدون جبر-و-سِتم آورد، چون اونا میترسید که مُردم اونا ره بخاطر رسولا سنگسار نَکنه.^{۲۷} پس اونا ره آورده دَ پیش شورا ایسته کد و پیشوای بزرگ ازوا پرسان کده گُفت: ^{۲۸} "آیا دَز شُمو سخت حُکم نکدی که دَ ای نام دیگه تعلیم نَدید؟ لیکن شُمو تمام شار اورشلیم ره قد تعلیم خُو پُر کدید و قصد دَردید که خُون ازی آدم ره دَ گردون ازمو بندزید!"^{۲۹} پترس و دیگه رسولا دَ جواب ازوا گُفت: "مو باید از خُدا اطاعت کنی، نه از انسان."^{۳۰} خُدای بابه کلونای مو امو عیسیٰ ره که شُمو دَ صلیب باله کده کشتید، دُوباره زنده کد.^{۳۱} خُدا او ره سربلند کد و دَ دست راست خُو شنده سرور و نجات دهنده تعیین کد تا دَ قوم اسرائیل فرصت بدیه که توبه کُنه و گناهای شی بخشیده شنه.^{۳۲} مو شهادای امزی چیزا اُستی، امو رقم که روح اَلْقُدس ام شاهد اُسته و خُدا روح اَلْقُدس ره دَ امزو کسای دده که از شی اطاعت مُوکُنه.

۳۳ اعضای شورا از شنیدون امزی توره ها د سرِ قار آمده قصد کد که اونا ره بکُشه. ۳۴ لیکن د شورا یگ نفر فریسی د نام گملائیل که یگ عالم دین بود و پگ مردم د زشی کلو احترام دشت، ایسته شده امر کد که رسولا ره بلده چند لحظه د برو بر کنه. ۳۵ بعد ازو د نفرای شورا گُفت: "او مردای اسرائیل، چیزی ره که شمو قصد درید د حق امزی مردا انجام بدید د باره شی احتیاط کنید، ۳۶ چراکه چند وخت پیش یگ نفر د نام تیئودا باله شده ادعا کد که 'ما آدم بزرگ آستم' و تقریباً چار صد نفر ام پیرو ازو شد؛ لیکن خود شی کشته شد و پیروای شی تیت پَرَک شد و او د هیچ برابر شد. ۳۷ بعد ازو، د دورون روزای سرشماری یگ شخص د نام یهودای جلیلی باله شد و یگ دَل ره رهبری کده شورش کد. او ام کشته شد و تمام پیروای شی تیت پَرَک شد. ۳۸ و آلی دز شمو مَوگم که دزی آدمای کار نَدشته بشید و اونا ره ایله کنید، چون اگه نقشه و کار ازوا از انسان بشه، خود بخود ناکام موشه. ۳۹ لیکن اگه از طرف خدا بشه، شمو نمیتید که دم روی ازوا ره بگیرید. احتیاط کنید، نشنه که شمو خود ره قد خدا د جنگ بندزید!"

اونا پند ازو ره قبول کد ۴۰ و رسولا ره آورده قمچی زد و امر کد که د نام عیسی دیگه توره نگیه. بعد ازو اونا ره ایله کد. ۴۱ رسولا از شورا برو بر شد و خوشحالی مَوکد، چون اونا لایق ازی شَنخته شد که بخاطر نام عیسی توهین-و-تحقیر شنه. ۴۲ اونا از تعلیم ددو دست نکشید، بلکه هر روز د خانه خدا و ام خانه د خانه وعظ مَوکد که عیسی امو مسیح وعده شده آسته.

انتخاب هفت خدمتگار نیک نام

۶ دَمزو روزا وختیکه تعداد ایماندارا کلو شده ری بود، یهودیای یونانی زیو از یهودیای عبرانی زیو گله کد که د خاتونوی بیوه یونانی زیو د تقسیم خوراک روزانه بے توجهی موشه. ۲ پس امو دوازده رسول تمام یارا ره کوی کده گُفت: "ای دُرست نیبه که مو از خاطر وظیفه نان ددو د تعلیم ددون کلام خدا کم-توجهی کنی. ۳ پس آی برارو، از بین خودون خو هفت مرد نیک نام، پُر از روح القدس و پُر از حکمت ره انتخاب کنید تا که اونا ره بلده امزی کار مقرر کنی. ۴ بعد ازو مو وخت خو ره د دعا و د تعلیم کلام خدا مَصرف مونی." ۵ پس تمام جماعت ای پیشنهاد ره قبول کد و اینی نفر ره انتخاب کد: استیفان، مردی که پُر از ایمان و روح القدس بود، فیلیپس، پروخورس، نیکانور، تیمون، پرمیناس و نیکولا وئس از شار اَنطاکیه که از سابق دین یهود ره قبول کده بود. ۶^a اوخته جماعت امی هفت نفر ره د رسولا پیش کد و رسولا دستای خو ره د بله ازوا ایشته^b دعا کد. ۷ و کلام خدا روز د روز د بین مردم تیت موشد و تعداد پیروا د اورشلیم هر روز کلو شده مورفت و تعداد کلون پیشوایو ام تابع ایمان د عیسی مسیح شد.

دستگیر کدو و کشتون استیفان

۸ استیفان که پُر از فیض و قوت خدا بود، د بین مردم چیزی عجیب و معجزه ها انجام دد. ۹ مگم یگ تعداد یهودیا از جماعتی که د نام «جماعت آزادگان» مشهور بود و از قیروان و سکندریه و یگ تعداد شی از قیلیقیه و آسیا^a بود، باله شده قد استیفان جر-و-بحث ره شروع کد. ۱۰ مگم اونا تاب آورده نتنست، چراکه او قد حکمت و قدرت روح توره مَوگفت. ۱۱ پس اونا چند نفر ره وادار کد که بگیه: "مو شنیدی که استیفان د ضد موسی و خدا تورای کفر آمیز مَوگفت." ۱۲ دَمزی رقم اونا مردم، ریش سفیدا و عالمای دین یهود ره د شورش آورد و اونا د سر ازو آمده او ره دستگیر کد و بلده محاکمه کدو د پیش شورا بُرد. ۱۳ اونا شاهدای دروغی تیار کد که گُفت: "ای نفر یکسره د ضد امزی جای مقدس و د ضد

^a ۶:۵ نیکولاوس پسان مسیحی شد. ^b ۶:۶ «دست ایشته د بله کس» د ای معنی بود که او شخص ره بلده خدمت خداوند انتخاب مَوکد و رهبرای جماعت او ره د یگ وظیفه مقرر مَوکد. (اول تیموتائوس، ۴:۱۴ و یا ۵:۲۲ ره توح کنید.) ^c ۶:۹ بلده معلومات د باره آسیا د فهرست لغات مشکل رُجوع کنید.

شریعت توره مَوَگه. ^{۱۴} مو دَ گوش خُو شِنیدی که مَوَگفت: 'عیسای ناصیری امی جای ره خراب مونه و رسم-و-رَواجی ره که از موسیٰ بلده ازمو منده، تغییر میدیه. ^{۱۵} تمام کسای که دَ امزو شورا حاضر بود، چیمای خُو ره دَ استیفان دوختند و دید که رُو شی رقم رُو ملایکه آلی شد.

۷ **ا** اوخته پیشوای بزرگ از استیفان پُرسان کد: "آیا امی چیزی راست آسته؟" ^۲ استیفان دَ جواب شی گفت: "آی برارو و آته گو، گوش کُنید! وختیکه بابه کلون مو ابراهیم دَ بَین اَلنَهَرین زندگی مَوَکد و تا اُو غیت دَ خَرن کوچ نَکده بود، خُدای پُر جلال دَزُو ظاهر شده ^۳ گفت: 'وطن و قومای خُو ره ایله گو و دَ سرزمینی بورو که دَز تُو نشو میدیم. ^۴ پس ابراهیم از سرزمین کلدانیا^۵ کوچ کد و دَ خَرن جای-دَ جای شد. بعد از مرگ آته شی خُدا اُو ره دَ امزی سرزمی که شَمو امروز دَ بله شی زندگی مَوَکید کوچ دلجی کد. ^۵ ولے دَ امزو زمان خُدا حتی یگ جای پای امزی سرزمی ره ام دَزُو میراث نَدَد. مگم اُو دَ ابراهیم قَوْل دَد که خود شی ره و بعد از اُو اولاده شی ره صاحب امزی زمی جور کنه، اگرچه ابراهیم دَ اُو غیت هیچ اولاد نَدشت. ^۶ خُدا دَ ابراهیم اینی رقم گفت: 'اولاده تُو دَ یگ مُلک دیگه بَحیث بیگنه زندگی مونه. مردُم امزو مُلک اونا ره مُدت چار صد سال دَ غلامی آندخته عذاب مونه. ^۷ لیکن ما ملتی ره که اونا ره دَ غلامی میندزه، قضاوت مَوَتم. ^۸ و خُدا گفت: 'بعد از اونا ازو سرزمی بُر موشه و مره دَ امزی جای عبادت مونه. ^۸ دَ امزو غیت خُداوند حُکم ختنه ره دَ عنوان نشانی عهد خُو دَ ابراهیم دَد تا که یگ نشانی عهد و قَوْل دَ بَین ازوا بشه. پس ابراهیم، وختیکه باچه شی اسحاق پیدا شد، اُو ره دَ روز هشتم ختنه کد. اسحاق آته یعقوب شد و یعقوب صاحب دوازده باچه شد که هر کدم ازوا کته یگ طایفه شد.

^۹ باچه های^b یعقوب قد یوسف برار خُو همچشمی پیدا کد و اُو ره سودا کد که دَ مصر بُرده شنه، لیکن خُدا قد یوسف بود ^{۱۰} و اُو ره از تمام غم و رنج های شی نجات دَدَه دَ پیش فرعون پادشاه مصر حکمت و عزت دَد. پس پادشاه اُو ره حاکم مصر و رئیس تمام دربار خُو تعیین کد. ^{۱۱} اوخته دَ تمام سرزمین مصر و کنعان قحطی شدید و رنج-و-مصیبت کته آمد، دَ اندازه که بابه کلونای موان پیدا نَمیتنست. ^{۱۲} وختی یعقوب شنید که دَ مصر غله یافت موشه، اُو دفعه اول بابه کلونای مو ره دَ اُونجی رَبی کد تا غله بخره. ^{۱۳} دفعه دوم که اونا رفت، یوسف خود ره دَ برارای خُو شَنختند و فرعون از اصل-و-نسب یوسف خبر شد. ^{۱۴} بعد ازو یوسف نفر رَبی کد تا آته خُو یعقوب ره قد تمام خانوار شی طلب کنه که جُمله ازوا هفتاد و پنج نفر بود. ^{۱۵} دَ امزی رقم یعقوب کوچ کده دَ مصر رفت و اُو و بابه کلونای مو دَ اُمونجی قوت کد. ^{۱۶} جنازه ازوا ره پس دَ شکیم بُرد و دَمزو قبرستو که ابراهیم از باچه های حَمور دَ شکیم خرید، خاک کد.

^{۱۷} وختی زمان پوره شُدون قَوْل خُدا که قد ابراهیم کُدد نزدیک موشد، تعداد قوم مو دَ مصر غدر کلو شده مورفت، ^{۱۸} تا زمانی که یگ پادشاه دیگه که یوسف ره نَمینخشید حاکم مصر شد. ^{۱۹} ای پادشاه قد قوم مو دَ چل-و-نیرنگ رفتار کد و بابه کلونای مو ره اوقس مجبور کد که نلغه های خُو ره دَ سر راه بیله تا بمره. ^{۲۰} دَمزو غیت موسیٰ دَ دنیا آمد. اُو دَ نظر خُدا یگ نلغه نُوربند بود و فقط سه ماه دَ خانه آته خُو پرورش شد. ^{۲۱} وختیکه اونا اُو ره دَ بُرو ایشت، دُختر فرعون اُو ره از اُونجی گرفت و مثل اولاد خود خُو تربیه کد. ^{۲۲} موسیٰ دَ مطابق تمام علم-و-فرهنگ مصر با تربیه شد و دَ گفتار و کردار قوی بود.

^{۲۳} وختیکه اُو چل ساله شد، یگ روز دَ دل شی گشت که دَ دیدون برارای خُو، یعنی بنی اسرائیل بوره. ^{۲۴} اوخته اُو رفت و دید که قد یکی امزو اسرائیلی ها بدرفتاری موشه. پس موسیٰ دَ دفاع امزو نفر اسرائیلی باله شده نفر مصری ره کشت. ^{۲۵} موسیٰ فکر کد که برارای اسرائیلی شی موفامه که خُدا اُو ره بلده نجات ازوا رَبی کده، مگم اونا نَموفامید. ^{۲۶} روز دیگه شی دُو نفر اسرائیلی ره دَ حال جنگ دید و کوشش کد که اونا ره آشتی بدیه، اوخته دَزوا گفت: 'اُو آلیگو، شَمو قد

^a ۷:۴ یعنی بَین اَلنَهَرین. ^b ۷:۹ دَ جای «باچه های یعقوب» دَ زیون یونانی «بابه کلونا» نوشته یه.

یگدیگه خو برار آستید؛ چرا دَ بَینِ خُو جنگ-وجنگال مُونید؟^{۲۷} لیکن اُمُو نفرِ که قد هم تَبَار خُو بَدی مُوکد، مُوسیٰ ره پس تیله دده گُفت: 'تُو ره کی دَ سرِ ازمو حاکِم و قاضی تعیین کده؟^{۲۸} آیا میخاهی که مَره ام رقم امزُو مِصری آلی بُکشی که دِیروز کشتی؟'^{۲۹} اوخته مُوسیٰ بخاطرِ امزی توره دوتا کده بَحِیثِ بیگنه دَ سرزمینِ مِدیان جای-د-جای شُد و دَ اُونجی صَاحِبِ دُو باچه شُد.

^{۳۰} چل سال بعد یگ ملایکه دَ بیابونی که نزدیکِ کوه سِینا بُود، دَ اَلَنگِه آتش از یگ بُوته دَ مُوسیٰ ظاهر شُد. ^{۳۱} مُوسیٰ از دیدونِ امزی مَنظَره تعجُب کد. وختی نزدیک رفت که اُونجی ره توخ کنه، آوازِ خُداوند اَمده گُفت: ^{۳۲} 'ما خُدا ی بابَه کلونای تُو اَسْتُم، خُدا ی اِبْرَاهیم، اِسحاق و یَعْقُوب.' مُوسیٰ از ترس دَ لَرزه اَمَد و جُرأت نکد که سُون بُوته توخ کنه. ^{۳۳} اوخته خُداوند دَزُو گُفت: 'کوشِرِه خُو ره از پای خُو بُر کُو، چُون امی جای که تُو دَ بِلَه شی ایسته یی، زمینِ مُقَدَّس آسته. ^{۳۴} ما رَنج-و-عَم قَوْم خُو ره که دَ مِصر آسته دیدیم و ناله های ازوا ره شِنیدیم و اَمَدیم تاکه اونا ره نِجات بَدَم. آلی بیه که تُو ره دَ مِصر رَبی کُنم.' ^{۳۵} اُمُو مُوسیٰ که بنی اِسْرَائیل اُو ره رَد کُد و دَ زشی گُفتند 'تُو ره کی دَ سرِ ازمو حاکِم و قاضی تعیین کده؟' اُمُو مُوسیٰ ره خُدا دَ وسیله ملایکه که دَ بُوته دَ زشی ظاهر شُد بَحِیثِ حاکِم و نِجات دِهنده بِلده ازوا رَبی کد. ^{۳۶} اُمُو آدم بُود که اونا ره از مِصر بُرو اُورد و چیزای عَجیب و مُعجزه ها ره دَ مِصر و دَ دریای سُرَخ و بِلده چل سال دَ بیابو انجام دَد. ^{۳۷} ای اُمُو مُوسیٰ بُود که دَ بنی اِسْرَائیل گُفت: 'خُدا از مینکلِ برارونِ خودون شُمویگ پیغمبر ره که رقم ازمه آسته، بِلده شُمو رَبی مُوکنه.' ^{۳۸} اُو اُمُو کسی بُود که قد جماعتِ بنی اِسْرَائیل دَ بیابو حُضُور دَشت و ملایکه دَ کوه سِینا قد اَزُو و قد بابَه کلونای مو توره گُفت و اُو کلامِ زندگی بَخش ره گِرِفت تا دَ ز مو بَرَسنه. ^{۳۹} مگم بابَه کلونای مو نَخاست که از اید شی شُنه، بلکه اُو ره رَد کد و دَ دِل خُو اَرزو دَشت که پس دَ مِصر بوره. ^{۴۰} اونا دَ هارُون گُفت: 'بِلده ازمو خُدا یونی جور کُو که پیش پیش مو بوره، چُون مو نَمیدنی که دَ سرِ امزُو مُوسیٰ که مو ره از سرزمینِ مِصر بُرو اُورده، چیزخیل اَمده.' ^{۴۱} و دَمزُو روزا اونا یگ بُت دَ شکلِ گوسله جور کده بِلده شی قُرَبانی کد و بِلده چیزی که کارِ دِستای ازوا بُود، جشن گِرِفت. ^{۴۲} مگم خُدا ازوا رُوی گردو شُد اونا ره دَ حالِ خودون شی ایشْت تا لشکرِ آسمو^a ره پَرستش کُنه. اُمُو رقم که دَ کِتَابِ اَنْبیا نَوشته شُد:

'ای خاتوارِ اِسْرَائیل، دَ دَورونِ چل سال که دَ بیابو بُودید،

آیا شُمو قُرَبانی ها و هدیه ها بِلده مه تقدیم کدید؟

^{۴۳} نه، بلکه شُمو جایگاهِ مَوْلک و سِتاره خُدا ی خُو رِفان ره قد خُو بُردید

یعنی بُت های ره که بِلده پَرستش کدو جور کده بُودید.

امزی خاطر ما شُمو ره دَ اُو طرفِ شارِ بابل پورته مُونم.'

^{۴۴} جایگاهِ صَنَدُوقِ شَهَادَتِ قد بابَه کلونای مو دَ بیابو بُود. اُمُو جایگاه ره مُوسیٰ دَ اَمَرِ خُدا دَ مُطابِقِ نَمُونِه که دیدد، جور کُد. ^{۴۵} اُمُو جایگاه دَ بابَه کلونای مو رَسید و اونا اُو ره قد یوشع دَ سرزمینِ وعده شُد اُورد، دَ سرزمینِ مِلَّت های که خُدا اونا ره از پیش رُوی بابَه کلونای مو هی کد. و اُمُو جایگاه تا زمانِ داوود دَ اُونجی مَند. ^{۴۶} خُدا از داوود خوش شی اَمَد و داوود درخاست کد که دَ زشی اِجازه بَدیه تا بِلده خُدا ی یَعْقُوب یگ جایگاه پَیدا کُنه. ^{۴۷} مگم سُلیمان اُمُو کس بُود که بِلده شی خانه آباد کد. ^{۴۸} ولے خُدا ی مُتعال دَ خانه های جور شُدِه دِستِ اِنسانِ زندگی نَموکنه. اُمُو رقمیکه پیغمبر نَوشته کده: ^{۴۹} 'خُداوند مُوگه:

"آسمو تَخْت مه آسته و زمی تَی پَیی مه.

چی رقم خانه بِلده مه آباد مُونید یا چی رقم جای بِلده اِستراحت مه؟

^a ۷:۴۲ «لشکرِ آسمو» یعنی آفتو، ماهتو و سِتاره ها.

۵۰ آیا پگ امزیا ره دستِ خود مه جور نکرده؟

۵۱ ای مردمای سرکش که دلِ ها و گوشای شمو ناختنه آسته! شمو همیشه رقمِ بابِه کَلونای خُو قد روحِ اَلْقُدسِ مُخالِفَتِ مُونید. ۵۲ کدم پیغمبر بُوده که از دستِ بابِه کَلونای شمو آزار-و-اَدبِتِ نَدیده بَشه؟ اونا کسای ره که د بارِه اَمَدونِ امزُو شخصِ عادِلِ پیشگویِ مُوكد، کُشت. و د ای زمانِ شمو مردُم د امزُو شخصِ خیانتِ کدید و اوره د قتلِ رَسَنَدید. ۵۳ امچنان شمو شریعتِ خُدا ره که د وسیله ملایکه ها حاصلِ کدید، ازو اطاعتِ نکدید.

۵۴ قد شِنیدونِ امزی تورا اونا عَدَرِ قار شد و د بله اِستیفانِ دَنَدو خییِ مُوكد. ۵۵ مگم اِستیفانِ پُر از روحِ اَلْقُدسِ، رُوی خُو ره سُونِ آسمو کده جلالِ خُدا و عیسی ره که د دستِ راستِ خُدا ایسته بُوَد، دید ۵۶ و گُفت: "توخ کُنید، آسمو واز شده و «باچه انسان» ره که د دستِ راستِ خُدا ایسته یه، مینگرم."

۵۷ د اُو غیتِ اونا د آوازِ بلندِ چیغِ زده گوشای خُو ره بند کد و پگ شی یگدست شده د سرِ ازو حمله کد ۵۸ و اوره از شار بُر کده سنگسار کد. کسای که د ضدِ اِستیفانِ شَاهِدی دَدَد، چپنِ های خُو ره د پیش پایِ یگ جوانِ د نامِ شائولِ اِشت.

۵۹ د حالیکه اونا اِستیفانِ ره سنگسارِ مُوكد، اُو دُعا کده گُفت: "یا مولا عیسی، روحِ مَرِه قبولِ کُو." ۶۰ پس اُو زانو زَد و د آوازِ بلندِ چیغِ زده گُفت: "ای خُداوند، ای گناه ره د حسابِ امزیا نگیر!" وختیکه ای گپ ره گُفت دم شی بُر شد. ۱ و شائولِ د قتلِ اِستیفانِ رضایتِ دده بُوَد.

دَمزُو روزِ آزار-و-اَدبِتِ سختِ د خِلافِ جماعتِ ایماندارای اورشَلیمِ شُرُوعِ شد و تمامِ ایماندارا بَعیرِ از رَسولایِ عیسیِ مَسیحِ د منطقه های یهودیه و سامره تیت پَرک شد. ۲ چند نفر از مردای پرهیزگار-و-خُدا ترسِ جِنازِه اِستیفانِ ره خاک کد و بلده شی ماتمِ کته گرفت. ۳ مگم شائولِ جماعتِ ایماندارا ره سختِ عذابِ مُوكد و خانه د خانه گشته، خائونو و مردا ره کشیده د بندی خانه پورته مُوكد.

رَسیدونِ خوشخبری د مردُمِ سامره

۴ پس ایماندارای که تیت پَرک شده بُوَد، د هر جای که مورفتِ کلامِ ره تعلیمِ میدد. ۵ فیلیپس د شارِ سامره رفت و نجاتِ عیسیِ مَسیحِ ره د مردُمِ اُونجی اعلان کد. ۶ وختیکه مردُمِ تورایِ فیلیپس ره شِنید و مُعجزه های ره که اُو انجامِ میدد هُوش کد، پگ شی د دقتِ د تورایِ شی تَوَجُه کد، ۷ چون جِنیاتِ از جانِ عَدَرِ کسای که چندی بُوَد، د آوازِ بلندِ چیغِ زده بُر شد و خیلی آدمای شَل و لَنگ شفا پیدا کد. ۸ ازی خاطر خوشی کته د اُو شار پیدا شد.

۹ د اُونجی یگ آدم د نامِ شَمعونِ بُوَد که از وختای گاه د امزُو شارِ جادوگریِ مُوكد و مردُمِ سامره ره د حیرتِ اَندختد و خود ره آدمِ بزرگِ نشو میدد. ۱۰ پگ مردُمِ سامره از ریزه گرفته تا کته دَزُو گوشِ میدد و مُوگفت: "ای آدمِ نَمونِه قُدرتِ امزُو خُدا آسته که 'قُدرتِ بزرگ' نامِ دَره." ۱۱ اونا دَزُو سختِ تَوَجُه دشت، چون عَدَرِ وختِ مُوشد که اونا ره قد جادوگریِ خُو د حیرتِ اَندخته بُوَد. ۱۲ مگم وختی اونا د خوشخبریِ فیلیپسِ که اُو د بارِه پادشاهیِ خُدا و نامِ عیسیِ مَسیحِ اعلان کد ایمان اُورد، مردا و خائونوی ازوا غُسلِ تعمیدِ گرفت. ۱۳ حتی خودِ شَمعونِ ام ایمان اُورده غُسلِ تعمیدِ گرفت و بعد ازو قد فیلیپسِ مند و از دیدونِ مُعجزه ها و کارایِ پُر قُدرتِ که انجامِ دده مُوشد حیرو مند.

۱۴ وختیکه رَسولایِ د اورشَلیمِ شِنید که مردُمِ سامره کلامِ خُدا ره قبول کده، اونا پترُس و یوحنا ره پیش ازوا ربی کد. ۱۵ اونا که د اُونجی رَسید، بلده ایماندارا دُعا کد تا روحِ اَلْقُدسِ ره حاصلِ کنه، ۱۶ چراکه روحِ اَلْقُدسِ تا اُو غیتِ د هیچ کدم ازوا نازلِ نَشُدَد و اونا فقط د نامِ مولا عیسیِ غُسلِ تعمیدِ گرفته بُوَد و بس. ۱۷ پس پترُس و یوحنا د ستایِ خُو ره د بله ازوا اِشت و اونا ام روحِ اَلْقُدسِ ره حاصلِ کد. ۱۸ وختی شَمعونِ دید که قد اِشتونِ د ستایِ رَسولایِ روحِ اَلْقُدسِ بخشیده مُوشه، اُو د پیش ازوا پیسه اُورده ۱۹ گُفت: "ای قُدرتِ ره دَزِ مه ام پدید، تا د بله هر کسی که ما دستِ بیلمِ اُو روحِ اَلْقُدسِ ره حاصلِ کنه." ۲۰ پترُس د جوابِ شی گُفت: "پیسِه تُو قد خود تُو قتی نابود شنه، چون تُو فکر کدی که بخشش-و-نعمتِ

خُدا دَ پيسه خريده موشه! ^{۲۱} تُو دَزی باره هيچ حصّه و تقسيم نَدري، چراکه دلِ تُو دَ حُضورِ خدا راست نييه. ^{۲۲} پس، ازی شرارتِ خُو توبه کُو و از خدا درخاست کُو تا شايد امی نيتِ ناپاکِ دلِ تُو بخشیده شنه، ^{۲۳} چُون ما مينگرُم که تُو دَ تلخی حسادت و دَ چنگِ گناه گرفتار آستی. ^{۲۴} شمعون دَ جوابِ شِي گفت: ”شمو بلده مه دَ پيشِ خداوند دُعا کنيد تا چيزای ره که دَ باره مه گفْتيد دَ بله مه نيّه. ^{۲۵} پس پترُس و يوحنا بعد از شاهدهی دَدو و گفْتونِ کلامِ مولا عيسی، ازونجی پس طرفِ اورشليم رِي شُد و دَ بينِ راه دَ غدرِ آغيلای سامره خوشخبری ره اعلان کد.

فيلیپس و آدمِ اتيویای

^{۲۶} اوخته يگِ ملايکه خداوند دَ فيلیپس گُفت: ”باله شو و سونِ جنوبِ بورو، دَ امزو راهِ بيابونی که از اورشليم طرفِ منطقه غزه موره. ^{۲۷} پس او باله شده رِي شُد. دَمزو راهِ يگِ آدمِ اتيویای که خدمتگارِ دربارِ کنداکه ملکه اتيویا بود، سفر موكد؛ او يگِ شخصِ قدرتمندِ و مسئولِ تمامِ خزانه های کنداکه بود. او بلده عبادتِ دَ اورشليم آمدد ^{۲۸} و پس سونِ وطنِ خُو مورفت. او دَ گاڏی خُو شسته کتابِ اشعيا نبي ره خنده رِي بُود. ^{۲۹} دَ امزو غيتِ روحِ القدس دَ فيلیپس گُفت: ”دَ نزديکِ امزو گاڏی بورو و خود ره دزو بچسپن. ^{۳۰} پس فيلیپس دويده نزديکِ رفت و شنيد که از کتابِ اشعيا نبي ميخانه. اوخته از شِي پُرسان کد: ”آيا چيزی ره که ميخانی موفامي؟“ ^{۳۱} او دَ جوابِ شِي گُفت: ”چطور ميتنم بفامم، اگه کس مره راهنمایی نکنه؟“ اوخته او از فيلیپس خواهش کد که دَ گاڏی سوار شنه و دَ پالوی شِي بشينه. ^{۳۲} جایی ره که از کتابِ مقدس ميخاند، اينی بُود:

”او رقمِ گوسپو آلی دَ کشتارگاه برده شُد

و رقمِ باره که دَ پيشِ مالکلگر چپِ ميشينه،

او دانِ خُو ره واز نکد و چپِ ششت.

^{۳۳} او حقيرِ حساب شُد و حقِ ازو از شِي گرفته شُد.

کی ميتنه از نسلِ ازو توره بگيه،

چراکه زندگی شِي از روی زمی گرفته شُد.“

^{۳۴} خدمتگارِ دربارِ از فيلیپس پُرسان کد: ”لطفاً دز مه بگی که امی چيزا ره پيغمبر دَ باره خود خُو گُفته يا دَ باره کدم کس ديگه؟“ ^{۳۵} اوخته فيلیپس دانِ خُو ره واز کد و امزو جای کتابِ مقدس شروع کده خوشخبری دَ باره عيسی ره دزو گُفت. ^{۳۶} پس دَ حالیکه اونا دَ راه رِي بُود دَ يگِ نورِ او رسيد و خدمتگارِ دربارِ گُفت: ”اينه، دَ اينجی او آسته. آيا ما نيميتنم غسلِ تعميد بگيرم؟“ ^{۳۷} [فيلیپس گُفت: ”اگه قد تمامِ دلِ ايمان بيري هيچ مانعی وجود ندره.“ او جواب دد: ”ما ايمان دَرُم که عيسی باچه خدا آسته.“] ^{۳۸} پس خدمتگارِ دربارِ امر کد که گاڏی ره ايسته کنه. اوخته هر دوی شِي يعنی فيلیپس و خدمتگارِ دربارِ دَ مَنه او رفت و فيلیپس او ره غسلِ تعميد دد. ^{۳۹} وختیکه اونا از او بر شُد، اولغتله روحِ خداوندِ فيلیپس ره غيب کد و خدمتگارِ دربارِ ديگه او ره هوش نکد، و له قد خوشی کلو دَ راهِ خُو رفت. ^{۴۰} مگم فيلیپس دَ شارِ اشدود دیده شُد و دَ بينِ راه دَ هر شاری که ميرسيد دَ مردمِ خوشخبری ميدد تا ای که دَ شارِ قيصریه رسيد.

تغیيرِ زندگی شائول

^۱ دَمزو غيتِ شائول هنوز پيروای مولا عيسی ره تهديد موكد که اونا ره موكشه. او دَ دبرِ پيشوای بزرگ رفته ^۲ ازو دَ سرِ تمامِ عبادتِ خانه های شارِ دمشق خطِ طلب کد تا پيروای راهِ مولا عيسی ره که دَ اونجی پيدا موشد، چی مرد،

۹

چی خاتو، دستگیر کده د اورشلیم بیره. ^۳ د حالیکه شائول مورفت و د دمشق نزدیک موشد، اولغتله یگ نور از آسمو د گرد شی بلفده کد. ^۴ او د زمی اُفتد و یگ آواز ره شینید که دزو گُفت: "شائول، شائول، چرا مره آزار-و-اذیت موكنی؟" ^۵ او پُرسان کد: "صاحب، تو کی استی؟" جواب آمد: "ما عیسی استم، امو که تو او ره آزار-و-اذیت موكنی. ^۶ آلی باله شو و د شار بورو. د اونجی دز تو گُفته موشه که چی باید بگنی."

^۷ همسفرای شائول موشده خیرو مند، چراکه اونا آواز ره میشینید، مگم هیچ کس ره نمیدید. ^۸ وختیکه شائول از زمی باله شد، او چیمای خو ره واز کد، مگم هیچ چیز ره نمیدید. پس همسفرای شی از دست ازو گرفت و او ره کوتل کده د دمشق بُرد. ^۹ بلده سه روز چیمای ازو دید ندشت و او نه چیزی خورد و نه ام وچی کد. ^{۱۰} د دمشق یگ پیرو عیسی د نام حنایا زندگی موكد. مولا عیسی د خاو دزشی ظاهر شده گُفت: "آی حنایا." حنایا د جواب شی گُفت: "امر کو، یا مولا." ^{۱۱} و مولا دزو گُفت: "باله شو، د کوجه بورو که نام شی «سیده» آسته و د خانه یهودا کسی ره د نام شائول از شار طرسوس پُرسان کو. امی آلی او مشغول دعا آسته ^{۱۲} و او د خاو خو دیده که یگ نفر د نام حنایا مییه و دست خو ره د بله ازو میله تا او دوباره بینا شنه." ^{۱۳} حنایا گُفت: "یا مولا، ما از غدر کسا شینیدیم که ای آدم د سر مقدسین ^{۱۴} از تو د اورشلیم کلو ظلم کده. ^{۱۵} و آلی از طرف پیشوایون عالی مقام اختیار پیدا کده د اینجی آمده تا تمام کسای که نام تو ره بگیره، اونا ره دستگیر کنه." ^{۱۶} مگم مولا دزو تاکید کده گُفت: "بورو، چراکه ما او ره انتخاب کدیم تا یگ وسیله جور شنه و پیغام مره د مردم غیر یهود و د پادشایو و ام د بنی اسرائیل برسنه. ^{۱۷} ما دزو نشو میدیم که بلده نام مه چیتس باید رنج-و-زحمت بکشه."

^{۱۸} اوخته حنایا رفته د خانه یهودا داخل شد و دست خو ره د بله شائول ایشته گُفت: "شائول برار، وختیکه تو ایسو میمدی مولا عیسی د بین راه دز تو ظاهر شد. او مره ری کده تا که تو دوباره بینا شنی و از روح القدس پُر شنی." ^{۱۹} د امر و لحظه یگو چیز رقم پرده آلی از چیمای شائول تاه پَربد و او دوباره بینا شد. اوخته او باله شده غسل تعمید گرفت. ^{۲۰} بعد ازو او نان خورده قوت گرفت و بلده چند روز قد پیروای عیسی مسیح د دمشق مند. ^{۲۱} او فوراً د عبادت خانه های یهودیا رفت و وعظ کد که عیسی واقعاً باچه خدا آسته. ^{۲۲} کسای که تورای ازو ره میشینید موشده خیرو مومند و موكُفت: "آیا ای امو کسی نییه که د اورشلیم کسای ره که نام عیسی ره میگریفت، تباہ موكد؟ و آلی ام د اینجی نَمده تا اونا ره دستگیر کده د پیش پیشوایون عالی مقام بیره؟" ^{۲۳} مگم شائول قدرت بیان شی روز د روز کلو موشد و قد دلایل زیاد یهودیای دمشق ره بند اندخته ثبوت موكد که عیسی امو مسیح وعده شده آسته. ^{۲۴} بعد از چند وخت یهودیا نقشه کشید که او ره بکُشه. ^{۲۵} ولی شائول از نقشه ازوا خبر شد. اونا د درگه های شار شاو و روز پیره موكد تا که او ره گرفته از بین بیره. ^{۲۶} لیکن یارای شی او ره شاو د منه یگ سبب ایشته از دیوال شار تاه کد. ^{۲۷} وختیکه شائول د اورشلیم رسید، او میخواست که قد دیگه یارا یگجای شنه، مگم پگ ازوا ازو ترس خورد، چون باور نموکد که او واقعاً پیرو عیسی شده بشه. ^{۲۸} لیکن برنابا او ره گرفته د پیش رسولا بُرد و بلده ازوا نقل کد که چطور او د راه دمشق مولا عیسی ره دیده و مولا چطور قد ازو توره گُفته و او د چی دلیری د نام عیسی توره گُفته. ^{۲۹} اوخته شائول قد ازوا یگجای شد و د اورشلیم رفت و آمد دشت و د دلاوری د نام مولا عیسی وعظ موكد. ^{۳۰} او قد یهودیای یونانی زبو بحث و گفتگوی موكد، مگم اونا د تلاش کشتون شی بُود. ^{۳۱} وختیکه ایماندارا خبر شد، اونا او ره د شار قیصریه بُرد و از اونجی د شار طرسوس ری کد. ^{۳۲} پس جماعت ایماندارا د سرتاسر یهودیه، جلیلیه و سامره صلح-و-آرامش پیدا کد. اونا د ایمان خو قوی شده د خداترسی زندگی موكد و د کومک روح القدس تعداد ازوا کلو شده مورفت.

^{۹:۱۳} «مقدسین» یعنی پیروای عیسی مسیح.

سَفَرِ پَتْرُس

۳۲ پَتْرُس دَ تمامِ منطقه ها سَفَرِ مُوَكِد و اُو دَ پِيشِ مُقَدَّسِينِي كِه دَ شَارِ لَدَه زِنْدَكِي مُوَكِد اَم اَمَد. ۳۳ دَ اُونجِي اُو يَك اَدَم رِه دَ نَامِ اَيْنِياسِ دِيد كِه اُو مُدَّتِ هَشْتِ سَالِ فَلَجِ و دَ جَاگِه اَفْتَدِه بُوَد. ۳۴ پَتْرُس دَزُو كُفْت: "اَيْنِياس، عَيْسِي مَسِيحِ تُو رِه شِفَا مِيَدِيَه. بَالِه شُو، جَاگِه خُو رِه جَم كُو." و اُو دِسْتِي اَز جَاگِه خُو بَالِه شُد. ۳۵ اَز دِيدُونِ اَيْنِياسِ تَمَامِ مَرْدُمَايِ شَارِ لَدَه و مَنطِقَه شَارُونِ سُونِ مَوْلَا عَيْسِي رُوِي اُورِد.

۳۶ دَ شَارِ يَافَا يَكِ خَاَتُونِ اِيْمَانْدَارِ دَ نَامِ طَبِيْتَا بُوَد كِه دَ زِيُونِ يُونَانِي اُو رِه دُورْكَاسِ يَعْنِي "اَهْو" مُوَكُفْت. اُو خَاَتُو غَدَرِ نِيكُوْكَارِ بُوَد و هَرِ غَيْتِ خَيْرَاتِ مِيَدِد. ۳۷ دَ اَمَزُو رُوزَا طَبِيْتَا نَاجُورِ شُدِه مَرْدِ و جَسَدِ شِي رِه غُسْلِ دَدِه دَ يَكِ بَالِه خَانِه اِيَشْت. ۳۸ اَزِي كِه شَارِ لَدَه دَ نَزْدِيكِ شَارِ يَافَا بُوَد، پِيَرَوَايِ عَيْسِي دَ يَافَا شَنِيد كِه پَتْرُس دَ شَارِ لَدَه اَسْتِه. پَسِ اُونَا دُو نَفَرِ رِه رِي كِد تَا اَزُو خَاهِشِ كُنِه و بُگِه كِه هَرِ چِي زُودْتَرِ دَ پِيشِ اَزْمُو بِيِيَه. ۳۹ اوخْتِه پَتْرُسِ بَالِه شُدِه قَدِ اَزُوا رِي شُد. و خَتِيكِه دَ اُونجِي رَسِيْدِ اُو رِه دَمَزُو بَالِه خَانِه بُرِد. دَ اُونجِي تَمَامِ خَاَتُونُوِي بِيُوَه چَخْرَا كَدِه دَ كِرْدِ پَتْرُسِ جَم شُد و پِيرونا و دِيگِه كَالَايِ رِه كِه دُورْكَاسِ دَ دُورُونِي كِه قَدِ اَزُوا بُوَد دُوخْتُد، دَزُو نَشُو مِيَدِد. ۴۰ مِگَمِ پَتْرُسِ پَكِ اَزُوا رِه اَز اُنَاقِ بَرِ كِد و زَانُو زَدِه دُعَا كِد و رُوِي خُو رِه سُونِ جِنَازَه كَدِه كُفْت: "طَبِيْتَا، بَالِه شُو." اوخْتِه اُو چِيْمَايِ خُو رِه وَازِ كِد و اَمِي كِه پَتْرُسِ رِه دِيد، رُسْتِ شُدِه شِشْت. ۴۱ پَتْرُسِ اَز دِسْتِ شِي كِرْفْتِه اُو رِه دَ سِرِ پَايِ شِي اِيَسْتِه كِد و بَعْدِ اَزُو مُقَدَّسِينِ و خَاَتُونُوِي بِيُوَه رِه كُوِي كَدِه اُو رِه زِنْدِه دَزُوا تَسْلِيْمِ كِد. ۴۲ اِي خَبِرِ دَ سِرَاسِرِ يَافَا تِيْتِ شُد و غَدَرِ نَفْرَا دَ مَوْلَا عَيْسِي اِيْمَانِ اُورِد. ۴۳ دَ حِينِ زَمَانِ پَتْرُسِ بَلَدِه رُوزَايِ كَلُو دَ يَافَا قَدِ شِمْعُونِ چَرْمِگَرِ مَنَد.

صَاحِبِ مَنَصَبِ رُومِي پِيَرُو عَيْسِي مَسِيحِ مُوشِه

۱ دَ شَارِ قَيْصَرِيَه يَكِ اَدَمِ دَ نَامِ كَرْنِيلِيُوسِ زِنْدَكِي مُوَكِد كِه يَكِي اَز قَوْمَنْدَانَايِ فِرْقَه رُومِي دَ نَامِ فِرْقَه اِيْتَالِيَايِي بُوَد. ۲ اُو قَدِ تَمَامِ خَاَنُوَارِ خُو پَرَهِيْزْگَارِ و خُدَاتَرَسِ بُوَد و دَ مَرْدُمِ كَلُو خَيْرَاتِ دَدِه هَرِ وختِ دَ پِيَشْگَاهِ خُدَا دُعَا مُوَكِد. ۳ اُو يَكِ رُوزِ نَزْدِيكِ سَاعَتِ نُهَمِ رُوز،^a دَ عَالَمِ خَاوِ يَكِ مَلَايِكِه خُدَا رِه بَرْمَلَا دِيد كِه پِيشِ شِي اَمَدِه كُفْت: "اِي كَرْنِيلِيُوسِ." ۴ كَرْنِيلِيُوسِ قَدِ تَرَسِ-و-لَرَزِ سُونِ اَزُو تُوخِ كَدِه كُفْت: "چِي اَمْرِ اَسْتِه، صَاحِبِ؟" اُو دَ جَوَابِ شِي كُفْت: "دُعَا هَا و خَيْرَاتِ تُو دَ حُضُورِ خُدَا دَ عَالَمِ بَالِه دَ عِنْوَانِ يَادَاوَرِي رَسِيْدِه. ۵ اَلِي چِنْدِ نَفَرِ رِه دَ شَارِ يَافَا پُشْتِ شِمْعُونِ كِه مَشْهُورِ دَ پَتْرُسِ اَسْتِه رِي كُو. ۶ اُو دَ پِيشِ شِمْعُونِ چَرْمِگَرِ كِه خَاِنِه شِي دَ لَبِ دَرِيَا اَسْتِه، مِهْمُوِيَه." ۷ وختِي اَمُو مَلَايِكِه كِه قَدِ اَزُو تَوْرِه مُوَكُفْتِ غَيْبِ شُد، كَرْنِيلِيُوسِ دُو نَفَرِ اَزِ خِدْمَتْگَارَايِ خُو رِه قَدِ يَكِ عَسْكَرِ پَرَهِيْزْگَارِ كِه اَز جُمْلِه حَاضِرِ بَاشَايِ شِي بُوَد، كُوِي كِد ۸ و تَمَامِ چِيْزَا رِه دَزُوا بِيَانِ كَدِه اُونَا رِه دَ يَافَا رِي كِد.

۹ رُوزِ دِيگِه شِي دَ حَالِيكِه اُونَا سَفَرِ مُوَكِد و دَ شَارِ نَزْدِيكِ مُوشِد، پَتْرُسِ سَاعَتِ شَشْمِ^b دَ بِلِه بَامِ خَانِه بُرِ شُد تَا دُعَا كُنِه. ۱۰ اُو كُشْنِه شُد و مِيخَاسْتِ كِه يَكُو چِيْزِ بُوخُورِه. مِگَمِ دَ حَالِيكِه نَانِ تِيَارِ مُوشِد، دَ بِلِه اَزُو خَاوِ اَمَد. ۱۱ اوخْتِه اُو دِيد كِه اَسْمُو وَازِ شُد و يَكِ چِيْزِ رَقْمِ دِسْتَرخُونِ كُنِه كِه اَز چَارِ شَنَگِ شِي كِرْفْتِه شُدُد تَا شُدِه دَ بِلِه زَمِي اَمَد. ۱۲ دَ مَنِه اَزُو هَرِ رَقْمِ چَارِ پَايَا و خَزِنْدَكُونِ زَمِي و پَرِنْدَكُونِ هُوَا مَوْجُودِ بُوَد. ۱۳ اوخْتِه اُو يَكِ اَوَازِ رِه شَنِيد كِه كُفْت: "اِي پَتْرُسِ بَالِه شُو، حَلَالِ كُو و بُوخُور." ۱۴ مِگَمِ پَتْرُسِ كُفْت: "نَه خُدَاوِنْدَا، چُونِ مَا هَرِگِزِ چِيْزَايِ نَپَاكِ و حَرَامِ رِه نَخُورِدِيْم." ۱۵ دَفْعَه دُوْمِ اَمُو اَوَازِ دَزْشِي كُفْت: "چِيْزِي رِه كِه خُدَا پَاكِ جُورِ كَدِه، تُو اُو رِه حَرَامِ نَكِي." ۱۶ اِي وَاقِعَه سِيَه دَفْعَه تِكْرَارِ شُد و اَمُو دِسْتَرخُو يَكِ دَمِ پَسِ دَ اَسْمُو بُرْدِه شُد.

^a ۱۰:۳ یعنی ساعت سه بعد از چاشت. ^b ۱۰:۹ یعنی د وخت چاشت.

۱۷ دَ حالیکه پترُس دَ باره معنای امزُو خاو که دیدد چورت میزد، نفرای ره که کرنیلیوس رَبی کده بُود خانه شمعون چرمگر ره پالیده دَ دان درگه شی رسید. ۱۸ اونا کوی کده پُرسان کد: "ایا شمعون مشهور دَ پترُس دَ امینجی مهمو یه؟" ۱۹ دَ حالیکه پترُس هنوز دَ باره خاو خُو چورت میزد، روح اَلقدس دَزُو کُفت: "اونه، سه نفر تُو ره طلب مونه. ۲۰ باله شو، تاه بورُو و از رفتو قد ازوا دل-و-نادل نشُو، چراکه ما اونا ره رَبی کدیم." ۲۱ پترُس تاه شُدِه دَ پیش امزُو نفرای رفت و کُفت: "ما امو کس استُم که شمو موبالید. شمو از چی خاطر دَ اینجی امیدید؟" ۲۲ اونا دَ جواب شی کُفت: "کرنیلیوس قومندان رومی که یگ آدم نیکوکار و خداترس و دَ بین تمام قوم یهود مُحترم آسته، مو ره رَبی کده. چون یگ ملایکه مُقدَس دَزُو هدایت دده که پشت ازتُو نفر رَبی کنه تاکه تُو دَ خانه ازو بییی و او تورای تُو ره بشنوه." ۲۳ اوخته پترُس اونا ره دعوت کده دمزُو خانه مهمو کد.

صبح شی قد ازوا سون قیصریه رَبی شُد و چند نفر از برارای ایماندارِ یافا ام قد ازو قتی رفت ۲۴ و اونا روز دیگه شی دَ قیصریه رسید. کرنیلیوس قوما و دوستای نزدیک خُو ره کوی کده بُود و پگ شی چیم دَ راه ازوا بُود. ۲۵ وختیکه پترُس دَ مینه خانه رفت، کرنیلیوس قد شی رُوی دَ رُوی شُد و خود ره دَ بله پای شی اندخته او ره پرستش کد. ۲۶ مگم پترُس او ره باله کد و کُفت: "ایسته شو، ما خود مه ام یگ انسان استُم." ۲۷ اوخته پترُس قد ازو توره کُفته داخل رفت و دید که دَ اونجی کلو نفر جم آسته. ۲۸ پترُس دَزوا کُفت: "خودون شمو میدنید که بلده شخص یهودی روا نیبه که قد غیر یهودی شبت-و-برخاست کُنه. مگم خدا دَ خاو دز مه نشو دد که هیچ کس ره باید ناپاک یا نجس نکیم." ۲۹ امزی خاطر وختیکه شمو پشت مه نفر رَبی کدید، ما بے چون-و-چرا آمدُم. آکو بگید که بلده چیز خیل مره طلب کدید؟" ۳۰ کرنیلیوس دَ جواب شی کُفت: "چار روز پیش دَ امزی ساعت، ساعت نهم^۱ ما دَ خانه خُو دَرُو دُعا موکدُم که اولعتله یگ آدم قد کالای نورانی رُوی دَ رُوی مه ایسته شُدِه ۳۱ دز مه کُفت: 'ای کرنیلیوس، دُعای تُو شنیده شُدِه و خیرات تُو دَ حضور خدا یادآوری شُدِه. ۳۲ آلی چند نفر ره دَ یافا رَبی کُو و شمعون ره که مشهور دَ پترُس آسته کوی کُو که دَ اینجی بیبه. او دَ خانه شمعون چرمگر که دَ لب دریا آسته مهمو یه.' ۳۳ پس فوری دَ پشت تُو نفر رَبی کدُم و تُو لطف کده آمدی. آلی پگ مو دَ حضور خدا جم شُدی تا تمام چیزای ره که خداوند دز تُو کُفته، مو بشنوی."

۳۴ اوخته پترُس دان خُو ره واز کد و کُفت: "ما واقعا پی بُردُم که خدا سیاه اسپه جدا نموکُنه، ۳۵ بلکه از هر ملت هر کسی که از خدا بترسه و کار نیک کنه، دَ پیش ازو قبول موشه. ۳۶ شمو از کلامی که خدا دَ بنی اسرائیل رَبی کده باخبر استید، یعنی از خوشخبری صلح-و-آرامش که دَ وسیله عیسی مسیح اعلان شُد. او مولای پگ آسته. ۳۷ شمو از تورای که دَ سراسر منطقه یهودیه واقع شُدِه خبر دَرید، از تورای که از منطقه جلیلیه شروع شُد، بعد ازی که یحیی دَ مردم اعلان کد که غسل تعمیم بگیره. ۳۸ و ام شمو میدنید که چطور خدا عیسای ناصری ره قد روح اَلقدس و قدرت مسیح تعیین کد و چطور عیسی دَ چارطرف رفته کار نیک کد و تمام کسای ره که دَ زیر شکنجه ابلیس بُود شفا دد، چون خدا قد ازو بُود. ۳۹ مو شاهد تمام کارای آستی که او دَ ملک یهودیه و دَ شار اورشلیم انجام دد. اونا او ره دَ رُوی صلیب میخکوب کده کُشت، ۴۰ ولے دَ روز سوم خدا او ره زنده کد و دَ مردم ظاهر کد. ۴۱ مگم نه دَ پگ مردم، بلکه فقط دَ شاهدای که از گاه خدا اونا ره انتخاب کده بُود، یعنی دز مو که بعد از دوباره زنده شُدون شی از مُرده ها قد ازو خوردی و وچی کدی. ۴۲ و او دز مو وظیفه دد که دَ مردم موعظه کنی و شاهی بدی که او امو آسته که خدا او ره قاضی زنده ها و مُرده ها تعیین کده ۴۳ و دَ باره ازو تمام پیغمبرا شاهی دده که هر کسی که دَزُو ایمان بیره، گناهای شی دَ نام ازو بخشیده موشه."

۴۴ تورای پترُس هنوز خلاص نشُدِه بُود که روح اَلقدس دَ تمام کسای که پیغام ره شنید، نازل شُد. ۴۵ ایماندارای یهودی که قد پترُس آمده بُود خیر و مند، چراکه نعمت روح اَلقدس حتی دَ غیر یهودیا ام دده شُد، ۴۶ چون اونا میشنید که امی غیر

یهودیا د زبونای مُخْتَلِفْ خُدا ره ستایش موكد. اوخته پترُس گُفت: ^{۴۷} "آیا کسی میتنه امی نفراره از گِرفتونِ غُسلِ تعمید د آو مَنع کُنه، امی کسای ره که رقم ازمو آلی روح اَلْقُدس ره حاصل کده؟" ^{۴۸} پس پترُس امر کد که اونا د نام عیسی مسیح غُسلِ تعمید دده شُنه. اوخته اونا از پترُس خاهش کد که چند روز دیگه قد ازوا بُمَنه.

پترُس دُوباره د اورشلیم موره

۱ رسولاً و دیگه برارای ایماندار که د تمام منطقه یهودیه بود، شنید که غیر یهودیا ام کلام خُدا ره قبول کده. ۲ وختیکه پترُس د اورشلیم رفت، ایماندارای ختنه شده، د بِلَه اَزو اعتراض کده ^۳ گُفت: "تو چرا د مینکلِ مردای ناختنه رفتی و قد ازوا نان خوردی؟" ^۴ اوخته پترُس قِصَه ره شروع کده د تفصیل دزوا بیان کد و گُفت: ^۵ "یگ روز د شار یافا مَشْعُول دُعا بُوْدَم و د عالمِ خاو دیدم که یگ چیز رقمِ دسترخون کته که از چار شنگ شی گرفته شُد، از آسمو تاه آمد و د پیش ازمه رسید. ^۶ وختیکه خُوب سُون اَزو توح کدم، دیدم که د مَنَه شی چاریایای زمی، حیوانای درنده، خزندگو و پرندگون هوا موجود بود. ^۷ د اُونجی یگ آواز ره شنیدم که مَوگُفت: 'ای پترُس باله شو، حلال کو و بخور.' ^۸ لیکن ما گُفتم: 'نه خُداوندا، چُون ما هرگز چیزای ناپاک یا حرام ره د دان خُو نَزَدیم.' ^۹ دَفِعَه دَوَم اَمو آواز از آسمو آمده گُفت: 'چیزی ره که خُدا پاک جور کده، تُو اُو ره حرام نگی.' ^{۱۰} ای واقعه سبه دفعه تکرار شد و بعد ازو پگ چیزا دُوباره د آسمو بُرده شُد. ^{۱۱} دَمَزو عَیت د خانِه که ما مهمو بُوْدَم سبه نفر رسید. اونا ره از شار قِیَصْرِبَه د پُشتِ ازمه ربی کُدد. ^{۱۲} روح اَلْقُدس دز مه گُفت که از رفتو قد ازوا دِل-و-نَادِل نَشو و بورو. امی شش برارِ ایماندار ام قد ازمه قتی رفت و مو د خانِه امزو آدم داخل شُدی. ^{۱۳} اُو بِلَدَه ازمو قِصَه کد که چطور ملایکه ره دید که د خانِه شی ایسته شُد و دَرَشی گُفت: 'چند نفر ره د یافا ربی کو تا شمعون ره که مشهور د پترُس آسته، کوی کنه. ^{۱۴} اُو دز توییگ پیغام میره که تُو و خانوار تُو د وسیله ازو نجات پیدا مونی. ^{۱۵} امی که شروع د توره گُفتو کدم، روح اَلْقُدس دزوا نازل شُد، امو رقم که د شروع دز مو ام نازل شُد بود. ^{۱۶} اوخته توره مولا د یاد مه آمد که گُفته بود: 'یحیی قد آو غُسلِ تعمید میدد؛ مگم شمو قد روح اَلْقُدس تعمید دده موشید. ^{۱۷} پس اگه خُدا دزوا نِعْمَتِ روح اَلْقُدس ره بخشیده، امو رقم که دز مو د وختِ ایمان اوردو د مولا عیسی مسیح بخشید، ما کی بُوْدَم که مانع کارِ خُدا موشدم؟" ^{۱۸} وختیکه اونا ای چیزا ره شنید، پگ شی چپ مند و خُدا ره ستایش کده گُفت: "پس خُدا د غیر یهودیا ام فرصت عطا کده تا توبه کنه و زندگی ابدی ره نصیب شُنه."

ایماندارای شارِ انطاکیه

۱۹ ایماندارای که از خاطرِ آزار-و-اَذیتِ بعد از مرگِ استیفان تیت پَرَک شُد، تا منطقه فینیقیه، جزیره قبرس و شارِ انطاکیه رفت و پیغامِ عیسی مسیح ره بَغیر از یهودیا د هیچ کس نَگُفت. ^{۲۰} مگم چند نفر از ایماندارای قبرس و شارِ قیروان د انطاکیه رفت و قد یونانیا توره گُفته خوشخبری د باره مولا عیسی ره دزوا رَسَند. ^{۲۱} و دِستِ خُداوند قد ازوا بود و تعدادِ کلو ایمان اُورده پیروای مولا عیسی جور شُد. ^{۲۲} ای خبر د گوشِ جماعتِ ایماندارا د اورشلیم رسید و اونا برنابا ره د انطاکیه ربی کد. ^{۲۳} وختیکه برنابا د اُونجی رسید و نتیجه فیض-و-بَرَکتِ خُدا ره دید، اُو خوشحال شُد و ایماندارا ره تشویق کد که از دِل و جان د مولا وفادار بُمَنه، ^{۲۴} چُون اُو یگ آدم مهربو و پُر از روح اَلْقُدس و ایمان بود. پس عَدَر مردُم د پیروای مولا عیسی اضافه شُد. ^{۲۵} بعد ازو برنابا د شارِ طرسوس رفت تا که شائول ره پیدا کنه. ^{۲۶} وختیکه اُو ره پیدا کد، اُو ره د انطاکیه اُورد. پس یگ سالِ کامل هر دوی شی قد جماعتِ ایماندارا جَم موشد و د عَدَر مردُم تعلیم میدد. د انطاکیه بود که بِلَدَه اَوَّلین دفعه پیروای عیسی ره «مسیحی» نام ایشت.

^a ۱۱:۱۸ د جای «غیر یهودیا» د زبون یونانی «مِلَت ها» نوشته یه.

۲۷ دَمْرُو وخت، چند نَبی از اورشَلیم دَ اَنطَاقیه آمد. ۲۸ یکی ازوا که آگابوس نام دَشت، باله شد و دَ وسیله روح اَلْقُدس پیشگویی کد که یگ قحطی شَدید دَ سراسر دُنیا مَبیه. ای واقعه دَ دَورون امپراطوری کَلودیوس رُخ دَد. ۲۹ اوخته ایماندارا دَ بَین خُو فِیصله کد که هر کس دَ اندازه قُدرت و تَوان خُو دَ برارای ایماندار که دَ مُلک یَهُودیه آسته کومک رَی کُنه. ۳۰ اونا امی تصمیم خُو ره عملی کد و کومکای خُو ره از دِست بَرنابا و شائول دَ بزرگای جماعت ایماندارا دَ اُونجی رَی کد.

آزادی پترُس از بَندی‌خانه

۱۲

۱ دَمْرُو غَیت هیرودیس پادشاه دِست خُو ره بَلده آزار-و-اَدَیت دَ بَله بَعْضی نفرای جماعت ایماندارا دِراز کد. ۲ اُو یَعقُوب برار یوختا ره قد شمشیر کُشت. ۳ وختی هیرودیس دید که ای کار یَهُودیا ره خوش کد، اُو دَ کارای خُو ادامه دَده پترُس ره ام دِستگیر کد. ای واقعه دَ روزای عَید فِطیر^b رُخ دَد. ۴ بعد از دِستگیر کدو اُو ره دَ بَندی‌خانه اَندخت و چار دَل چار نفری ره دَ بَله شی پیره‌دار مَقَرر کد. هیرودیس قَصَد دَشت که بعد از عَید پَصَح اُو ره دَ پیش مَرَدَم بیره تا محاکمه شُنه. ۵ مگم زمانی که پترُس دَ بَندی‌خانه نگاه مَوشد، جماعت ایماندارا از تی دِل دَ پیش خُدا بَلده شی دُعا مَوکد.

۶ شاو امْرُو صَباح که هیرودیس میخواست پترُس ره دَ پیش مَرَدَم بیره، پترُس دَ بَندی‌خانه قد دُو زنجیر بسته شده دَ بَین دُو عسکر خاو بُود و پیره‌دارا ام دَ دَم درگه بَندی‌خانه پیره‌داری مَوکد. ۷ اولغَتله یگ ملایکه خُداوند ظاهر شد و یگ نُور مَنه اُتاق ره روشو کد. ملایکه دَ بَعْل پترُس زده اُو ره بیدار کد و گُفت: "زُود باله شو." دَ امْرُو لَحظه زنجیرا از دِستای شی واز شُده اُفتد. ۸ اوخته ملایکه دَزشی گُفت: "کمر خُو ره بسته کو و چپلی های خُو ره پای کو." پترُس اَمو رقم کد. ملایکه بسم دَزُو گُفت: "پتوی خُو ره دَ گرد خُو بَگیر و از رَد مه بیه." ۹ و پترُس از اُتاق بَر شُده از پُشت ملایکه رَی شد، مگم اُو باور شی نَمیمد که کارای ملایکه حقیقت دَشته بَشه، بَلکه فِکر مَوکد که خاو مینگره. ۱۰ اونا از پیره‌دار اول و دوّم تیر شُده دَ درگه آینی بَندی‌خانه که طرفِ شار واز مَوشد، رسید. اَمو درگه خود بخود بَلده ازوا واز شد و اونا اَزونجی بَر شد. وختیکه اونا دَ اَخرِ کُوجه رسید، ملایکه یگ دَم از پیش پترُس غَیب شد. ۱۱ اوخته پترُس دَ خود اَمده گُفت: "آلی ما باور کدُم که خُداوند ملایکه خُو ره رَی کده و مَره از چنگِ هیرودیس و از تمام چیزای که مَرَدَم یَهُود دَ اِنْتَظار شی بُود، خلاص کده." ۱۲ امی که سر شی دَرَک شد، اُو دَ خانه مَریم آبه یوختا که مشهور دَ مَرَقَس بُود، رفت. دَ اُونجی غَدَر مَرَدَم جَم شُد و دُعا مَوکد. ۱۳ وختیکه پترُس درگه حولی ره تَخ تَخ کد، یگ کَنیز دَ نام رودا اَمَد تا توخ کنه که کی آسته. ۱۴ غَیتیکه آواز پترُس ره شَنخت، دَ جای ازی که درگه ره واز کنه، از خوشی کَلو پس سُون خانه خیز کد و دَ دیگر و خبر دَد که "پترُس دَ دانِ درگه ایسته یه!" ۱۵ لیکن اونا دَزشی گُفت: "تو دیونه شُدی." مگم ازی که اُو غَدَر شَله شد که راست مَوگیه، اونا گُفت: "حتماً اُو ملایکه شی بَشه." ۱۶ مگم پترُس یکسره درگه ره تَخ تَخ مَوکد. وختیکه اونا درگه ره واز کد و دید که پترُس آسته، اونا کَلو خَیرو مَند. ۱۷ پترُس قد دِست خُو سُون ازوا اشاره کد که چپ شُنه و بعد اَزو بَلده ازوا قِصَه کد که چی رقم خُداوند اُو ره از بَندی‌خانه خلاص کده. اُو دَزوا گُفت: "یَعقُوب و دِیگه برارون ایماندار ره ام امزی واقعه خبر کنید." بعد اَزو پترُس اَزونجی بَر شُده دَ یگ جای دِیگه رفت.

۱۸ صَباح شی دَ بَین عسکرا کُنه غَوغا اُفتد که "پترُس کُجا شُده؟" ۱۹ وختی هیرودیس اَمِر پالیدون اَزو ره دَد و اُو ره پیدا نَنست، اُو از پیره‌دارا تحقیق کده حُکم اِعدام ازوا ره صادر کد و خود هیرودیس از منطقه یَهُودیه دَ شارِ قِیصریه رفت و دَ اُونجی مَند.

a ۱۲:۱ هیرودیس اَگریپاس اول که یکی از نوسه های هیرودیس بزرگ پادشاه بود، از سال ۴۱ تا ۴۴ میلادی دَ مُلکِ اِسْرَائیل حُکومت کد.

b ۱۲:۳ عَید پَصَح و عَید فِطیر هر دُوی شی دَ مَنه یگ هفته بَرگزار مَوشه.

مرگ هیروдіس پادشاه

۲۰ دَ امزو غَیتِ هیرودیس دَ سرِ مردُمِ شارایِ صُور و صیدونِ سختِ قار بُود، مگم اونا یگجایِ شُدِه دَ دیدونِ ازو اَمَد. امی که اونا پُشتیوانیِ بلاسئسِ ناظرِ قصرِ پادشاهِ ره دَ دستِ اُورد، از پادشاهِ تقاضایِ صلح-و-آشتیِ کد، چراکه مُلکِ ازوا خوراکه-بابِ خُو ره از مُلکِ هیرودیسِ پادشاهِ دَ دستِ میبُورد. ۲۱ دَ روزِ تعیینِ شُدِه هیرودیسِ کالایِ شاهانهِ خُو ره پوشیده دَ تختِ شِشت و دَ مردُمِ سُخرانیِ کد. ۲۲ و مردُمِ چیغِ زدهِ مُوگفت: "ای آواز، آوازِ خُدا یه، نه آوازِ انسان!" ۲۳ دَ امزو لَحظهِ ملایکه خُداوندِ هیرودیسِ ره زَد، چراکه او مغرورِ شُدِه خُدا ره ستایشِ نکد. پس جانِ شی ره کِرمِ زَد و او مُرد. ۲۴ مگم کلامِ دَ دلِ مردُمِ رُشدِ مُوگد و پَخشِ شُدِه مورفت. ۲۵ وختیکه بَرنابا و شائولِ وظیفهِ خُو ره دَ اورشلیمِ تَکْمیلِ کد، اونا پس دَ انطاکیهِ رفت و یوختایِ مشهورِ دَ مرقسِ ره امِ قدِ خُو بُرد.

بَرنابا و شائولِ دَ سفرِ ربیِ مُوشه

۱۳ دَ جماعتِ ایماندارایِ انطاکیهِ یگِ تعدادِ نبی و معلّمِ و جُودِ دَشتِ که اینی کسا بُود: بَرنابا، شمعونِ که او ره نیجرِ امِ مُوگفت، لُکیوسِ قیروانی، مناخِمِ که برارخوندهِ هیرودیسِ پادشاه^{۱۳} بُود و شائول. ۲ یگِ روزِ وختیکه اونا روزهِ دَشت و خُدا ره عبادتِ مُوگد، روحِ اَلقُدسِ دَروا گُفت: "بَرنابا و شائولِ ره بلدهِ کاری که ما اونا ره کویِ کدیم، بلدهِ ازمه جدا کُنید." ۳ پس اونا بعد از روزهِ گِرفتو و دُعا کدو دستِ خُو ره دَ سرِ ازوا اِشت و اونا ره بلدهِ خدمتِ ربیِ کد.

خوشخبریِ دَ جزیرهِ قیبرس

۴ پس بَرنابا و شائولِ دَ امر و هدایتِ روحِ اَلقُدسِ ربیِ شُد. اونا اوّل دَ شارِ سلوکیهِ رفت و ازونجیِ دَ کشتیِ سُونِ جزیرهِ قیبرسِ سفرِ کد. ۵ وختیکه دَ شارِ سلامیسِ رسید، اونا دَ عبادتِ خانهِ هایِ یهودیاِ رفته کلامِ خُدا ره اعلانِ کد. یوختایِ مشهورِ دَ مرقسِ قد ازوا همکارِ بُود. ۶ اونا تمامِ جزیرهِ ره گشتِ تاکه دَ شارِ پافوسِ رسید. دَ اونجیِ اونا قد یگِ آدمِ یهودیِ دَ نامِ بار-یشوعِ سرِ خورد که او جادوگر و پیغمبرِ دروغیِ بُود. ۷ او یکی از نفرایِ سرگیوسِ پولسِ والیِ قیبرسِ بُود. سرگیوسِ پولسِ یگِ آدمِ دانشمندِ بُود و او بَرنابا و شائولِ ره دَ پیشِ خُو طلبِ کد، چُونِ میخواست کلامِ خُدا ره بشنوه. ۸ مگم امو جادوگر که ترجمهِ نامِ شیِ دَ یونانیِ علیماسِ بُود، قد ازوا مُخالفتِ کده کوششِ مُوگد که والیِ ره از ایمانِ اُوردو منعِ کنه. ۹ اوخته شائولِ مشهورِ دَ پولسِ، پُر از روحِ اَلقُدسِ شُدِه سُونِ علیماسِ عَوُجِ توخِ کد و گُفت: ۱۰ "آی باچه شیطو که پُر از هر جِیله و هر نیرنگِ اِستی، آی دُشمنِ تمامِ نیکیِ ها! آیا از کجِ معنیِ کدونِ راهِ هایِ راستِ خُداوندِ دستِ باله نَموکنی؟ ۱۱ اینه، آلی دستِ خُداوندِ دَ خِلافِ تُو باله مُوشه و تُو کورِ شُدِه اَفَتو ره بلدهِ چندِ وختِ دیده نَمیتنی." دَمزو لَحظهِ غُبار و تریکیِ دَ بله چیمایِ ازو اَمَد و او دَ گردِ خُو تاو مُخورد که یگو کس ره پیدا کنه تا از دستِ شیِ گِرفته او ره کوتلِ کنه. ۱۲ وختیکه والیِ امی واقعه ره دید، ایمانِ اُورد، چراکه از تعلیمِ دَ باره مولا عیسیِ خیرو مندُد.

خدمتِ دَ انطاکیهِ پیسیدیه

۱۳ پولسِ و رفیقایِ شی از پافوسِ حرکتِ کده دَ کشتیِ سُونِ شارِ پرگه دَ ولایتِ پمفیلیهِ رفت و دَ اونجیِ یوختا ازوا جدا شُدِه پس دَ اورشلیمِ رفت. ۱۴ مگم اونا از پرگه حرکتِ کده دَ شارِ انطاکیهِ دَ ولایتِ پیسیدیه اَمَد. اونا دَ روزِ آرامِ دَ عبادتِ خانهِ یهودیاِ در اَمَد و دَ اونجیِ شِشت. ۱۵ بعد از خاندونِ تورات و نوشته هایِ انبیا بزرگایِ عبادتِ خانه یگِ نفر ره دَ

^{۱۳:۱} یعنی هیرودیسِ آنتیپاس که یکی از باچه هایِ هیرودیسِ بزرگِ بُود.

پیش ازوا ربی کده گُفت: ”برارو، اگه کُدم پیغام تشویق کُننده بلده مردُم دَرید، لُطفاً بُگَید.“^{۱۶} پس پولس ایسته شُده قد دست خُو اشاره کد و دَزوا گُفت: ”آی مردای اسرائیلی و دیگه کسای که خُداترس آستید، گوش کُنید. ۱۷ خُدای امزی قوم اسرائیل، آجداد مو ره اِنِتخاب کد و قوم مو ره دَ دورونی که دَ عنوان بیگنه دَ سرزمینِ مصر بُود سربلند کد و اونا ره قد بازوی قوی ازونجی بُرو اُورد ۱۸ و تقریباً مُدتِ چل سال دَ بیابو رفتار های ازوا ره تَحْمَل کد. ۱۹ اُو هفت مِلَّت ره از سرزمین کِنعان نَابُود کده سرزمینِ ازوا ره دَ عنوانِ میراث دَ بنی اسرائیل دَد. ۲۰ ای واقعه ها تقریباً چار صد و پنجاه سال ره دَرَبَر گِرِفت. بعد ازُو خُدا تا زمانِ سموئیل پیغمبر قاضی ها ره مِثِل رهبر دَزوا دَد. ۲۱ اوخته مردُم خاست که یگ پادشاه دَشته بشه و خُدا شائول باچه قیس ره از طایفه بنیامین دَ عنوانِ پادشاه بلده ازوا دَد و اُو مُدتِ چل سال حُکومت کد. ۲۲ وختیکه خُدا شائول ره از پادشاهی برطرف کد، داوود ره پیدا کد تا پادشاه ازوا شُنه و دَ باره ازُو شاهدی دده گُفت: ’داوود باچه یسی آدمِ دلخاه مه آسته. اُو تمام خاست های مَره پوره مَوکُنه. ۲۳ از نسلِ امزی پادشاه، خُدا دَ مُطابِقِ وعده خُو یگ نجات دِهنده، یعنی عیسی ره بلده بنی اسرائیل ربی کد. ۲۴ پیش از آمدونِ عیسی، یحیی پیغمبر دَ تمام بنی اسرائیل اعلان مَوکد که توبه کُنه و غُسلِ تعمید بَگیره. ۲۵ وختیکه دَوره خدمتِ یحیی دَ خلاص شُدو بُود اُو گُفت: ’شُمو مَره کی خیال مُونید؟ ما اُو نیسْتُم که شُمو دَ اِنْتظار شی آستید. مگم اُو شخص بعد از مه مییه و ما حتی لیاقتِ ازی ره نَدَرُم که بندِ چپلی شی ره واز کُئم. ۲۶ آی برارو که اولاده ابراهیم آستید و ام شُمو کسای دیگه که از خُدا ترس دَرید: ای پیغامِ نجات دَ پگمو دده شُده. ۲۷ مردُم شارِ اورشَلیم و رهبرای شی عیسی ره نَشِنخت و پیشگویی پیغمبرا ره که هر روز آرام خاندن موشد ام نَفامید. وختیکه اونا عیسی ره دَ مرگ محکوم کد، اونا دَ حقیقت امو پیشگویی ها ره پوره کد. ۲۸ اگرچه اونا کُدم دَلیل نَدشت که اُو ره دَ مرگ محکوم کُنه، لیکن اونا از پیلاتس خاهش کد که اُو ره اِعدام کُنه. ۲۹ وختی اونا تمام پیشگویی های ره که دَ باره ازُو نوشته شُده بُود پوره کد، اونا اُو ره از صلیب تا کده دَ قبر ایشْت. ۳۰ مگم خُدا اُو ره از مُرده ها دُوباره زنده کد ۳۱ و دَ دورونِ روزای کلو بلده کسای که قد شی از جلیلیه دَ اورشَلیم آمده بُود ظاهر شُد. و امی آلی اونا دَ باره ازُو دَ مردُم شاهدی میدیه. ۳۲ مو دَز شُمو اینی خوشخبری ره میدی: چیزی ره که خُدا دَ بابه کلونای مو وعده کده بُود، ۳۳ اُو ره خُدا بلده ازمو که اولاده ازوا آستی قد دُوباره زنده کدونِ عیسی پوره کد. امو رقم که دَ زبور دُوم نوشته شُده:

’تو باچه مه آستی،
ما امروز آتیه تو شُدُم.’

۳۴ خُدا اُو ره از مُرده ها دُوباره زنده کد تا جَسَد شی هرگز گنْدَه نَشْنه. اُو دَزی باره اینی رقم گُفته:
’امو بَرَکاتِ مَقْدَس و پُر اِعْتِماد ره که دَ داوود وعده کده بُودُم، دَز تو میدیم.’

۳۵ دَ یگ جای دیگه زبور اینی رقم گُفته:
’تو نمیلی که مردِ وفادار تو دَ قبر گنْدَه شُنه.’

۳۶ لیکن داوود دَ زمانِ خود خُو دَ مُطابِقِ اِراده خُدا خدمت کد و مُرد و دَفن شُده قد بابه کلونای خُو یگجای شُد و جَسَد شی گنْدَه شُد. ۳۷ لیکن اُو کسی ره که خُدا دُوباره زنده کد جَسَد ازُو هرگز گنْدگی ره نَدید. ۳۸ امزی خاطر، برارای عزیز، بدنید که دَ سبیلِ امزی عیسی بخششِ گناه ها بلده شُمو اعلان موشه. ۳۹ هر کسی که دَزو ایمان بیره از تمام چیزای که شریعتِ موسی نَتسنسته اُو ره آزاد کُنه، آزاد موشه. ۴۰ پس احتیاط کُنید که گُفته های پیغمبرا دَ سر شُمو نیه که مَوکیه:

’آی ریشخندگرا، توخ کُنید،
حیرو بَمَنید و نَابُود شَنید،

چراکه دَ روزای از شُمو کاری مَوئم

که حتی اگه یگو کس اُو ره بلده شُمو بَگیه،

شُمو باور نَمَوکُنید.’

۴۲ وختیکه پولس و برنابا از عبادت خانه بُرو میمَد مردم ازوا خواهش کد که د روز آرام آینده بسم قد ازوا د باره ازی چیزا توره بگه. ۴۳ وختیکه مردم از عبادت خانه رخصت شد، غدر از یهودیا و دیگه مردم خدایپرست که دین یهود ره قبول کد، از دُمبال پولس و برنابا ریی شد. هر دوی شی قد ازوا توره موگفت و اونا ره تشویق مَوکد که د فیض-و-رحمت خدا پایدار بُمَنه. ۴۴ د روز آرام دیگه، تقریباً پگ مردم شار جم شد تا کلام خداوند ره بشنوه. ۴۵ مگم وختیکه یهودیا او جمعیت کته ره دید، سخت بخیلی ازوا آمد و قد هر چیزیکه پولس موگفت، اونا مخالفت کده د وکری مَوکد. ۴۶ اوخته پولس و برنابا د شُجاعت دزوا گُفت: "لازم بود که کلام خدا از پگ کده اولتر دز شمو یهودیا میرسید. مگم ازی که شمو او ره رد کدید و خودگون خور ره لایق زندگی ابدی ندیدید، اینه، مو د پیش غیر یهودیا موری، ۴۷ چراکه خداوند دز مو اینی رقم امر دده:

'ما تو ره بلده ملت ها یگ نور جور کدیم
تا که د سراسر زمی سبب نجات بشی.'

۴۸ وختیکه غیر یهودیا ای توره ها ره شنید، اونا خوشحال شد و کلام مولا ره تعریف-و-تمجید کد و تمام امزو کسای که بلده زندگی ابدی تعیین شده بود، ایمان آورد. ۴۹ و کلام مولا د سراسر امزو منطقه تیت شد. ۵۰ لیکن یهودیا خاتونوی خداترس و آبرومند و بزرگای شار ره د ضد پولس و برنابا باله کد و اونا ره آزار-و-اذیت کده از منطقه خور کد. ۵۱ اوخته پولس و برنابا خاک پای خور ره د عنوان اعتراض د پیش روی ازوا تک زده د شار قونیه رفت. ۵۲ و پیروا پر از خوشی و روح القدس بود.

پولس د شارای قونیه، لیستره و دریه

۱ د قونیه ام پولس و برنابا د عبادت خانه یهودیا رفت و د اونجی د طریقّه توره گُفت که یگ تعداد کته یهودیا و یونانیا ایمان آورد. ۲ مگم یهودیای که ایمان نورد، غیر یهودیا ره د شور آورد و فکر های ازوا ره د برابر برارون ایماندار تغییر دد. ۳ باوجود ازوا ام پولس و برنابا بلده کلو وخت د اونجی مند و د دلیری د باره مولا عیسی توره موگفت و مولا د وسیله عطا کدون معجزه ها و چیزای عجیب که از طریق ازوا انجام موشد، د باره کلام پر فیض خور شاهدی میدد. ۴ و مردم شار دو تقسیم شد: یگ تعداد مردم طرفدار یهودیا و یگ تعداد دیگه شی طرفدار رسول شد. ۵ وختیکه غیر یهودیا و یهودیا قد رهبرای خور کوشش کد که رسولا ره آزار-و-اذیت کده سنگسار کنه، ۶ پولس و برنابا ازی موضوع خبر شده د منطقه لیکائونیه د شارای لیستره و دریه و جایای گردویر شی دوتا کد ۷ و د اونجی ام د اعلان خوشخبری ادامه دد. ۸ د شار لیستره یگ آدم ششتند که هر دو پای شی شل بود؛ او از کوره آبه خور لنگ بود و هرگز راه نرفتند. ۹ د حالیکه پولس توره موگفت، امو آدم گوش مَوکد. و پولس سون ازوا غوج توح کد و فامید که او اوقس ایمان دره که شفا پیدا کنه. ۱۰ پولس د آواز بلند گُفت: "باله شو، قد پایای خور راست ایسته شو." و او آدم ثوپ کده د راه رفتو شد. ۱۱ وختیکه مردم ای کار پولس ره دید، اونا د زبون لیکائونیه چیغ زده گُفت: "خدایو د شکل انسان د مینکل مو نازل شده." ۱۲ اوخته اونا برنابا ره زاووش^a نام ایش و پولس ره هریمس^b نام کد، چراکه او د توره گُفتو پیش قدم بود. ۱۳ عبادتگاه زاووش د برون درگه شار بود و پیشوای شی قد مردم قتی شده ترگاوها و حلقه های گل ره د درگه ها آورد تا د اونجی قربانی کنه. ۱۴ مگم وختیکه برنابا و پولس ازی توره خبر شد، اونا کالای خور ره چک کده د بین مردم رفت و چیغ زده گُفت: ۱۵ "او مردم، ای چی کار آسته که شمو مونیید؟ مو ام رقم از شمو آلی انسان آستی! مو دز شمو خوشخبری آوردی تا که شمو دست خور ره ازی چیزای باطل باله کنید و طرف خدای زنده روی بیرید، طرف خدای که آسمو و زمی و دریا و هر چیزی ره که د مته ازوا آسته، خلق کده. ۱۶ د زمانای تیر شده خدا پگ ملت ها ره ایش که د راه خود خور بوره. ۱۷ د عین حال او

^a ۱۴:۱۲ زاووش یعنی مشتری، چون زاووش کته خدایون یونانیا بود. ^b ۱۴:۱۲ هریمس یعنی عطارد، که سخنگوی خدایون یونانیا بود.

قد انجام اعمال نیک، خود ره بے شاهد نه ایش، یعنی قد ددون بارو از آسمو و فصل های پُرثمر بلده شمو، او شمو ره قد خوراک سیر کده و دلہای شمو ره پُر از خوشی کده. ^{۱۸} قد ازی تورای خو پولس و برنابا بیلہ تنست که مردم ره از قربانی کدو بلده خودگون خو منع کنه.

^{۱۹} مگم یگ تعداد یهودیا از انطاکیه و قونیه آمد و مردم ره طرفدار خو جور کده پولس ره سنگسار کد و او ره کشال کده از شار برو برد، چُون د گمان ازی بود که او مُرده. ^{۲۰} لیکن وختیکه یارا د گرد ازو جم شد، او باله شده پس داخل شار رفت و روز دیگه شی قد برنابا سون درپه ربی شد. ^{۲۱} وختیکه اونا خوشخبری ره د امزو شار رسند و پیروای کلو جور کد، اونا پس د شارای لستره، قونیه و انطاکیه رفت ^{۲۲} و پیروا ره دل دده تشویق کد که د ایمان خو محکم-و-پایدار بُمَنه و دزوا گُفت: "لازم آسته که از راه های سخت و دشوار تیر شنی تا د پادشاهی خدا برسی." ^{۲۳} اونا د هر جماعت ایماندارا رهبرای تعیین کد و اونا ره قد دعا و روزه د دست مولای که اونا دزو ایمان اوردد، تسلیم کد. ^{۲۴} بعد ازو اونا از سرزمین پیسیدیه تیر شده د منطقه پمفیلیه رسید ^{۲۵} و خوشخبری ره د شار پرگه اعلان کده د شار اتالیه رفت. ^{۲۶} ازونجی اونا د کشتی سون شار انطاکیه سوریه آمد، د امزو جای که اونا د فیض-و-سلامتی خدا بلده انجام وظیفه که فعلاً پوره کدد، سپرده شد. ^{۲۷} وختیکه د اونجی رسید، اونا تمام جماعت ایماندارا ره جم کد و پگ کارای ره که خدا د وسیله ازوا انجام دده بود، نقل کد. اونا قصه کد که چی رقم خدا درگه ایمان ره د زوی مردم غیر یهود واز کده. ^{۲۸} و پولس و برنابا د اونجی عذر وخت ره قد یارا تیر کد.

شورای اورشلیم

۱۵ ^۱ د امزو غیت بعضی کسا از منطقه یهودیه د انطاکیه آمدد و د برارای ایماندار تعلیم دده موقت: "تاکه د مطابق سنت موسی پیغمبر ختنه نشنید، نجات پیدا نمی تینید." ^۲ وختیکه پولس و برنابا قد ازوا بحث و گفتگوی کلو کد، قرار امی شد که پولس و برنابا قد چند نفر دیگه بخاطر امزی مسئله د پیش رسولا و بزرگای جماعت ایماندارا د اورشلیم بوره. ^۳ پس جماعت ایماندارای انطاکیه اونا ره ربی کد و د حالیکه از منطقه های فنیقیه و سامیره تیر موشد، اونا د باره ایمان اوردون ملت های غیر یهود دزوا خبر رسند و ای خبر باعث خوشی تمام ایماندارا شد. ^۴ وختیکه اونا د اورشلیم رسید، جماعت ایماندارا، رسولا و بزرگا اونا ره خوش آمدید گُفت، و پولس و برنابا د باره پگ کارای که خدا د وسیله ازوا انجام دده بود، نقل کد. ^۵ اوخته بعضی کسا از فرقه فریسی که د مولا عیسی ایمان اورده بود، باله شده گُفت: "تمام ایماندارای غیر یهود باید ختنه شنه و ام بلده ازوا باید امر شنه که شریعت موسی ره د جای بیره." ^۶ پس رسولا و بزرگا د بین خو ششت تا د باره امزی مسئله مشوره کنه. ^۷ بعد از بحث و گفتگوی عذر پترس باله شده دزوا گُفت: "ای برارای عزیز، شمو میدنید که مدت ها پیش خدا مره از بین شمو انتخاب کد تا غیر یهودیا پیغام خوشخبری ره از دان ازمه بشنوه و ایمان بیره. ^۸ و خدای که از دل ها آگاه آسته، قد ددون روح القدس دزوا د باره ازوا شاهدهی دد، امو رقم که د حق ازمو ام کدد. ^۹ او د بین ازمو و ازوا هیچ فرق قایل نشد، چراکه دل های ازوا ره د وسیله ایمان د عیسی مسیح پاک کد. ^{۱۰} پس آلی چرا خدا ره امتحان موکنید تا یوغی ره د گردون پیروا بیلید که نه بابه کلون مو طاقت بردون شی ره دشت و نه خودون مو؟ ^{۱۱} بطور نکنید، چون مو ایمان دری که توسط فیض مولا عیسی نجات پیدا مونی، امو رقم که اونا ام نجات پیدا مونه." ^{۱۲} اوخته تمام جماعت چپ شد و د تورای برنابا و پولس که د باره معجزهها و چیزای عجیب که خدا د بین مردم غیر یهود توسط ازوا انجام دده بود، گوش دد. ^{۱۳} امی که تورای ازوا خلاص شد، یعقوب گُفت: "برارای عزیز، دز مه گوش بدید. ^{۱۴} شمعون پترس بلده مو بیان کد که خدا چی رقم از اول نظر لطف کد که از بین ملت ها یگ قوم ره بلده نام خو انتخاب کنه. ^{۱۵} ای مطابق تورای پیغمبرا آسته، امو رقمیکه د کلام مقدس نوشته یه:

۱۶ 'بعد ازى چيزا ما پس ميبم
 و خانه داوود ره كه چپه شده، دوباره آباد مونم؛
 ما خرابى هاى شى ره بازسازى مونم،
 و او ره دوباره د سر پاى شى ايسته مونم،
 ۱۷ تا باقى بنى آدم خداوند ره جستجو كنه،
 يعنى پگ ملت هاى كه نام ازمه د سر ازوا ايسته شده.

اى ره خداوند كه امى چيزا ره انجام ميديه موكيه ۱۸ و از قديم معلومدار كده. ۱۹ پس نظر ازمه اينى آسته: كساي كه از بين ملت ها سون خدا پس ميبه، اونا ره نبايد د تكليف بندزى، ۲۰ بلكه دزوا نوشته كنى كه از آلوده شدو قد بت ها، از زناكارى، از خوردن گوشت حيواناي قپه شده و از خوردن خون دورى كنه، ۲۱ چراكه از زماناي قديم د هر شار موسى كساي ره دشت كه شريعت شى ره تعليم ميدهد و هر روز آرام د عبادت خانه ها او ره ميخاند.

خط بلده ايمانداراي غير يهود

۲۲ پس رسولا و بزرگا قد تمام جماعت ايماندارا فيصله كد كه چند نفر ره از منه خو انتخاب كنه و قد پولس و برنابا د انطاكيه ربي كنه. اونا يهوداي مشهور د برسابا و سيلاس ره انتخاب كد كه هر دوى شى د بين برارون ايماندار مقام رهبرى ره دشت. ۲۳ اوخته اونا اينى خط ره نوشته كده از دست برارو ربي كد:

”مو رسولا و بزرگا، برارون شمو سلام خو ره دز شمو برارون ايماندار غير يهود كه د انطاكيه، سوريه و قيليقيه استيد، تقديم موني.

۲۴ مو شينيدى كه بعضى كسا از مينكل ازمو آمده و بدون امر ازمو قد توراي خو شمو ره د تشويش اندخته و فكراي شمو ره گدوژ كده. ۲۵ امزى خاطر پگ مو د يگ دل تصميم گرفتى كه چند نفر ره انتخاب كنى و قد عزيزاي خو، برنابا و پولس د پيش از شمو ربي كنى، ۲۶ قد مرداي كه جان خو ره از خاطر خدمت مولاي مو عيسى مسيح د خطر اندخته. ۲۷ پس مو يهودا و سيلاس ره ربي كدى تا امى چيزا ره زيونى دز شمو بگه.

۲۸ چون روح القدس و مو لازم ديدى كه بار گزنگ د سر شمو نه ايلي، بغير از امزى دستوراي ضرورى: ۲۹ از هر چيزى كه بلده بت ها قربانى شده بشه، از خون، از گوشت حيواناي قپه شده و از زناكارى دورى كنيد. اگه امزى چيزا خود ره نگاه كنيد، كار خوب مو كنيد. سلامت بشيد.

۳۰ پس اونا ربي شده د انطاكيه رفت و د اونجى جماعت ايماندارا ره جم كده خط ره دزوا دد. ۳۱ وختيكه مردم امو خط ره خاند، اونا از پيغام تشويق كنيده شى غدر خوشحال شد. ۳۲ يهودا و سيلاس كه هر دوى شى از جمله انبيا بود، قد توراي مفصل خو برارو ره تشويق و تقويت كد. ۳۳ بعد ازو كه اونا يگ مدت ره د اونجى مند، براراي ايماندار انطاكيه اونا ره د سلامتى پس سون كساي ربي كد كه از پيش ازوا آمدد. ۳۴ [مگم د نظر سيلاس خوب بود كه د انطاكيه بمنه.]^a ۳۵ ليكن پولس و برنابا د انطاكيه مند و قد غدر براراي ديگه د تعليم و وعظ كلام خداوند مشغول بود.

^a ۱۵:۳۴ متني داخل قوس د بعضى نسخه ها نوشته نييه.

جدایی پولس از برنابا

^{۳۶} بعد از چند روز پولس دَ برنابا گُفت: ”بیه، پس دَ شارای بوری که کلامِ خُداوند ره دَزوا اِعلان کده بُودی و بِنگری که ایماندارا چطور آسته.“ ^{۳۷} برنابا میخاست که یوختای مشهور دَ مَرَقَس ره ام قد خُو بُیره. ^{۳۸} مگم پولس صلاح ندید که او ره قد خُو بُیره، چراکه مَرَقَس اونا ره دَ پَمفیلیه ایله کُدد و دَ کارِ اِعلانِ خوشخبری قد ازوا اِدامه نَدده بُود. ^{۳۹} بَحَث ازوا دَ اندازه کلو شُد که اونا یگدیگه خُو ره ایله کد و برنابا مَرَقَس ره گِرِفته دَ کِشتی سُون جزیره قَبرس رفت. ^{۴۰} لیکن پولس، سیلاس ره همسفر خُو اِنتخاب کد و دَ وسیله برارو دَ فیضِ خُداوند سِپرده شُده حرکت کد. ^{۴۱} او از سوریه و قیلیقیه تیر شُد و جماعت های ایماندارا ره دَ امزُو جای ها تقویت کد.

یگجای شُدون تیموتائوس قد پولس و سیلاس

۱۶ پولس دَ دریه و لستره رسید. دَ لستره یکی از پیروا دَ نام تیموتائوس زندگی مُوكد که آبه شی مسیحی یهودی، مگم آبه شی یونانی بُود ^۲ و برارای ایماندار دَ شارای لستره و قونیه ازو تعریف مُوكد. ^۳ پولس خاست او ره قد خُو قتی بُیره؛ پس از خاطر یهودیای امزُو منطقه او ره ختنه کد، چون پگ میدنست که آبه شی یونانی آسته. ^۴ دَ حالیکه اونا شار دَ شار میگشت، فیصله های ره که رسولا و بزرگا دَ اورشلیم کُدد، دَ ایماندارا مُوگفت تا اونا مطابق ازوا عمل کنه. ^۵ دزی رقم جماعت های ایماندارا دَ ایمان خُو قوی مُوشد و روز دَ روز تعداد ازوا کلو شُده مورفت.

خاو پولس دَ شار ترؤس

^۶ وختیکه اونا از منطقای فریجیه و غلاتیه تیر مُوشد، روح اَلقُدس اونا ره نه ایشت که کلامِ خُدا ره دَ ولایت آسیا اِعلان کنه. ^۷ و غیتیکه اونا دَ سرحدِ منطقه میسیه رسید، کوشش کد که دَ منطقه بطینیه بوره، مگم روح مولا عیسی دَزوا اجازه نَدد. ^۸ پس اونا از میسیه تیر شُده دَ شار ترؤس آمد. ^۹ دَمزُو شاو پولس دَ خاو دید که یگ آدم مقدونی ایسته بُود و دَ زاری دَ زشی مُوگفت: ”دَ ولایتِ مقدونیه بیه و مو ره کومک کو.“ ^{۱۰} امی که پولس ای خاو ره دید، فوراً مو^b تیاری گِرِفتی که سُون مقدونیه ربی شنی، چون اطمینان پیدا کدی که خُدا مو ره کوی کده تا خوشخبری ره دَزوا ام برسنی.

ایمان اوردون لیدیه دَ شار فیلیپی

^{۱۱} دَ شار ترؤس دَ کِشتی سوار شُدی و مُستقیم سُون جزیره ساموتراکی رفتی و روزِ دِیگه شی از اُونجی طرفِ شار نیاپولس حرکت کدی. ^{۱۲} ازونجی دَ فیلیپی رفتی که یگ شار کئه دَ ولایتِ مقدونیه و مُستعمره امپراطوری روم بُود و مو مُدتِ چند روز دَ امزُو شار مند. ^{۱۳} دَ روزِ آرام مو از درگه شار بُر شُدی و دَ لبِ دریا رفتی دَ فکرِ ازی که جای دُعای یهودیا دَ اُونجی بشه. پس مو شِشتی و قد خاتونوی که دَ اُونجی جَم بُود، دَ توره گُفتو شُدی. ^{۱۴} یکی از شِنوندا یگ خاتو دَ نام لیدیه بُود که رخت های اَرعوانی سودا مُوكد. او از مردُم شارِ تیاتیرا و یگ خاتونِ خُدا پرست بُود. خُداوند دلِ ازو ره واز کد تا پیغامِ پولس ره قبول کنه. ^{۱۵} وختیکه او و خانوار شی غُسلِ تعمید گِرِفت، او از مو خاهش کده گُفت: ”اگه شمو یقیناً مره یگ ایماندارِ مولا عیسی میدنید، بیید دَ خانه مه بشینید.“ از بس که غدر شله شُد مو قد شی رفتی.

^a ۱۶:۶ بلده معلومات دَ باره آسیا دَ فهرست لغاتِ مُشکلِ رُجوع کُنید. ^b ۱۶:۱۰ دَ اینجی نویسنده کتاب، یعنی لوقا، قد پولس یگ جای مُوشه.

بندی شُدونِ پولس و سیلاس د شارِ فیلیپی

۱۶ یگ روز وختیکه مو د جای دُعا مورفتی قد یگ کنیز سر خوردی که او روح پالگری و غیبگویی دشت و ازی راه بلده بادارای خو فایده کلو حاصل موكد. ۱۷ او رد از مو و پولس ره گرفتند و چپغ زده موكفت: "امی نفر ا خدمتگاری خدای مُتعال آسته که راه نجات ره دز شمو اعلان مونه." ۱۸ او بلده روزای کلو د امزی کار ادا مه دد، تا ای که پولس د تنگ آمد و دمزو روح گُفت: "د نام عیسی مسیح دز تو امر مونم که ازی دختر بر شو!" و روح فوری ازو دختر بر شد. ۱۹ امی که بادارای کنیز دید که امید پیسه پیدا کدون ازوا از دست رفته، اونا پولس و سیلاس ره گرفته د میدان شار پیش حاکما کش کد. ۲۰ و اونا ره د پیش حکمرانا حاضر کده گُفت: "ای آدمای یهودی آسته و شار مو ره گدو د مونه. ۲۱ اونا رواج های ره تبلیغ مونه که قبول کدو و د جای اوردون ازوا بلده ازمو مردم رومی جایز نییه." ۲۲ اوخته مردم یگ دست شده د بله پولس و سیلاس هجوم آورد و حکمرانا امر کد که کالای ازوا ره از جان شی بر کنه و اونا ره چوب بزنه. ۲۳ بعد از زدو-کوی کلو اونا ره د بندی خانه اندخت و د قومندان بندی خانه امر کد که ازوا سخت نگاهداری کنه. ۲۴ وختیکه ای دستور د قومندان بندی خانه دده شد، او اونا ره د بندی خانه که سخت محافظت شده بود اندخت و پایای ازوا ره د کنده چپو بسته کد. ۲۵ نزدیکای نیم شاو پولس و سیلاس مشغول دُعا-و مناجات بود و د پیشگاه خدا سرود حمد-و ثنا میخاند و دیگه بندی ها گوش موكد که ۲۶ اولعتله زلزله شدید شد و بندی خانه ره از تادو شی شور دد. د امزو لحظه تمام درگه های بندی خانه واز شد و زنجیر-و زولانه پگ بندیا ایله شد. ۲۷ وختیکه قومندان بندی خانه بیدار شد و درگه های بندی خانه ره واز دید، گمان کد که بندیا دوتا کده؛ پس شمشیر خو ره کشید که خود ره بکُشه. ۲۸ مگم پولس د آواز بلند گُفت: "خود ره اوگار نکو! پگ مو امینجی آستی." ۲۹ قومندان بندی خانه چراغ ره طلب کده د عجله داخل رفت و د حالیکه میلزید د پیش پای پولس و سیلاس افتد ۳۰ و اونا ره برو بر کده گُفت: "بادارای مه، ما باید چیز کار کُنم تا نجات پیدا کُنم؟" ۳۱ اونا د جواب شی گُفت: "د مولا عیسی ایمان بیرو و تو و پگ خانوار تو نجات پیدا مونیید." ۳۲ اوخته پولس و سیلاس پیغام مولا عیسی ره دزو و د تمام کسای که د خانه شی بود، رسند. ۳۳ دمزو غیت شاو قومندان بندی خانه اونا ره برو آورده زخمای ازوا ره ششت و خود شی و پگ خانوار شی فوراً غسل تعمید گرفت. ۳۴ بعد ازو قومندان بندی خانه اونا ره د خانه خو برده بلده ازوا نان آورد و ازی که خود شی قد تمام خانوار خو د خدا ایمان آورده بود، کلو خوش بود. ۳۵ امی که روز شد، حکمرانا چند عسکر ره ری کده گُفت: "او نفرای ایله کو." ۳۶ قومندان بندی خانه ای خبر ره د پولس رسنده گُفت: "حکمرانا امر کده که شمو ره ایله کُنم. پس آلی بر شده بخیر بورید." ۳۷ مگم پولس د جواب ازوا گُفت: "اونا مو ره د پیش روی مردم بدون سوال و جواب چوب زد و د بندی خانه اندخت، د حالیکه مو نفرای رومی آستی. و آلی اونا میخایه که مو ره تاشکی بر کنه؟ هرگز نه! بیل که خودگون شی بییه و مو ره برو ببره." ۳۸ عسکرا امی تورا ره د حکمرانا رسند. وختی اونا شنید که پولس و سیلاس رومی آسته، غدر ترس خورد ۳۹ و آمده ازوا عذر خاهی کد و اونا ره برو آورده ازوا خاهش کد که شار ره ایله کنه. ۴۰ وختی اونا از بندی خانه بر شد، اونا د خانه لیدیه رفته برارای ایماندار ره دید و اونا ره تشویق کده ازونجی رفت.

شورش د شارِ تسالونیکي

۱ وختیکه اونا از شارای امفیپولس و آپولونیا تیر شد اونا د شارِ تسالونیکي رسید که یگ عبادت خانه یهودیا د اونجی بود. ۲ پولس مطابق عادت خو د عبادت خانه رفت و د سه روز آرام قد ازوا از کتاب مقدس بحث و گُفتگو کد ۳ و تشریح کده دلیل می آورد که لازم بود مسیح رنج بنگره و از مرده ها دوباره زنده شنه و ام موكفت: "امی عیسی ره که ما دز شمو اعلان مونم، امو مسیح وعده شده آسته." ۴ بعضی از یهودیا قانع شده قد پولس و سیلاس

یگجای شد، امچنان گروه کټه یونانیای خدا پرست و تعداد کلون خاتونوی نامدار. ^۵ مگم یهودیا کلو بخیلی شی آمد. پس اونا یگ تعداد آدمای ایله گشت ره از کوچه-و-بازار جم کده یگ گروه جور کد و شار ره د شورش اورد و د خانه یاسون حمله کد تا پولس و سیلاس ره د پیش مردم بیره. ^۶ وختیکه اونا ره پیدا نئست، اونا یاسون و یگ تعداد از برارای ایماندار ره د پیش حاکمای شار برد و چیغ زده گُفت: "امی کسای که پگ دنیا ره گدوڈ کده، آلی د اینجی آمده ^۷ و یاسون اونا ره د خانه خو جای دده. اونا پگ شی د خلاف حکم قیصر رفتار مونه و موگه که یگ پادشاه دپگه د نام عیسی وجود دَره. "^۸ پس مردم و حاکمای شار از شنیدون ازی خبر سخت د تشویش شد. ^۹ مگم از یاسون و دیگر و ضمانت گرفته، اونا ره ایله کد.

پولس و سیلاس د شار بیره

^{۱۰} امی که هوا تریک شد برارای ایماندار، پولس و سیلاس ره د شار بیره ربی کد. اونا وختیکه د اونجی رسید د عبادت خانه یهودیا رفت. ^{۱۱} یهودیای بیره از یهودیای تسالونیکه کده فکر شی روشوتر بود، چون اونا پیغام پولس و سیلاس ره د شوق کلو قبول کد و هر روز کتاب مقدس ره میخانند تا بنگره چیزای ره که پولس گُفته، راست آسته یا نه. ^{۱۲} امی رقم غدر ازوا ایمان اورد؛ امچنان تعداد کلون خاتونوی نامدار یونانی و مردای یونانی. ^{۱۳} مگم وختیکه یهودیای تسالونیکه فامید که پولس د بیره کلام خدا ره اعلان مونه، اونا د اونجی ام آمده مردم ره د شورش اورد. ^{۱۴} پس برارای ایماندار دستی پولس ره سون لب دریا ربی کد، مگم سیلاس و تیموتائوس د بیره مند. ^{۱۵} نفرای که پولس ره همراهی موکد، او ره تا شار آتن رسند و بعد ازی که از پولس بلده سیلاس و تیموتائوس دستور گرفت که اونا هر چی زودتر د پیش ازو بییه، خودون ازوا پس د بیره رفت.

پولس د شار آتن

^{۱۶} د حالیکه پولس د آتن انتظار سیلاس و تیموتائوس ره میکشید، او تمام شار ره پر از بت ها دید و روح شی د وجود ازو د شور آمد. ^{۱۷} پس او د عبادت خانه قد یهودیا و مردمای خدا پرست و امچنان د بازار قد راهروا هر روز بحث موکد. ^{۱۸} تعداد از فلسفه دانای اپیکوری و رواقی ^{۱۹} ام قد ازو بحث ره شروع کد. بعضی ازوا موگُفت: "ای آدم ایله گوی چی میخایه بگیه؟" دیگر و موگُفت: "مثلی که تبلیغگر خدایون بیگنه آسته،" چراکه پولس خوشخبری عیسی و قیامت ره اعلان موکد. ^{۱۹} پس او ره گرفته د شورای کوه آریوپاگس ^{۲۰} برد و گُفت: "آیا امکان دَره مو ام بفامی که امی تعلیم نو ره که تو پیشنهاد مونی چی آسته؟" ^{۲۰} تورای تو د گوش مو عجیب-و-غریب مییه. مو میخاهی که معنای ازوا ره بفامی. "^{۲۱} پگ آتنی ها و خارجی های که د اونجی زندگی موکد، وخت خو ره بغير از گُفت و شنود د باره چیزای نو د هیچ چیزی دیگه مصرف نموکد.

^{۲۲} پس پولس د مینکل شورای کوه آریوپاگس ایسته شده گُفت: "ای مردم شار آتن! ما مینگرم که شمو د تمام چیزا خوب مذهبی آستید. ^{۲۳} چون غیتیکه د شار شمو می گشتم و عبادت گاه های شمو ره توخ موکدم، د یگ قربانگاه رسیدم که دزو نوشته شده بود: 'تقدیم د خدای نشنخته.'

امو خدای ره که شمو نشنخته پرستش مونیید، ما امو ره دز شمو اعلان موم. ^{۲۴} خدای که دنیا و هر چیزی ره که د منه شی موجود آسته جور کد، او صاحب زمی و آسمو آسته؛ او د خانه های که قد دست انسان جور شده زندگی نمونه ^{۲۵} و نه ام د وسیله دست انسان خدمت موشه مثلی که بگی او د یگو چیز ضرورت داشته بشه، چراکه خود شی د پگ آتما زندگی

^a ۱۷:۱۸ د باره «اپیکوری و رواقی» د لغت نامه رجوع کنید. ^b ۱۷:۱۹ د باره «آریوپاگس» د لغت نامه رجوع کنید.

و نفس و تمام چیزای دیگه ره میدیه. ^{۲۶} او پگِ مِلَّتِ ها ره از یگِ آدم خَلقِ کد تا که دَ تمامِ رُویِ زمیِ جایِ بگیره و بِلده ازوا وختِ ها و سرحدایِ جایِ بُود-و-باش ازوا ره تعیینِ کد. ^{۲۷} مقصدِ خُدا ای بُود که مردُمِ او ره بَطَلبه تا شاید تیمتله کده او ره پیدا کُنه، اگرچه او از هیچِ کُدمِ از مو دُور نییه.

^{۲۸} چُونِ دَ قُدْرَتِ اَزُوِ مو زنده آستی، حرکتِ مونی و وجودِ دَری؛ اُمُوِ رقمِ که بعضی از شاعرایِ شُمُوِ مَوگیه: 'مو از نسلِ اَزُوِ آستی.'

^{۲۹} و چُونِ پگِ مو نسلِ خُدا آستی، مو نباید گُمانِ کُنی که اَلوهیتِ مِثَلِ بُتیِ آسته که از طِلا، نُقره یا سنگِ تراشِ شُده دَ مُطابِقِ هُنر و مهارتِ اِنسانِ جورِ مُوشه. ^{۳۰} خُدا زمانایِ جِهالتِ اِنسانِ ره نادیده گِرِفت، مگمِ آلی دَ پگِ مردُمِ دَ هر جایِ اَمرِ مَوکُنه که توبه کُنه. ^{۳۱} چُونِ او یگِ روزِ ره تعیینِ کده که دَ او روزِ دُنیا ره دَ وسیلهِ مَرَدیِ که اِنْتِخابِ کده عادِلانه قضاوتِ مونه و خُدا وختیکه اُمُوِ شخصِ ره از مُردهها دُوباره زنده کد، ای توره ره دَ تمامِ مردُمِ ثابتِ کد. ^{۳۲} وختیکه شورا دَ باره قیامِ مُرده ها شنید، بعضی کسا ریشخندی کد، و لے یگِ تعدادِ گُفت: "دَ یگِ وختِ دیگه بسمِ دَ باره ای چیزا از تو میشنوی." ^{۳۳} امی رقمِ پولس از بینِ ازوا بُر شد. ^{۳۴} مگمِ چند نفرِ قدِ اَزُوِ یگجایِ شُده ایمانِ اُورد که دَ بینِ ازوا دیونسیوسِ عَضُوِ شورایِ اَربوپاگُس و یگِ خاتُوِ دَ نامِ داماریس و امِ دیگه نفرایِ که قدِ ازوا بُود، وجودِ دشت.

پولس دَ شارِ قُرنتس

۱۸ بعدِ اَزُوِ پولسِ آتنِ ره ایله کده دَ شارِ قُرنتس رفت ^۲ و دَ اُونجیِ قدِ یگِ آدمِ یهودیِ دَ نامِ اکیلا که از مردُمِ اصلیِ پونطس بُود، شَنخته شُد. اکیلا قدِ خاتُونِ خُوِ پِرسِکِلا نو از مُلکِ ایتالیا دَ قُرنتس اَمُد، چراکه کلودیوسِ اَمپراطورِ حُکمِ کده بُود که پگِ یهودیا از رومِ بُر شنه. پولس دَ دیرِ ازوا رفت ^۳ و ازی که اونا همشغلِ بُود، پولسِ قدِ ازوا مند و کار کد، چُونِ شُغلِ پگِ ازوا خیمه‌دوزیِ بُود. ^۴ او هر روزِ آرامِ دَ عبادتِ خانه جَر-و-بَحْثِ کده کوششِ مَوکد که یهودیا و یونانیا ره دَ باره عیسیِ مسیحِ قِناعتِ بدیه. ^۵ وختیکه سیلاس و تیموتائوس از منطقهِ مقدونیه اَمَد، پولسِ تمامِ وختِ خُوِ ره وَقَفِ اِعلانِ پیغامِ خُدا کد؛ او بِلده یهودیا شاهدهیِ میدد که عیسیِ اُمُوِ مسیحِ وعده شُده آسته. ^۶ مگمِ وختیکه اونا قدِ اَزُوِ مُخالفتِ کده بد زبونی کد، او خاکِ چِپَنِ خُوِ ره دَ اعتراضِ تُکِ زده دَزوا گُفت: "خونِ شُمُوِ دَ گردونِ خودگونِ شُمُو! از گردونِ ازمه خلاصِ آسته. بعدِ ازی دَ پیشِ غَیرِ یهودیا مورم." ^۷ اوخته پولسِ اونا ره ایله کده دَ خانه یگِ نفر دَ نامِ تیتیسِ یوستس رفت. او یگِ آدمِ خُدا پَرستِ بُود و خانه شی دَ پالویِ عبادتِ خانه یهودیا موقِعتِ دشت. ^۸ و کریسپس که سرپرستِ عبادتِ خانه بُود، قدِ تمامِ خانوارِ خُوِ دَ مولا عیسیِ ایمانِ اُورد. علاوه ازی، عَدَرِ مردُمِ قُرنتس که پیغامِ پولسِ ره شنید، ایمانِ اُورد و غُسلِ تعمیدِ گِرِفت. ^۹ یگِ شاو مولا عیسیِ دَ خاو دَ پولسِ گُفت: "هیچِ ترسِ نَخور؛ دَ وَعظِ خُوِ ادامهِ بدی و چُپِ نَشی، ^{۱۰} چراکه ما قدِ تو آستم. هیچِ کس دَ بِله تو دِستِ باله نَمونه که دَزِ تو ضررِ بَرسنه، چُونِ عَدَرِ مردُمِ دَمزیِ شارِ دَزِ مه تعلقِ دَره." ^{۱۱} پس پولسِ مُدتِ یگِ سال و ششِ ماهِ دَ اُونجیِ مند و کلامِ خُدا ره دَزوا تعلیمِ میدد.

^{۱۲} وختیکه گالیو، والیِ ولایتِ اَحیا^{۱۱} بُود، یهودیا دِسته‌جمیِ دَ سرِ پولسِ هُجومِ اُورده او ره دَ محکمه بُرد ^{۱۳} و گُفت: "ای آدمِ مردُمِ ره وادار مونه که خُدا ره قدِ رَوشِ های که برخلافِ قانونِ رومیِ آسته، پرستشِ کُنه." ^{۱۴} حینِ که پولسِ میخواست دانِ خُوِ ره واز کُنه، گالیو دَ یهودیا گُفت: "او مردُمِ یهود! اگه ای مَسئلهِ یگو جُرمِ و چِنایتِ موبُود، ما دَ ادعاِ های شُمُوِ گوشِ میددم." ^{۱۵} مگمِ ازی که امی مَسئلهِ مَرَبوطِ دَ تورا، نامِ ها و شریعتِ خودگونِ شُمُوِ آسته، باید خودگونِ شُمُوِ حل-و-فصلِ کُنید. ما نمیخایم دَ باره امزیِ مَسئلهِ ها قضاوتِ کُتم." ^{۱۶} پس گالیو اونا ره از محکمه بُر کد. ^{۱۷} اوخته

^{۱۸:۱۲} مُلکِ یونانِ یگِ وختِ دَ دُوِ منطقه تقسیمِ بُود: «مقدونیه» و «اَحیا».

پگ ازوا سوستنیس ره که سرپرست عبادت خانه بُود، گِرِفْتِه دَ پِیشِ محکمه زَد-و-کوی کد، مگم گالیو هیچ دَ غَمِ امزی چیزا نَشُد.

پس آمدونِ پولس دَ شارِ انطاکیه

۱۸ بعد ازی واقعه پولس روزای کلو ره دَ اُونجی تیر کده قد برارای ایماندار خُدا حافظی کد و دَ کِشتی طرفِ سوریه ری شد و پرسکلا و آکیلا ام قد شی قتی بُود. دَ شارِ کنخربا پولس سر خُو ره کل کد، چراکه دَ گردون خُو نذر گِرِفْتِه بُود. ۱۹ وختیکه اونا دَ شارِ افسس رسید، پولس ازو دُو جدا شد و خود شی دَ عبادت خانه رفت و قد یهودیا دَ بحث کدو شد. ۲۰ اونا از شی خواهش کد که بلده وخت کلو قد ازوا بُمَنه، مگم اُو قبول نکد، ۲۱ بلکه ازوا خُدا حافظی کده گُفت: ”اگه خاست خُدا بشه، بسم پیش شمو مییم.“ بعد ازو دَ کِشتی سوار شده از افسس ری شد. ۲۲ وختیکه اُو دَ بندر قیصریه رسید، اُزونجی دَ اورشلیم رفت و بعد از سلام و احوال پُرسی قد جماعتِ ایماندارا سُون شارِ انطاکیه حرکت کد.

سفرِ سیومِ پولس

۲۳ بعد از تیر کدونِ یگ مُدت دَ انطاکیه، اُو بسم حرکت کد و سلسله وار سرزمینِ غلاتیه و فریجیه ره گشته تمام پیروا ره تقویت کد.

۲۴ دَ امزو غیت یگ آدم یهودی دَ نامِ آپولس که دَ شارِ سکندریه تولد شده بُود، دَ افسس آمد. اُو یگ توره گوی خُوب و دَ کلامِ خُدا دانا و قوی بُود. ۲۵ اُو دَ راهِ مولا عیسی تریه شد و پُر از شور-و-شوقِ روحانی چیزای ره که دَ باره عیسی بُود، دَ دقتِ مَوگُفت و تعلیم میدد، اگرچه فقط از تعمیمِ یحیی خبر دشت. ۲۶ امو آدم دَ عبادت خانه بدون ترس-و-وهم دَ توره گُفتو شد. وختیکه پرسکلا و آکیلا تورای شی ره شنید، اونا اُو ره گوشه برده راهِ خُدا ره دَقیقتر بلده شی بیان کد. ۲۷ غیتیکه آپولس میخواست سُون ولایتِ اُخیا سفر کنه، برارای ایماندار اُو ره تشویق کد و دَ ایماندارای امزو جای نوشته کد که ازو پذیرایی کنه. آپولس امی که دَ اُونجی رسید، کسای ره که دَ وسیله فیضِ خُدا ایمان آورده بُود، کلو کومک کد، ۲۸ چراکه اُو دَ پیشِ تمامِ مردمِ یهودیا ره قد قُدرتِ بیان بند اندخت و قد استفاده از کتابِ مُقدّس ثابت کد که عیسی امو مسیح وعده شده آسته.

پولس دَ شارِ افسس

۱۹ وختیکه آپولس دَ قُرنتس بُود، پولس از منطقه بالنه سفر کده دَ افسس آمد و دَ اُونجی قد بعضی از پیروا رُوی دَ رُوی شد ۲ و ازوا پُرسان کد: ”وختیکه ایمان اوردید، روح اَلقُدس ره حاصل کدید؟“ اونا دَ جواب شی گُفت: ”نه، مو حتی نَشَنید که روح اَلقُدس وجود دَره.“ ۳ پولس ازوا پُرسید: ”پس چی رقم تعمیمِ گِرِفْتید؟“ اونا گُفت: ”تعمیمِ یحیی.“ ۴ پولس گُفت: ”تعمیمِ یحیی امی بُود که مردم از گناه های خُو توبه کنه و یحیی دَ مردم مَوگُفت که دَ کسی ایمان بیره که بعد ازو مییه، یعنی دَ مولا عیسی.“ ۵ وختی اونا امی چیزا ره شنید، دَ نامِ مولا عیسی تعمیمِ گِرِفْت. ۶ غیتیکه پولس دستای خُو ره دَ سرِ ازوا ایشت، روح اَلقُدس دَزوا نازل شد و اونا دَ زبونای مُختلف توره گُفت و نَبوت کد. ۷ اونا پگ شی تقریباً دوازده نفر بُود.

۸ پس پولس دَ عبادت خانه یهودیا رفت و مُدتِ سه ماه دَ اُونجی بدون ترس توره گُفت؛ اُو دَ باره پادشاهی خُدا بحث کده مردم ره قناعت میدد. ۹ مگم بعضی از شتوندا سنگدل بُود و از ایمان اوردو سرپیچی کده دَ پیشِ رُوی مردم دَ باره راه عیسی بدگویی مَوکد. امزی خاطر پولس ازوا گوشه گیری کد و پیروا ره قد خُو گِرِفْتِه بُرد و هر روز دَ تالارِ سُخنرانی که مربوط دَ تیرانوس بُود، مجلسِ بحث ترتیب میدد. ۱۰ ای کار تا مُدتِ دُو سال دوام کد تا ای که تمام باشنده های

ولایتِ آسیا،^{۱۱} ام از یهودیا و ام از یونانیا، پیغامِ مولا عیسیٰ ره شنید. ۱۱ خُدا از دِستِ پولسِ مُعجزه‌های کُته نشو میدد، ۱۲ د اندازه که مردمِ دِستمالا و پیشبندای ره که د جانِ پولسِ ملبیده شده بود، مُوُرد و د جانِ مریضای خُو موملید و اونا از مریضی که دشت شفا پیدا مُوُکد و جنیات از جانِ ازوا بُر مُوُشد.

۱۳ مگم یگ تعداد از جنگیرای گشتگرِ یهودی ام کوشش کد که نامِ مولا عیسیٰ ره د بله جنِدیا بگیریه. اوخته یگ یگ پیش آمده گفت: "د نامِ عیسیای که پولسِ وَعظِ مُوُکنه، دز شمو امر میدیم که بر شنید!"^{۱۴} هفت نفر از بچکیچایِ اِسکیوا که یکی از پیشوایونِ عالی مقامِ یهود بود، ای کار ره مُوُکد. ۱۵ مگم جن د جوابِ ازوا گفت: "ما عیسیٰ ره مینخشُم و د باره پولسِ ام خبر دَرُم، مگم شمو کی استید؟"^{۱۶} امو آدمِ جنِدی قد چنان قُدرت د بله ازوا حمله کد که د سرِ پگ شی زور شد و اونا میده و دلده ازو خانه لُچ دوتا کد. ۱۷ تمام باشنده‌های اِفسُس از یهودی گرفته تا یونانی ازی توره خبر شد و پگ ازوا د ترس-و-وهم اُفتد و نامِ مولا عیسیٰ د بینِ ازوا کلو مُحترم شد. ۱۸ غدرِ امزو کسای که ایمان اوردد آمده کارای خُو ره اقرار و افشا کد. ۱۹ و تعدادِ کلونِ امزو کسای که جادوگری مُوُکد، کتابای خُو ره جم کده د پیشِ رُوی پگِ مردمِ در دد. قیَمَتِ ازوا ره که حساب کد، برابرِ پنجاه هزار سِکه نُقره بود. ۲۰ د امزی رقمِ کلامِ مولا عیسیٰ تیت مُوُشد و قُدرتِ کلوتر پیدا مُوُکد.

شورشِ د شارِ اِفسُس

۲۱ بعد ازی واقعه‌ها پولسِ د رهنمایی روحِ اَلْقُدسِ تصمیمِ گرفت که از مقدونیه و اَخیا تیر شده د اورشلیم بوره. او گفت: "بعد از رفتو د اُونجی، شارِ روم ره ام باید بنگرم." ۲۲ پس دو نفر از همکارای خُو، یعنی تیموتائوس و اِراسطُس ره د مقدونیه ریی کد و خود شی بلده یگ مُدَتِ کلوتر د آسیا مند.

۲۳ تقریباً دَمزو غیت سر-و-صدای کلو د باره راهِ مولا عیسیٰ د اِفسُس باله شد. ۲۴ د اُونجی یگ زرگر د نامِ دیمیتربوس بود که عکسای نُقره‌یی بُتخانهِ آرتمیس ره جور مُوُکد و ای کار بلده صَنعتگرای فایده کلو میرسند. ۲۵ او تمام صَنعتگرای همشغل و پگِ کارگرای ازوا ره جم کده گفت: "آلیگو، شمو میدنید که رَوَنقِ زندگی مو دَمزی شغلِ بَسَتگی دَره. ۲۶ و امو رقم که مینگرید و میشنوید امی پولسِ قد تبلیغای خُو نه فقط د اِفسُس از مو، بلکه تقریباً د سراسرِ آسیا کلو مردم ره گمراه کده و مُوُگه: 'چیزای که قد دِستِ انسان جور شده، خُدا یو نیسته.' ۲۷ پس نه تنها که شغلِ مو د خطر آسته، بلکه خطر ازی ام آسته که عبادتگاهِ خُدا بزرگ مو آرتمیس از اعتبار بوفته و شکوه-و-بزرگی آرتمیس که تمام آسیا و سراسرِ دُنیا او ره پرستش مونه، از بین بوره." ۲۸ وختیکه اونا ای چیزا ره شنید، کلو قار شد و چیغ زده گفت: "بزرگ آسته آرتمیسِ مردمِ اِفسُس!" ۲۹ پس شارِ د شورشِ اُفتد و مردمِ یگجای د میدانِ مسابقاتِ هُجوم برده گایوس و آرسترخُس ره که از مردمِ مقدونیه و از همسفرای پولسِ بود، دستگیر کد و کَشَل کده قد خُو بُرد. ۳۰ پولسِ میخاست که د بینِ مردمِ بوره، مگم پیروایِ مولا عیسیٰ او ره نه‌ایشت. ۳۱ حتی یگ تعداد از کُنه سرایِ ولایتِ آسیا که قد پولسِ دوست بود، د پیشِ پولسِ نفر ریی کده اصرار کد که د میدانِ مسابقاتِ نَره. ۳۲ بعضی کسا چیغ زده یگ چیز مُوُگفت و بعضی دیگه شی یگ چیز دیگه، چون جمعیتِ د سردرگمی بود و زوره مردمِ مقصدِ جم شدن خُو ره هیچ نَموفامید. ۳۳ یگ تعدادِ مردمِ فکر کد که سِکندرِ مَسئولِ آسته، چراکه یهودیا او ره پیش اندختد. پس او قد دِستِ خُو اشاره کد که مردمِ آرام شنه و خاست تا د پیشِ مردمِ از یهودیا دفاع کُنه. ۳۴ مگم وختی مردمِ فامید که سِکندرِ یهودی آسته، پگ شی د یگ آواز د مُدَتِ دو ساعت یکسره چیغ میزد: "بزرگ آسته آرتمیسِ مردمِ اِفسُس!" ۳۵ آخرکار مَسئولِ شارِ مردمِ ره آرام کده گفت: "ای مردمِ اِفسُس، کی د ای دُنیا نَمیدنه که شارِ اِفسُس مو، حافظِ عبادتگاهِ آرتمیسِ بزرگ و حافظِ سنگِ مُقدَّسی آسته که از آسمو

^{۱۰:۱۹} بلده معلومات د باره آسیا د فهرست لغاتِ مُشکلِ رُجوع کُنید. ^{۲۴:۱۹} د باره «آرتمیس» د لغت نامه رُجوع کُنید.

دَ زَمی پَریده؟^{۳۶} پس، ازی که هیچ کس امی حقیقت ره انکار کده نَمیتنه، شُمو باید آرام بِشینید و از عَجَله کار نگیرید. ^{۳۷} امی آدمای ره که شُمو دَ اینجی اُوردید، نه از عبادتگاهِ مو چیزی ره دُزی کده و نه ام دَ ضِدِ خُدای مو توره کُفرآمیز گفته. ^{۳۸} پس اگه دیمیتربوس و همکارای شی دَ ضِدِ کسی کُدمِ ادعا دَره، درگه محکمه واز آسته و قاضیا ام حاضر. اونا میتنه دَ اُونجی دعوا های خُو ره دَ خِلافِ یگدیگه خُو پیش کُنه. ^{۳۹} اگه شُمو کُدمِ مسائلِ دیگه دَرید، باید دَ جلسِه رَسمی حل-و-فصل شُنه. ^{۴۰} چُون خطرِ ازی آسته که حُکومتِ رُو مو ره مسئولِ شورشِ امروزِ بَدَنه، دَ حالیکه کُدمِ دَلیلِ بَلده شی نَدری و هیچ جواب ام دده نَمیتنی. ”^{۴۱} وختیکه امی چیزا ره گُفت، اُو جمعیتِ مردُم ره رُخصت کد.

مُسافَرَتِ پوُلُسِ پَسِ دَ مَقَدونیه و یونان

۲۰ امی که شورشِ خلاص شد، پوُلُسِ پیرِوایِ مَولا عیسیٰ ره طلب کده اونا ره تشویق کد و بعد از خُدا حَافِظی حَکرت کده سُونِ مَقَدونیه رَی شد. ^۲ اُو دَ امزُو منطِقاً سَفر کده قد غَدَر تورا ایماندارا ره تشویق کد و اَخِر کار دَ یونان رسید ^۳ و سه ماه دَ اُونجی مَند. وختیکه میخواست قد کِشتی دَ سَوریه بوره، فامید که یهودیای دَ ضِدِ شی راه جوری کده. امزی خاطر تَصمِیمِ گِرِفت که از راهِ مَقَدونیه پَس بوره. ^۴ اینی نفرای قد شی قتی بُود: سوپاتروس باچه پیروس از بیریه؛ آرسترخُس و سِکندوس از تسالونیکِی؛ گایوس از دریه؛ امچنان تیموتائوس، تیخیکاس و تروفیموس از ولایتِ آسیا. ^۵ ای نفرای پیشلو رفت و دَ ترَواَسِ معطلِ ازمو شِشت. ^۶ مگم مو بعد از عیدِ فطیر از شارِ فیلیپی دَ کِشتی سوار شُدی و پنج روز بعد دَ بندرِ ترَواَسِ دَ پیش ازوا رسیدی و یگ هفته دَ اُونجی مَندی.

^۷ دَ شاوِ یگشَمبِه بَلده مَراسِمِ ثوته کدون نانِ اَخِرِ عیسیٰ مسیح قد یگدیگه خُو جَم شُدی. پوُلُسِ از خاطری که روزِ دیگه شی دَ سَفرِ رَی بُود، بَلده ایماندارا موعظه کد و تا نیمِ شاو دَ نقلِ های خُو اِدامه دَد. ^۸ دَ باله‌خانِه که جَم شُدِه بُودی چراغای زیاد روشو بُود. ^۹ دَ اُونجی یگ جوان دَ نامِ اِفَتیخوس دَ دانِ کِلکین شِشته بُود و دَ حالیکه پوُلُسِ نَقَلِ مُوکد دَ بَله اَزو کم کم خاو میمَد. دَ اَخِرِ خاو سر شی زور شُد و اُو از منزلِ سه تاه پَرید. وختیکه اُو ره باله کد، اُو مُرده بُود. ^{۱۰} پوُلُسِ تا رفت و خود ره دَ بَله شی اَندخته اُو ره دَ بَعَلِ خُو گِرِفت و گُفت: ”تشویش نَکُنید. جان شی دَ وجود شی آسته.” ^{۱۱} وختیکه پوُلُسِ دُوباره باله رفت و نان ره ثوته کده خورد، اُو کلو دیر گُفتگوی خُو ره اِدامه دَد یعنی تا دَمِ روزواز شُدو؛ بعد اَزو بُر شُدِه رفت. ^{۱۲} و اونا اُمو جوان ره زنده دَ خانه بُرد و فِکِرِ پگ شی کاملاً آرام شُد.

از شارِ ترَواَسِ دَ مِیلِیْتُسِ

^{۱۳} مو پیش از دیگرو دَ کِشتی سوار شُدِه طرفِ بندرِ اَسوس حَکرت کدی تاکه پوُلُسِ ره اَزونجی سوار کُنی. اُو امی رقمِ فیصله کد، چُون خودِ اَزو خاست که تا اُونجی ره پای پیده بوره. ^{۱۴} وختیکه پوُلُسِ دَ شارِ اَسوس قد مو یگجای شُد، اُو ره دَ کِشتی سوار کدی و دَ بندرِ مِیلِیْنی رفتی. ^{۱۵} روزِ دیگه شی اَزونجی دَ دریا رَی شُدِه دَ نزدیکِ جَزیره خِیوس رسیدی و روزِ سِوَمِ شی دَ جَزیره ساموس. صَباحِ امزُو روز دَ بندرِ مِیلِیْتُسِ اَمدی، ^{۱۶} چراکه پوُلُسِ تَصمِیمِ گِرِفتند که دَ اِفَسُسِ گِیر نَکنه، چُون نَمیخواست دَ ولایتِ آسیا وخت تیر کنه. اُو عَجَله دَشت که زودتر دَ اورشلیم برسه و دَ صُورتِ اِمکانِ عیدِ «روزِ پَنجاهم» ره دَ اُونجی بَشه.

^a ۲۰:۵ دَ امزی آیه نویسنده کتاب که قد ازوا قتی بُود، توره مُوگیه.

خدا حافظی پولس قد بزرگای جماعت افسس

۱۷ پولس از میلیتس یگ پیغام د افسس ریی کد و بزرگای جماعت ایماندارا ره د پیش خو کوی کد. ۱۸ وختیکه اونا د پیش شی آمد، پولس دزوا گفت: "شمو میدنید، از اولین روز که ما پای خو ره د آسیا ایشتم د تمام وختیکه قد شمو بودم چطور رفتار کدم، ۱۹ یعنی چطور قد شکسته-نفسی کامل و آودیده های کلو مولا عیسی ره خدمت کدم، باوجود آزمایش های که د وسیله دسیسه های یهودیا د بله مه آمد. ۲۰ شمو میدنید که ما از تعلیم ددون هر چیزی که بلده شمو فایده دشت دریغ نکدم، بلکه پیغام ره دز شمو رسندم و چی د جای عمومی، چی د خانه های شمو دز شمو تعلیم ددم. ۲۱ ما د یهودیا و یونانیا اعلان کدم که اونا د حضور خدا توبه کنه و د مولای مو عیسی مسیح ایمان بیره. ۲۲ و آلی د فرمون روح القدس د اورشلیم مورم و ازی که د اونجی چیزخیل د سر مه مییه نمیدنم، ۲۳ سوای که روح القدس د هر شار دز مه خبر میدیه که بدی گری و سختی ها د انتظار مه آسته. ۲۴ مگم ادامه زندگی بلده مه اوقس آرزو ندره. فقط آرزوی مه امی آسته که دوره خو ره د آخر برسندم و خدمتی ره که مولا عیسی د عهد مه ایشته، یعنی اعلان خوشخبری فیض خدا ره انجام بدیم. ۲۵ آلی ما میدنم که هیچ کدم از شمو که ما د مینکل شمو گشته پادشاهی خدا ره دز شمو اعلان کدم، دیگه روی مره نمینگرید. ۲۶ امزی خاطر امروز بلده شمو واضح موگیم که د روز آخرت خون هیچ کس د گردون از مه نیست، ۲۷ چراکه د اعلان کدون تمام مقصد خدا بلده شمو هیچ کوتاهی نکدیم. ۲۸ فکر خو ره سون خودون خو و سون پگ رمه که روح القدس شمو ره د سر ازوا سرپرست جور کده، بگیرید تا د بله جماعت ایماندارای خدا چوپونی کنید، چون خدا اونا ره قد خون باچه خو خریده. ۲۹ ما میدنم که بعد از رفتون مه گرگ های درنده د مینکل شمو مییه و د بله رمه رحم-و-دلسوزی نمونه. ۳۰ حتی از مینکل خودون شمو کسای باله موشه که حقیقت ره تغییر میدیه تا پیروا ره د دمهال خود خو کش کنه. ۳۱ پس آگاه بشید و پرمشت نکنید که د ای مدت سه سال، شاو و روز از اخطار ددو قد آودیده د هر کدم شمو فارغ نبویم. ۳۲ آلی شمو ره د خدا و د کلام پرفیض ازو تسلیم مونم که میتنه شمو ره آباد کنه و شمو ره د مینکل تمام کسای که تقدیس شده یگ میراث بدیه. ۳۳ ما چیم مه د طلا و نقره و یا کالای کسی نمنده. ۳۴ خودون شمو میدنید که قد امزی دستا زحمت کشیدیم و ضرورت های خود خو و کسای ره که قد مه بود، پوره کدیم. ۳۵ ما عملاً دز شمو نشو ددم که مو باید امی رقم زحمت بکشی و د آدمای ناتو یاری کنی و تورای مولا عیسی ره د یاد دشته بشی که موگفت: 'بخشیدو از گرفتو کده برکت شی کلو آسته.' ۳۶ وختیکه پولس تورای خو ره د آخر رسند، قد پگ ازوا زانو زده دعا کد. ۳۷ اونا پگ شی غدر چخرا کد و پولس ره د بغل خو گرفته ماخ کد. ۳۸ امی توره پولس اونا ره از پگ کلوتر غمگی کده بود که گفت: "دیگه روی مره نمینگرید." اوخته اونا او ره تا بیخ کشتی همراهی کد.

سفر پولس د اورشلیم

۲۱ بعد ازی که مو ازوا جدا شدی، مو از راه دریا سیده د جزیره کاوس آمدی. روز دیگه شی د جزیره رودس رفتی و ازونجی د شار پاتارا. ۲ د اونجی یگ کشتی ره پیدا کدی که سون منطقه فنیقیه ریی بود. پس دزو سوار شده حرکت کدی. ۳ امی که قبرس از دور معلوم شد، مو از طرف جنوب ازو تیر شده د سفر خو طرف سوریه ادامه ددی و د بندر صور تاه شدی، چون قرار بود که بار کشتی ره د اونجی خالی کنه. ۴ اوخته، ایماندارا ره پیدا کده هفت روز د اونجی مددی و اونا د هدایت روح القدس پولس ره محکم شد که سون اورشلیم نروه. ۵ و غتیکه وخت مو د اونجی پوره شد، ازونجی ریی شده د سفر خو ادامه ددی. تمام ایماندارای امرو جای قد خائونو و بچکیچای خو مو ره تا برون شار

۳۲:۲۰ «تقدیس» یعنی وقف شده بلده مقصد خدا و بلده خدمت کدو دزو.

همراهی کد و د لب دریا پگ مو زانو زده دُعا کدی. ^۶ بعد ازو قد یگدیگه خو خدا حافظی کده مو د کشتی سوار شدی و اونا پس سون خانه های خو رفت.

^۷ مو از بندر صور د سفر دریایی خو ادامه ددی و د شار پتولامائیس رسیدی و د اونیجی قد برارو منده نشی کده یگ روز ره قد ازوا مندی. ^۸ روز دیگه شی اونیجی ره ایله کده د شار قیصریه آمدی و د خانه فیلیپس خوشخبری دهنده رفته قد ازو مندی. او یکی از هفت خدمتگار نیک نام بود. ^۹ فیلیپس چار دختر خانه دشت که نبوت موكد. ^{۱۰} بعد از چند روز، د حالیکه مو د اونیجی بودی، یگ پیغمبر د نام آگابوس از منطقه یهودیه د اونیجی آمد. ^{۱۱} او د دیر ازمو آمد و کمر بند پولس ره گرفته دست و پای خو ره قد شی بسته کد و گفت: "روح القدس اینی رقم موكه، یهودیای اورشلیم صاحب امزی کمر بند ره امی رقم بسته مونه و او ره د دست بیگنگو^b تسلیم مونه." ^{۱۲} وختیکه مو امی توره ره شنیدی، مو و کسای که د اونیجی حاضر بود، از پولس خواهش کدی که د اورشلیم نروه. ^{۱۳} مگم پولس د جواب ازمو گفت: "ای چی رقم کار آسته که شمو مونیید؟ چرا قد چخرای خو دل مره میده مونیید؟ ما تنها حاضر آستم که بندی شمن، بلکه حاضر آستم که از خاطر نام مولا عیسی د اورشلیم حتی جان خو ره فدا کنم." ^{۱۴} ازی که تورای مو دزو هیچ تاثیر نکد، مو از شله گی دست باله کدی و گفتی: "بورو، هر چی که اراده خداوند بشه، امو رقم شنه."

^{۱۵} بعد ازمو روزا که د اونیجی بودی، مو تیاری گرفته سون اورشلیم ریی شدی. ^{۱۶} یگ تعداد از پیروای شار قیصریه ام قد ازمو قتی آمد و مو ره د خانه مناسون برد تا قد ازو بمنی. او از جزیره قبرس و یکی از ایماندارای قدیمی بود. ^{۱۷} وختیکه د اورشلیم رسیدی برارای ایماندار د خوشی از مو پذیرایی کد.

پولس د اورشلیم

^{۱۸} روز دیگه شی پولس قد ازمو د دیدون یعقوب رفت و تمام بزرگای جماعت ایماندارا د اونیجی حاضر بود. ^{۱۹} بعد از سلام و منده نشی، پولس از کارای که خدا د وسیله ازو د بین مردم غیر یهود کده بود، یگ یگ دزوا نقل کد. ^{۲۰} اونا وختیکه ای چیزا ره شنید، خدا ره ستایش کد و بعد ازو د پولس گفت: "ای برار، تو میدنی که هزارها نفر از یهودیا ایمان آورده و پگ ازوا د باره شریعت سخت غیرت دره. ^{۲۱} و بلده ازوا گفته شده که تو د یهودیای که د مینکل مردمای غیر یهود زندگی مونه، تبلیغ مونی که از شریعت موسی زوی پگردنه و اولادای خو ره ختنه نکنه و رسم-و-زواج خو ره ام نگاه نکنه. ^{۲۲} آلی چی باید کنی؟ اونا حتماً از آمدون تو خبر موشه. ^{۲۳} پس هر چیزیکه مو دز تو موكی امو رقم بکو: د اینجی چار نفر قد مو آسته که نذر د گردون خو گرفته. ^{۲۴} تو اونا ره گرفته ببر و خود ره قد ازوا یگجای پاک کو. مصرف ازوا ره ام بدی تا اونا بتنه سر خو ره کل کده نذر خو ره پوره کنه. اوخته پگ میدنه، چیزای که د باره ازتو دزوا گفته شده هیچ حقیقت ندره، بلکه خود تو ام شریعت ره نگاه کده مطابق شی رفتار مونی. ^{۲۵} مگم د باره غیر یهودیای که ایمان آورده، مو فیصله خو ره نوشته کده دزوا ریی کدی تا از هر چیزی که بلده بت ها قربانی شده بشه و از خون و از گوشت حیوانای قبه شده و از زناکاری پرهیز کنه." ^{۲۶} پس روز دیگه شی پولس امو چار نفر ره گرفته قد خو برد و قد ازوا قتی مراسم پاک شدو ره پوره کد. بعد ازو داخل خانه خدا شد و از تکمیل شدن روزای پاک شدو د پیشوا خبر دد تا بلده هر کدم ازوا یگ قربانی تقدیم شنه.

۲۱:۸ بلده معلومات کلوتر د باره «هفت خدمتگار» د فصل ۶ رجوع کنید. ^b ۲۱:۱۱ د زبون یونانی «ملت ها» نوشته یه.

گرفتار شدن پولس د خانه خدا

۲۷ دوره هفت روزه پاک شدو نزدیک تکمیل شدو بود که بعضی از یهودیای آسیا پولس ره د خانه خدا دید. اونا مردم ره د شور آورده پولس ره دستگیر کد ۲۸ و چیغ زده گُفت: "آی مردای اسرائیلی، کومک کنید! ای امو کسی آسته که د هر جای د ضد قوم و شریعت مو و د ضد امزی جای مقدس تبلیغ مونه. د علاوه ازی، او یونانیا ره ام د خانه خدا آورده و ای جای مقدس ره نجس کده." ۲۹ چون اونا چند وخت پیش تروفیموس از شار افسس ره قد پولس د شار دیده بود و گمان موكد که پولس او ره د خانه خدا آورده بشه. ۳۰ پس پگ شار د شورش آمد و مردم د سر پولس هجوم آورده او ره گرفت و از خانه خدا بر کد و درگه های خانه خدا فوری بسته شد. ۳۱ وختیکه جمعیت مردم میخواست او ره بکشه، د قومندان اردوی رومی خبر رسید که تمام مردم اورشلیم د شور آمده. ۳۲ او یگ دم قد عسکرا و صاحب منصبای خو طرف جمعیت خیز کد. وختیکه مردم قومندان و عسکرا ره دید، اونا از زدون پولس دست کشید. ۳۳ اوخته قومندان نزدیک آمده پولس ره دستگیر کد و امر کد که او ره قد دو زنجیر بسته کنه. بعد ازو پرسید که ای آدم کی آسته و چی کار کده؟ ۳۴ بعضی کسا از مینکل جمعیت د آواز بلند یگ چیز موگفت و بعضی دیگه شی یگ چیز دیگه. وختیکه از خاطر چیغ-و-شور کلو نتنست حقیقت ره بفامه، او امر کد که پولس ره د قشله ببره. ۳۵ او که د راهزین قشله رسید، عسکرا از خاطر قار مردم مجبور شد که پولس ره د بله شانه های خو ببره، ۳۶ چراکه جمعیت مردم از دقبال ازوا ری بود و چیغ میزد که "او ره بکشید."

دفاع پولس

۳۷ عسکرا قریب بود که او ره د منبه قشله داخل کنه، پولس روی خو ره سون قومندان دور دده پُرسان کد: "إجازه میدی یگ چیز بگم؟" قومندان د جواب شی گُفت: "تو زبون یونانی ره میدنی؟" ۳۸ خی تو او آدم مصری نیستی که چند وخت پیش بلده انقلاب کدو چار هزار نفر جنگی ره قد خو د بیابو برد؟" ۳۹ پولس گُفت: "ما یهودی آستم، از شار تارسوس قیلیقیه، باشنده یگ شار بزرگ و مهم. خاهش مونم، إجازه بدی که قد مردم توره بگم." ۴۰ وختی قومندان دزشی إجازه دد، او د بله زینه ایسته شد و قد دست خو سون مردم اشاره کد. امی که د اونجی آرامی کامل برقرار شد، پولس د زبون عبرانی دزوا گُفت:

دفاع پولس د پیش یهودیا

۲۲ "آی آهگو و برارو، دفاع مره که امی آلی د حضور شمو پیش مونم، گوش کنید." ۱ وختی اونا دید که او د زبون عبرانی توره موگه، اونا کلوتر آرام شد. اوخته پولس گُفت: ۲ "ما یگ یهودی آستم که د شار تارسوس قیلیقیه د دنیا آمدم، مگم د امزی شار تربیه شدیم و د تی دست گمالاتیل مطابق شریعت بابه کلونای مو دقیق تعلیم دده شدیم. ما د باره خدا سخت غیرت دشتیم، امو رقم که امروز شمو درید. ۳ ما پیروای امزی راه ره تا سرحد مرگ آزار-و-آذیت موكدم و اونا ره گرفتار کده ام مردا و ام خاتونو ره د بندی خانه میندختم. ۴ پیشوای بزرگ و تمام اعضای شورای یهود دزی باره شاهد مه آسته. امچنان ما ازوا چند خط د بله برارون یهودی که د دمشق بود گرفتیم و حرکت کدم تا پیروای عیسی ره که د اونجی بود، دست بسته بلده جزا ددو د اورشلیم بیرم. ۵ مگم وختیکه ما د راه بودم و د دمشق نزدیک موشدم، قریبای چاشت اولغتله یگ نور قوی از آسمو گرد مره روشو کد. ۶ ما د زمی اُفتدم و یگ آواز ره شنیدم که موگفت: 'شائول، ای شائول، چرا مره آزار-و-آذیت موکنی؟' ۷ ما پُرسان کدم: 'صاحب، تو کی آستی؟' او د جواب مه گُفت: 'ما عیسیای ناصری آستم امو که تو آزار-و-آذیت مونی.' ۸ نفرای که قد مه بود، نور ره میدید، مگم آواز کسی ره که قد مه توره

مُوكُفْتُ، نَمِيشِنِيد. ^{۱۰} و ما پُرسان كُدم: 'يا مولا، ما چي كنم؟' و مولا عيسى دَز مه گُفت: 'باله شو، دَ دَمِشَق بورو و دَ اُونجى تمام وظيفه كه بلده تُو سپرده شده، دَز تُو گُفته موشه. ^{۱۱} از خاطرِ بَلَقَسِ امزو نُور چيمای مه كور شد و نفرای كه قد مه بُود دِست مَرِه گِرِفت و مَرِه كوتل كده دَ دَمِشَق بُرد. ^{۱۲} دَ دَمِشَق يگ آدم دَ نام حنانيا زندگى مُوكد كه يگ شخص خُدا ترس، تابع شريعت و دَ بَيْنِ يهوديا نيك نام بُود. ^{۱۳} او دَ پيش مه آمد و دَ پالوى مه ايسته شده گُفت: 'اى شاتول برار، بينا شو. ^{۱۴} دَ امزو لحظه بينا شدُم و سُون ازو تُوخ كُدم. ^{۱۵} حنانيا بسم دَز مه گُفت: 'خُداى بابَه كلوناي مو تُو ره اِنْتِخاب كده تا اراده ازو ره بدنى و شخص عادل، يعنى مولا عيسى ره بنگرى و آواز شى ره از دان خود شى بَشَنوى، ^{۱۶} چُون تُو شاهد ازو موشى و دَ باره چيزى كه ديدى و شينيدى دَ پيش پگ مرُدُم شاهدى ميدى. ^{۱۷} و آلى چرا معطل استى؟ باله شو، غَسَلِ تَعْمِيدِ بَگير و نام ازو ره گِرِفته از گُناهاى خُو پاك شو. ^{۱۸} وختيكه دُوباره دَ اورشليم آمدُم، يگ روز دَ خانه خُدا دُعا مُوكُدم كه خاو دَ بله مه آمد ^{۱۹} و دَ امزو حالت مولا عيسى ره ديدُم كه مُوكُفت: 'زود باله شو و اورشليم ره ايله كو، چراكه مرُدُم ازى شار شاهدى تُو ره دَ باره ازمه قبول نَمُوكنه. ^{۲۰} و ما گُفتم: 'يا مولا، امى مرُدُم ميدنه كه ما دَ عبادت خانه ها مورثُم و كساي ره كه دَز تُو ايمان آورده بُود، دَ بندى خانه ميندختم و ميزدُم. ^{۲۱} وختيكه خُون شاهد تُو استيفان ريختنده شد، ما دَ اُونجى ايسته بُودُم و دَ امزو كار رضايَت دُدم و چَپَن هاى قاتِلاى شى ره نگاه كُدم. ^{۲۲} مگم مولا عيسى دَز مه گُفت: 'حركت كو، ما تُو ره دَ جاي دُور دَ پيش مرُدُم غَيرِ يهود رَبي مُونم.'

^{۲۳} جمعيت مرُدُم تا اينجى گپاي شى ره گوش كد، و لى بسم دَ آواز بلند چيغ زده گُفت: 'اى رقم نفر ره از روى زمى گم كُنيد! اى بايد زنده نَمنه!' ^{۲۴} دَمزو غَيتيكه مرُدُم قد چيغ-و-شورِ كلو چَپَناي خُو ره شور دده خاك ره دَ هوا باد مُوكد، ^{۲۵} قومندان امر كد كه پولس ره دَ مَنَه قِشله بُبره و قد قَمچى ازو تحقيقات كُنه تا معلوم شُنه كه از چى خاطر اى چيغ-و-شور دَ ضِدِ ازو باله شده. ^{۲۶} وختيكه او ره بلده قَمچى زِدو بسته مُوكد، پولس از صاحب مَنَصَبى كه دَ اُونجى ايسته بُود، پُرسان كد: 'ايا قانُون دَز شَمو اجازه ميديه كه يگ نفر رُومى ره بَدُونِ ازى كه محكوم شده بشه، قد قَمچى بزنيد؟' ^{۲۷} وختيكه صاحب مَنَصَبِ اى توره ره شينيد، پيش قومندان رفت و دَزُو گُفت: 'تُو ميدنى چى مُونى؟ اى آدم يگ نفر رُومى استه.' ^{۲۸} قومندان پيش پولس رفت و از شى پُرسان كد: 'دَز مه بگى، ايا تُو رُومى استى؟' پولس گُفت: 'ارے.' ^{۲۹} قومندان گُفت: 'ما امى حقِ تابعيتِ رُوم ره دَ قِيمَتِ كلو خريديم.' پولس گُفت: 'مگم ما از زمانِ تَوْلِدِ خُو رُومى بُوديم.' ^{۳۰} پس كساي كه قرار بُود از پولس تحقيق كنه، يگ دم ازو دُور شد و قومندان وختى فاميد كه پولس رُومى استه ترس خورد، چُون او امر كُدد كه پولس ره بسته كنه.

پولس دَ حُضُورِ شوراي يهوديا

^{۳۰} روز ديگه شى ازى كه قومندان ميخواست قِصَه ره حُوب بفامه كه يهوديا از چى دليل دَ سرِ پولس ادعا كده، او پولس ره بُرو آورد و امر كد كه پيشوايونِ عالى مقام و شوراي يهود يگ جلسه تشكيل بديه. اوخته پولس ره تاه آورد و دَ پيش ازوا حاضر كد.

۲۳ ^۱ پولس تُغرى سُونِ اَعْضايِ شورا تُوخ كد و گُفت: 'اى برارو، ما تا امروز دَ حُضُورِ خُدا قد وِجَدانِ پاك زندگى كديم.' ^۲ اوخته حنانيا پيشواى بزرگ دَ كساي كه پالوى پولس ايسته بُود، امر كد كه دَ دان شى بزنه. ^۳ پولس دَزُو گُفت: 'اى كه ظاهر تُو لَخْشَم-و-سفيد استه! ^a خُدا تُو ره ميزنه! تُو دَ اُونجى شِشْتى كه دَ مَطابِقِ شريعت دَ باره مه قضاوت كنى، مگم برخلافِ شريعت، امر مُونى كه مَرِه بزنه. ^b ^۴ كساي كه دَ پالوى پولس ايسته بُود، گُفت: 'ايا دَ پيشواى بزرگ خُدا توهين مُونى؟' ^۵ پولس گُفت: 'برارو، ما نَفامِيدُم كه او پيشواى بزرگ استه، چُون دَ كِتَابِ مَقْدَسِ ^a ۲۳:۳ دَ زبون يونانى «اى ديوالِ سفيد شده» نوشته يه. ^b ۲۳:۳ دَ مَطابِقِ تورات يگ شخص دَ محكمه تا او غَيت ره بے قِصُور مومنه كه جرم شى ثابت نَشده بشه و قاضى دَ بله ازو فيصله نكده بشه.

نوشته شده که 'د رهبر قوم خو بد-و-رد نگی.'^۶ وختی پولس فامید که یگ جم ازوا صدوقیا آسته و دیگه جم ازوا فریسیا، او قد آواز بلند د مجلس گُفت: "آی پرارو، ما فریسی و اولاد فریسی آستم؛ ما از خاطر ایمان و امید د قیامت مُرده ها د اینجی محاکمه موشم."^۷ وختی او امی ره گُفت، د بین فریسیا و صدوقیا اختلاف پیدا شد و شورا دو تقسیم شد،^۸ چراکه صدوقیا مُنکر قیامت و ملایکه و روح آسته، مگم فریسیا د یگ ازی چیزا عقیده دره.^۹ پس د بین مجلس غریو کته برپا شد و چند نفر از علمای فریسی باله شده اعتراض کد و گُفت: "مو د ای آدم هیچ تقصیر نمینگری. از کجا معلوم آسته که یگو روح یا ملایکه قد شی توره نگفته بشه؟"^{۱۰} اختلاف د اندازه باله رفت که قومندان از ترس ازی که پولس ره تکه تکه نکنه، د عسکرا امر کد که د مجلس داخل شنه و پولس ره د زور از مینکل جمعیت بُر کده د قشله بُره.^{۱۱} د شاو امزو روز مولا عیسی نزدیک پولس آمده گُفت: "شجاع بش. امو رقمیکه د اورشلیم د باره مه شاهدی ددی، د شار روم باید امو رقم شاهدی بدی."

نقشه د ضد پولس

^{۱۲} شاو که صباح شد، یهودیا قد یگدیگه خو ششسته نقشه کشید و قسم خورد که تا پولس ره نکشه، نان یا او ره د دان خو نزنه.^{۱۳} کلوتر از چل نفر د ای دسیسه شریگ بود.^{۱۴} اونا د دیر پیشوا یون عالی مقام و ریش سفیدا رفت و گُفت: "مو سخت قسم خوردی، تا که پولس ره نکشی نان ره د دان خو نمیزنی.^{۱۵} پس شمو و اعضای شورا از قومندان خواهش کنید که او ره صباح د پیش شمو بیره، د بانه ازی که شمو میخاید د باره قضیه پولس غوجتر تحقیق کنید. و مو تیار آستی که پیش از رسیدون شی د اینجی او ره بکشی."^{۱۶} لیکن خوارزده پولس ازی دسیسه باخبر شد و د قشله رفته پولس ره خبر کد.^{۱۷} اوخته پولس یکی از صاحب منصبای ره کوی کده گُفت: "ای جوان ره پیش قومندان ببر، چون ای میخایه دزو یگو چیز بگیه."^{۱۸} صاحب منصب او ره د پیش قومندان برد و دزو گُفت: "امو پولس که بندی آسته، مره کوی کده از مه خواهش کد که ای جوان ره د پیش از تو ببرم. ای میخایه دز شمو یگو چیز بگه."^{۱۹} قومندان دست ازو ره گرفته د یگ گوشه برد و ازو پرسان کد: "تو چی میخایه دز مه بگی؟"^{۲۰} او گُفت: "یهودیا نقشه کشیده که از تو خواهش کنه تا پولس ره صباح د شورا ببری. بانه ازوا امی آسته که اونا میخایه د باره ازو غوجتر تحقیق کنه."^{۲۱} پس اونا ره تن ندی، چراکه کلوتر از چل نفر د کمین ازو ششسته و قسم خورده که تا پولس ره نکشه نه چیز بخوره و نه وچی کنه. اونا امی آلی تیار آسته و فقط منتظر موافقه از تو یه."^{۲۲} قومندان امو جوان ره رخصت کد و دزو امر کده گُفت: "د هیچ کس نگی که مره ازی چیزا خبر کدی."

انتقال پولس د شار قیصریه

^{۲۳} پس قومندان دو نفر صاحب منصب ره د پیش خو طلب کده گُفت: "دو صد عسکر پیده و هفتاد نفر سواره و دو صد نیزه دار تیار کنید تا که ساعت سیوم شاو^a د قیصریه بوره.^{۲۴} بلده پولس ام یگو الاغ حاضر کنید که سوار شنه و او ره صحیح-و-سلامت د پیش فیلیکس والی برسنید."^{۲۵} پس یگ خط د ای مضمون نوشته کد:

^{۲۶} "از طرف کلودیوس لیسپاس د عالی جناب فیلیکس والی، سلام تقدیم آسته.^{۲۷} ای آدم ره یهودیا گرفته بود و قصد دشت که بکشه، لیکن ما قد عسکرای خو د اونجی رفته او ره از چنگ ازوا نجات ددم، چون خبر شده بودم که او یگ نفر رومی آسته.^{۲۸} ازی که میخاستم علت تهمت ازوا ره بفامم، ما او ره د شورای ازوا بردم."

^a ۲۳:۲۳ یعنی ساعت نه بجه شاو.

۲۹ مگم مُتَوَجِه شُدُم که تَهَمَت ازوا دَ بارِه مَسْئَلِه شَرِيعَتِ خودونِ ازوا آسْتِه و هِيچ تَهْمَتِي دَ بِلِه شِي نَشُدِه که وَاجِبِ قتل و يا بَنَدِي کدو بَشِه. ۳۰ پس وختی دَز مه خبر دَدِه شُد که دَ خِلَافِ امْرُو آدَم نَقْشِه کَشِيده شُدِه، فَوْرِي او رِه دَ پِيشِ اَزتُو رِي کُدُم و دَ مُدَعِيَايِ شِي اَم کُفْتُم که شِکَايَتِ خُو رِه دَ پِيشِ اَزتُو بَرَسْنِه.

۳۱ پس اَمُو رَقْمِيکِه دَ بِلِه عَسْکَرَا اَمْر شُدِه بُوْد، پوْلُس رِه دَ غَيْتِ شَاو تا شَارِ اَنْتِي پَاتِرْس رَسَنْد. ۳۲ رُوَزِ دِيگِه شِي عَسْکَرَايِ پِيده عَسْکَرَايِ سَوَارِه رِه رُخْصَتِ کد که قَد پوْلُس دَ سَفَرِ اِدَامِه بَدِيه و خودونِ شِي پَس سُونِ قِشْلِه خُو اَمْد. ۳۳ وختِيکِه اَوْنَا دَ قَبِيصَرِيه رَسِيْد، خَط رِه دَ وَالي دَد و پوْلُس رِه دَزْشِي تَسْلِيْم کد. ۳۴ وَالي خَط رِه خَانْدِه اَز پوْلُس پُرْسَان کد: "اَز کُدُم وَايَتِ اَسْتِي؟" وختِي فَاْمِيْد که اَز وَايَتِ قَبِيصَرِيه اَسْتِه، ۳۵ اُو دَزْشِي کُفْت: "مُدَعِيَايِ تُو که دَ اِيْنَجِي حَاضِر شُد، اوخْتِه مَا دَ گِيَايِ تُو گُوْش مِيْدِيْم." بعد اَزُو اَمْر کد که پوْلُس رِه دَ قَلْعِه که مَشْهُور دَ قَصْرِ هِيروْدِيْس بُوْد، نِگَاهْدَارِي کُنِه.

مَحْکِمِه پوْلُس دَ حُضُوْرِ فِيلِکْسِ وَالي

۲۴

۱ بعد اَز پَنج رُوْز حَنَانِيَا پِيشَوَايِ بَزْرُگ قَد چنْد نَفْر اَز رِيْشِ سَفِيْدَا و يِگ وکِيْلِ دَعْوَا دَ نَامِ تَرْتُوْلُسِ دَ قَبِيصَرِيه رَسِيْد و اِدْعَاهايِ خُو رِه دَ ضِدِ پوْلُسِ دَ وَالي پِيش کد. ۲ وختِيکِه پوْلُس رِه حَاضِر کد، تَرْتُوْلُسِ اِدْعَاهايِ خُو رِه شُرُوْع کدِه کُفْت: "جَنَابِ عَالِيْقَدْر، بَخَاطِرِ حُکْمَرَانِي شُمُو مُو دَ اَمْنِيَّتِ کَامِلِ اَسْتِي و بَخَاطِرِ دُوْرَاَنْدِيْشِي شُمُو دَ اَمْرِي قَوْمِ بَهَبُوْدِي غَدْر دَ وُجُوْد اَمْدِه ۳ و مُو اَزِي چِيْزَا دَ هَر جَايِ و اَز هَر طَرِيْقِ اَز شُمُو قَدْرْدَانِي و شُکْرگَزَارِي مُونِي. ۴ و آلي اَزِي که وختِ شُمُو رِه کَلُو نَگِيْرُم، خَاهِشِ مُونُم که قَد اَمْرُو لُطْفِ هَمِيْشِگِي خُو دَ عَرْضِ کُوْتَاه مُو تَوَجُه کُنِيْد: ۵ دَز مُو مَعْلُوْم شُدِه که اِي آدَم يِگ شَخْصِ مُضِرِ اَسْتِه و دَ مِيْنِکَلِ تَمَامِ يَهُودِيَا دَ سَرَاْسِرِ دُنْيَا فِتْنِه اَنْدَازِي مُونِه و اِمْجُنَانِ يِگ سَرکَرْدِه فَرِقِه نَاصِرِي اَسْتِه. ۶ اُو حَتِي کُوْشِشِ مُوْکد که خَانِه خُدَا رِه نَجَسِ کُنِه، مِگْم مُو اُو رِه دِسْتِگِيْر کَدِي [و مُو مِيخَاسْتِي که دَ مُطَابِقِ شَرِيعَتِ خودونِ خُو اُو رِه مَحَاکِمِه کُنِي، ۷ مِگْم لِيْسِيَاْسِ قَوْمَنْدَانِ اَمْد و دَ زُوْر اُو رِه اَز چَنگ مُو خَلَاصِ کد ۸ و دَ مُدَعِيَايِ اَزُو اَمْر کد که دَ پِيشِ اَز شُمُو بِيِيه. ۹] اگِه خودونِ شُمُو اَزُو تَحْقِيْقِ کُنِيْد، حَقِيْقَتِ اِدْعَاهايِ مُو دَ خِلَافِ اَزُو بَلْدِه شُمُو رُوْشُو مُوْشِه. ۹ يَهُودِيَا اَم دَ يِگْصَدَا اِدْعَاهايِ تَرْتُوْلُسِ رِه تَايِيْد کد و کُفْت: "رَاْسْتِ مُوْگِه!"

۱۰ وختِي وَالي سُونِ پوْلُسِ اِشَارِه کد که گپِ بَزْنِه، اُو اِيْنِي رَقْمِ کُفْت: "مَا خَبْرِ دَرْمِ که غَدْرِ سَالِ هَا اَسْتِه که شُمُو قَاضِي اَزِي مِلْتِ اَسْتِيْد، اَمْرِي خَاطِرِ مَا دَ خُوْشِي اَز خودِ خُو دِفَاعِ مُونُم. ۱۱ شُمُو مِيْتَنِيْد مَعْلُوْمِ کُنِيْد، کَلُوْتَرِ اَز دَوَازْدِه رُوْز نَشُدِه که مَا بَلْدِه عِبَادَتِ دَ اوْرُشَلِيْمِ رَفْتِه بُوْدُم. ۱۲ هِيچِ کَس مَرِه نَدِيْدِه که دَ خَانِه خُدَا يَا دَ عِبَادَتِ خَانِه هَا و يَا دَ دَاخِلِ شَارِ قَد يِگُو نَفْر بَحْثِ کدِه بَشْم و يَا مَرْدُمِ رِه دَ شُوْرِشِ اوْرْدِه بَشْم. ۱۳ و اِدْعَاهايِ رِه که فِعْلًا دَ ضِدِ مِه جُوْر کدِه اَوْنَا نَمِيْتْنِه که دَ پِيشِ شُمُو دَ ثَبُوْتِ بَرَسْنِه. ۱۴ مِگْم دَ حُضُوْرِ شُمُو اِقْرَارِ مُونُم که مَا خُدَايِ بَابِه کَلُوْنَايِ خُو رِه دَ مُطَابِقِ اَمْرُو رَاهِ که اَوْنَا بَدْعَتِ مُوْگِيه، عِبَادَتِ مُونُم و دَ يِگِ چِيْزَايِ که مُطَابِقِ تُوْرَاتِ و نُوْشْتِه هَايِ پِيْغَمْبَرَا اَسْتِه، عَقِيْدِه دَرْم. ۱۵ مَا رَقْمِ خودِ اَمْرِي نَفْرَا دَ خُدَا اَمِيْدِ دَرْم که بَلْدِه اَدْمَايِ نِيکِ و بَدِ قِيَاْمَتِ دَ پِيشِ رُوِي اَسْتِه. ۱۶ اَمْرِي خَاطِرِ اَز حُدِ کَلُو کُوْشِشِ خُو رِه مُونُم که هَر وختِ دَ پِيشِ خُدَا و اِنْسَانِ وِجْدَانِ پَاکِ دَشْتِه بَشْم. ۱۷ مَا پَسِ اَز چَنْدِيْنِ سَالِ دَ اوْرُشَلِيْمِ اَمْدُم تا بَلْدِه غَرِيْبَايِ قَوْمِ خُو کَوْمَکِ بِيْرُم و هَدِيَه هَا تَقْدِيْمِ کُنُم. ۱۸ بعد اَز مَرَاْسِمِ پَاکِ شُدُو دَمْرِي کَارِ مَشْغُوْلِ بُوْدُم که اَوْنَا مَرِه دَ خَانِه خُدَا پِيْدَا کد و دَ اَوْنَجِي نِه بِيْر-و-بَارِ بُوْد و نِه شَر-و-شُوْر. ۱۹ مِگْم چنْد نَفْر اَز يَهُودِيَايِ اَسِيَا که دَ اَوْنَجِي بُوْد بَايْد دَ پِيشِ شُمُو حَاضِرِ شُنِه و اگِه کُدُم اِدْعَايِ دَ ضِدِ اَزْمِه دَرِه، خودونِ اَزوا بْگِه. ۲۰ يَا اَمِي کَسَايِ که دَ اِيْنَجِي اَسْتِه، بْگِيه: وختِيکِه مَا دَ حُضُوْرِ شُوْرَا اِيْسْتِه

۲۴:۵ ناصري: ازي که مولا عيسی از شارِ ناصره بود، پيروایِ شِي دَ امْرُو غَيْتِ دَ نَامِ «ناصري» ياد مَوْشُد. ۲۴:۸ بعضی نُسْخِه هَا مَتْنِ

داخِلِ قَوْسِ رِه نَدْرِه.

بُودُم، دَز مه چی جُرم پیدَا شُد، ^{۲۱} بَعْبیر ازی که دَ بَین ازوا قد آوازِ بَلند کُفْتُم: 'از خاطرِ اُمید دَ قِیامتِ مُرده ها، ما اِمروز دَ اِینجی محاکِمه مُوشُم!'

بندی شُدونِ پوُلُس دَ قِیَصْرِیه

^{۲۲} مگم فیلِکس والی که خود شی از راهِ مولا عیسیٰ خُوب صَحیح خبر دَشت، محاکِمه ره پس اَندخته کُفْت: "وختیکه لیسِیاس قومندان دَ اِینجی بییه، اوخته ما دَ باره دعوا ی شُمو فیصله مُونم." ^{۲۳} پس دَ یگ صاحبِ مَنصَب اَمَر کد که پوُلُس ره نظر بَند کُنه، مگم تا یگ اندازه اُو ره آزاد بیله و مانع رفت-و-اَمَدِ دوستای پوُلُس که بَلده پوره کدونِ ضُرورت و خدمت شی مییه، نَشَنه.

^{۲۴} چند روز بعد فیلِکس قد درُوسِلا خاتون خُو که یگ خاتونِ یهودی بود، دَ اُونجی اَمَد و پوُلُس ره دَ پیش خُو طلب کده دَ تورای شی دَ باره ایمان دَ عیسیٰ مسیح گوش دَد. ^{۲۵} مگم وختیکه دَ باره عدالت، پرهیزگاری و جَزای اَحْرَت توره کُفْت، فیلِکس ترس خورد و کُفْت: "بَلده فِعْلاً بورو، غِیْتیکه فرصت پیدَا شُد، تُو ره بسم طلب مُونم." ^{۲۶} دَ حَین حال فیلِکس اُمیدوار بود که شاید پوُلُس بَلده شی پیسه بَدیه و ازی خاطر اکثرِ وخت اُو ره طلب کده قد شی نقل مُوکد.

^{۲۷} مگم بعد از دُو سال پورکیوس فِستوس جانشینِ فیلِکس شُد. و ازی که فیلِکس میخواست دَ حقِ یهودیا یگ نیکی کُنه، اُو پوُلُس ره دَ بَندی خانه نگاه کد.

پوُلُس دَ حُضُورِ فِستوس والی

^{۲۵} ^۱ اوخته فِستوس سه روز بعد از رسیدنِ خُو دَ ولایتِ یهودیه، از قِیَصْرِیه دَ اورشَلیم رفت. ^۲ پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدای یهود دَ پیش فِستوس اَمَدِه اِدا عا های خُو ره دَ ضِدِ پوُلُس دَرُو کُفْت و اَرُو خا هِش کد ^۳ که دَزوا لُطف کده پوُلُس ره دَ اورشَلیم ریی کُنه. اونا دَ کَمِین بود تا اُو ره دَ بَین راه بُکُشه. ^۴ مگم فِستوس دَ جوابِ ازوا کُفْت: "پوُلُس دَ قِیَصْرِیه نظر بَند اَسته و خود مه دَ زودی دَ اُونجی پس مورم. ^۵ کسای که از مینکلِ شُمو صاحبِ اِختیار اَسته بییه و قد مه بوره و اگه کَدَم خطای امزو آدم سر زده بَشه، اونا اِدا عا ی خُو ره رُو دَ رُو اَرُو بُگه."

^۶ فِستوس تقریباً هشت یا ده روز دَ اورشَلیم مَند و بعد اَرُو دَ قِیَصْرِیه رفت. روزِ دِیگه شی دَ چوکی قضاوتِ شِشت و اَمَر کد که پوُلُس ره بیره. ^۷ وختیکه پوُلُس اَمَد، یهودیای که از اورشَلیم اَمَدِه بود، گِرِدِ اَرُو ره گِرِفت و اِدا عا های کلو و خطرناک دَ ضِدِ پوُلُس پیش کد، مگم نَتِست که ثَبوت کُنه. ^۸ پس پوُلُس از خود خُو دِفاع کده کُفْت: "ما نَه دَ خِلافِ شریعتِ یهود کَدَم کاری کدیم و نَه ام دَ ضِدِ خانه خُدا و قِیَصْرِ رُوم دُچارِ کَدَم خطایی شُدیم." ^۹ مگم فِستوس که میخواست یهودیا ره راضی نگاه کُنه، دَ پوُلُس کُفْت: "آیا قَبول دَری که دَ اورشَلیم بوری و دَ اُونجی دَ پیش خود مه دَ باره امزی اِدا عا ها محاکِمه شنی؟" ^{۱۰} پوُلُس دَ جوابِ شی کُفْت: "فِعْلاً ما دَ پیش تَخْتِ قضاوتِ قِیَصْرِ، یعنی دَمَرُو جای که باید محاکِمه شُنم، ایسته یَم و خود شُمو بَهرتَر مِیدَنید که ما مُرتکب هیچ جُرمی دَ ضِدِ یهودیا نَشُدیم. ^{۱۱} اگه مُجرِم بَشُم و یا کَدَم کارِ بَد کده بَشُم که قَابِلِ اِعدام بَشه، از مَرگ سرکشی نَدَرُم. لیکن اگه اِدا عا های که امی نفرا دَ خِلافِ ازمه کده هیچ حَقِیقت نَدَره، هیچ کس حق نَدَره که مَره دَ دِستِ امزی کسا بَدیه. ما دَ پیش قِیَصْرِ رُوم دادخاهی مُونم." ^{۱۲} پس فِستوس قد مُشاوَرین خُو مشوره کده دَ جوابِ شی کُفْت: "آلی که از قِیَصْرِ دادخاهی کدی، دَ پیش قِیَصْرِ موری."

پوُلُس دَ حُضُورِ اَگریپاس پادشاه

^{۱۳} چند روز بعد اَگریپاس پادشاه و خاتون شی برنیکی دَ قِیَصْرِیه اَمَد تاکه دَ فِستوس خوش اَمدید بُگه. ^{۱۴} پس ازی که اونا روزای کلو ره دَ اُونجی مَند، فِستوس قضیه پوُلُس ره دَ پیش پادشاه رَسَنده کُفْت: "دَ اِینجی یگ آدم اَسته که از

دوره فیلیکس بندی منده. ^{۱۵} وختیکه د اورشلیم رفتم، پیشوایون عالی مقام و کته کلونای یهود د ضد ازو رسماً پیش ازمه شکایت کد و خاهش کد که او محکوم شنه. ^{۱۶} ما د جواب ازوا گفتم که د رسم-و-رواج روم ای رقم نییه که یگ آدم بدون محکمه بلده جزا تسلیم شنه، بلکه پیش ازی که آدم متهم شده ره تسلیم کنه، او ره قد مدعیای شی روی د روی مونه و بلده شی فرصت میدیه تا د برابر ادعاها از خود دفاع کنه. ^{۱۷} پس وختیکه اونا د اینجی آمد، ما بدون معطل د روز دیگه شی د چوکی قضاوت ششتم و امر کدم که امو آدم ره بیره. ^{۱۸} غتیکه مدعیای شی باله شد، د خلاف ازو هیچ جرمی ره ادعا نکد که ما انتظار دشتم، ^{۱۹} بلکه د باره دین خودون شی د بین ازوا اختلاف وجود دشت و ام د باره یگ شخص د نام عیسی که مرده، مگم پولس ادعا مونه که او زنده یه. ^{۲۰} ازی که د ای باره دودله بودم، ازو پرسان کدم که آیا میخاهی د اورشلیم بوری تا ای قضیه د اونجی فیصله شنه؟ ^{۲۱} مگم پولس خاهش کد که تا زمان فیصله قیصر نظر بند بشه. پس ما امر کدم که او ره نظر بند کنه تا غتیکه بتتم او ره د پیش قیصر ری کنم. ^{۲۲} اگر پیاس د فستوس گفت: "عذر میل درم که تورای ازو ره خود مه قد گوش خو بشنوم." فستوس د جواب شی گفت: "صباح تورای شی ره میشنوی."

^{۲۳} روز دیگه شی اگر پیاس و برنیکی قد د ب دبه کلو آمد و قد قومندان و مردای نامثوی شار د سالون عمومی داخل شد. د امر فستوس، اونا پولس ره حاضر کد. ^{۲۴} اوخته فستوس گفت: "جناب اگر پیاس پادشاه، و ای تمام کسای که د اینجی حاضر استید! امی آدم ره مینگرید، تمام مردم یهود، چی د اورشلیم و چی د اینجی، د سر امزی آدم د پیش مه عرض کده و قد چیغ-و-شور کلو گفته که ای آدم نباید دیگه زنده بمنه! ^{۲۵} لیکن ما پی بردیم که ای آدم هیچ کاری نکده که سزاوار مرگ بشه، ولے بخاطری که از قیصر دادخاهی کده، ما تصمیم گرفتیم که ای ره د پیش ازو ری کنم. ^{۲۶} مگم ازی که مطلب واضح ندرم که د اعلیٰ حضرت د باره ازی نوشته کنم، ای ره د اینجی د پیش پگ شمو و مخصوصاً د حضور اگر پیاس پادشاه آوردیم تا بعد از تحقیقات یگو چیز پیدا کده نوشته کنم. ^{۲۷} چون فکر موکنم عاقلانه نییه که یگ بندی ره ری کنم و ادعاهای ره که د خلاف شی شده ذکر نکنم."

۲۶ ^۱ و اگر پیاس د پولس گفت: "تو اجازه دری که بلده دفاع خو گپ بزنی." پس پولس دست خو ره باله کده اینی رقم از خود خو دفاع کد: ^۲ "ای اگر پیاس پادشاه، بلده مه جای خوشبختی آسته که امروز د حضور شمو د باره تمام ادعا های که یهودیا د سر مه کده از خود خو دفاع کنم. ^۳ خصوصاً بخاطری که شمو د باره رسم-و-رواج یهودیا و اختلافات نظر که د بین ازوا آسته معلومات کلو درید. پس خاهش مونم که لطف کده د عرض بنده قد صبر-و-خوصله گوش بدید. ^۴ پگ یهودیا د باره راه-و-رفتار زندگی مه از دورون جوانی مه خوب خبر دره، از شروع که ما د مینکل قوم خو د اورشلیم زندگی موکدم. ^۵ اونا از گاه مره مینخشه؛ اگه اونا بخایه میننه شاهدی بدیه که ما د عنوان یگ فریسی د مطابق سختگیرترین فرقه دین مو زندگی موکدم. ^۶ و آلی از خاطر امیدیدی که خدا وعده شی ره د بابه کلونای مو دده بود، محاکمه موشم. ^۷ ای امو وعده آسته که دوازه طایفه مو امید دره که پوره شدون شی ره بنگره و امزی خاطر شاو و روز از تی دل عبادت مونه. آره جناب پادشاه، از خاطر امزی امید یهودیا د سر مه تهمت کده. ^۸ ای قوما، چرا شمو فکر مونیید که ای ناممکن آسته که خدا مرده ها ره زنده کنه؟ ^۹ ما ام فکر موکدم که د هر وسیله ممکن قد هر کسی که نام عیسی ناصری ره بگیره، مخالفت کنم. ^{۱۰} امی کار ره ما د شار اورشلیم کدم: قد اختیاراتی که پیشوایون عالی مقام دز مه دده بود، ما بسیاری از پیروای عیسی^a ره د بندی خانه میندختم و غتیکه اونا د مرگ محکوم موشد، ما د خلاف ازوا رای میددم. ^{۱۱} عذر وختا د عبادت خانه ها رفته اونا ره جزا میددم و کوشش موکدم که اونا ره د کفر گفتو مجبور کنم. قار-و-غضب مه د بله ازوا د اندازه کلو شد که حتی تا شارای خارج رفته اونا ره آزار-و-آذیت موکدم. ^{۱۲} د یکی امزی سفرا د حالیکه قد حکم و اختیارات از طرف پیشوایون عالی مقام سون دمشق مورفتم، ^{۱۳} د دم چاشت د بین راه، ای پادشاه،

^a ۲۶:۱۰ د جای «پیروای عیسی» د زیون یونانی «مقدسین» نوشته یه.

یگ نور ره از آسمو دیدم که روشوتر از نور آفتو بود و د گرد ازمه و کسای که قد مه بود، بلقده کد. ^{۱۴} امی که پگ مو د زمی اُفتدی، ما یگ آواز ره شنیدم که د زبون عبرانی دز مه گفت: 'ای شائول، ای شائول، چرا مره آزار-و-آذیت موكنی؟ د سر شیخله چپو قد لعه زدو بلده تو مشکل خلق مونه. ^{۱۵ a} ما پُرسیدم: 'صاحب، تو کی آستی؟' مولا گفت: 'ما عیسی استم، امو که تو آزار-و-آذیت مونی. ^{۱۶} آلی باله شو و د سر پای خو ایسته شو. ما دز تو ظاهر شدم تا که تو ره د خدمت خو تعیین کنم و تو د باره هر چیزی که از مه دیدی و هر چیزی که ما د آینده بلده تو نشو میدیم، شاهدی بدی. ^{۱۷} ما تو ره از دست قوم یهود و ام از دست ملت‌های غیر یهود که تو ره د پیش ازوا ربی موئم، نجات میدم. ^{۱۸} ما تو ره ربی موئم تا چیمای ازوا ره واز کنی و اونا ره از ترکی د روشنی و از چنگ شیطو سون خدا راهنمای کنی تا گناهای ازوا بخشیده شنه و اونا د مینکل کسای که د وسیله ایمان دز مه مقدس شده، میراث دشته بشه. ^{۱۹} امزی خاطر آلی آگریپاس پادشاه، ما نسبت د رویای آسمانی نافرمانی نکدم، ^{۲۰} بلکه اول د یهودیای دمشق، اورشلیم و سر تا سر منطقه یهودیه و بعد ازو د مردم غیر یهود اعلان کدم که 'توبه کنید و سون خدا بیید و عملی ره انجام بدید که توبه شمو ره ثابت کنه. ^{۲۱} د مزی دلیل یهودیا مره د خانه خدا گرفتار کد و میخاست که مره بکُشه. ^{۲۲} مگم تا امروز خدا مره یاری کده و آلی د اینجی ایسته یم و د ریزه و کنه شاهدی میدیم؛ بغیر از چیزای که انبیا و موسی پیشگویی کده که واقع موشه، دیگه هیچ چیز ره د زبون خو نَمیرم: ^{۲۳} اونا پیشگویی کد که مسیح باید درد-و-رنج بکُشه و بحیث اولین کسی که از مرده ها دوباره زنده شده نور ره د قوم یهود و د ملت‌های غیر یهود اعلان کنه."

^{۲۴} د حالیکه پولس امی چیزا ره گفته از خود دفاع موكد، فستوس د آواز بلند گفت: "او پولس، تو دیونه ای! عِلِم کلو تو ره دیونه کده. ^{۲۵} پولس د جواب شی گفت: "جناب عالیقدر فستوس، ما دیونه نییم، بلکه حقیقت و تورای عاقلانه ره موگم. ^{۲۶} آگریپاس پادشاه که ما آزادانه د پیش شی توره موگم، ازی چیزا خبر دره. ما یقین درم که هیچ کدم ازی چیزا از نظر ازو تاشه نییه، چراکه ای واقعه ها د جای گوشه رخ نده. ^{۲۷} آلی آگریپاس پادشاه، آیا شمو د پیغمبرا عقیده درید؟ آره، ما میدنم که شمو دزوا عقیده درید. ^{۲۸} آگریپاس د پولس گفت: "خو تو د امیقس وخت کم مره وادار مونی که مسیحی جور شوم؟" ^{۲۹} پولس گفت: "از خدا میخایم که دیر یا زود، نه تنها شمو اعلی حضرت، بلکه پگ کسای که امروز تورای مره میسنوه رقم ازمه آلی شنه، مگم نه رقم ازمه آلی د زنجیرا. ^{۳۰} اوخته پادشاه، فستوس والی، برنیکی و دیگه نفرای که د اونجی ششته بود، باله شد ^{۳۱} و ازونجی برو آمد و اونا قد یگدیگه خو نقل کده موگفت: "ای آدم کاری نکده که سزاوار مرگ یا بندی‌خانه بشه. ^{۳۲} و آگریپاس د فستوس گفت: "اگه از قیصر دادخاهی نموکد، ای آدم می‌تست که ایله شنه."

ربی کدون پولس د شار روم

۲۷ ^۱ وختی قرار دزی شد که مو از راه دریا سون ایتالیا سفر کنی، پولس و چند نفر بندی دیگه ره د یگ صاحب منصب د نام یولیوس که از فرقه نظامی قیصر بود، تسلیم کد. ^۲ پس د یگ کشتی که از منطقه ادرمیتیم بود و د زودی سون بندرهای ولایت آسیا^b ربی موشد، سوار شده حرکت کدی. آرسترخس مقدونی از شار تسالونیکه ام قد مو قتی رفت. ^۳ روز دیگه شی د بندر صیدون رسیدی و یولیوس قد پولس خوبی کد و بلده شی اجازه دد که د دیدون دوستای خو بوره تا اونا ضرورت‌های شی ره پوره کنه. ^۴ ازونجی بسم از راه دریا ربی شدی و ازی که باد از دم روی مو بود، از گوشه گوشه جزیره قبرس تیر شدی. ^۵ و بعد از سفر د مینکل دریا از بغل قیلیقیه و پمفیلیه تیر شدی و د شار میرا د ولایت لیکیه رسیدی. ^۶ د اونجی یولیوس صاحب منصب یگ کشتی ره که از شار سکندریه سون ایتالیا ربی بود، پیدا کد ^a ۲۶:۱۴ ای مثل رقم مثل "سنگ زدو د خانه زمبور آسته،" یعنی مشکلات ره خود تو د جان خو کوی مونی. ^b ۲۷:۲ بلده معلومات د باره آسیا د فهرست لغات مشکل رجوع کنید.

و مو ره دَزُو سوار کد. ^۷ مو بلده روزای کلو د آهستگی پیش مورفتی و قد زحمت کلو د نزدیکی شار کیندوس رسیدی و ازی که باد مانع پیش رفتون مو موشد، مو از بغل جزیره کریت از پالوی سلمونی رفتی. ^۸ د سختی از پالوی سلمونی تیر شدی و د یگ جای د نام «بندر نیک» رسیدی که د نزدیکی شار لسائیه بود.

^۹ کلو وخت تیر شد و ادا مه سفر از راه دریا د امزو غیت خطرناک بود، چراکه زمان روزه گاه تیر شده بود. ^{۱۰} پس پولس دزوا نصیحت کده ^{۱۱} گفت: "او مردم، ما مینگرم که سفر مو ازی کده پیش خطرناک آسته؛ نه تنها د کشتی و بار شی کلو نقصان میرسه، بلکه د جان های از مو ام." ^{۱۲} مگم صاحب منصب د تورای کشتی وان و صاحب کشتی کلو تر توجه دشت تا د تورای پولس. ^{۱۳} و ازی که امو بندر بلده تیر کدون زمستو مناسب نبود، تمام ازوا صلاح دید که ازونجی حرکت کنه تا شاید د فینیکس که یگ بندر کریتی بود و روی شی سون شمال غربی و جنوب غربی واقع شد، برسه و زمستو ره د اونجی تیر کنه.

ری کدون پولس د شار روم

^{۱۴} وختیکه باد ملایم جنوبی باله شد، اونا گمان کد که میتنه د مقصد خو برسه. پس اونا لنگر کشتی ره باله کش کد و مو از بغل کریت ری شدی. ^{۱۵} لیکن زیاد وخت تیر نشد که یگ باد تند، مشهور د باد «شمال شرقی» از طرف جزیره کریت باله شده د کشتی زد. ^{۱۶} ازی که کشتی گیر مند و نتست د دم باد پیش بوره، مو خود ره د دم باد ایله کدی و بے اختیار برده شدی. ^{۱۷} وختی د بغل یگ جزیره ریزگگ د نام کاودا رسیدی، د زحمت کلو تنستی که کشتی ریزگگ ره د چنگ بیری. ^{۱۸} بعد از باله کدون ازو خدما کشتی دوروبر کشتی کنه ره قد ریسپو محکم بسته کد و از ترس ازی که کشتی د ریزگار سیرتیس گور نروه اونا لنگر کشتی ره تاه کد و ایش که کشتی امو رقم د دم باد برده شنه. ^{۱۹} روز دیگه شی ازی که باد د شدت کشتی مو ره میزد، اونا بار کشتی ره د پورته کدو شد ^{۲۰} و د روز سوم اونا قد دستای خود خو اسبابای کشتی ره د دریا پورته کد. ^{۲۱} بلده روزای کلو نه آفتو معلوم شد و نه ستاره ها. باد امو رقم د شدت خو ادامه دشت و دیگه هیچ امید نجات بلده مو نمنده بود.

^{۲۲} دیر وخت موشد که اونا چیزی نخورده بود. د امزو غیت پولس د مینکل ازوا ایسته شده گفت: "او مردم! شو از اول باید دز مه گوش میدید و از جزیره کریت حرکت نموکدید تا از پگ امزی ضرر و تاوان بیغم مومندید. ^{۲۳} آلی از شو جدی خواهش مونم که همت خو ره از دست ندید، د مینکل شو د جان هیچ کس نقصان نمیرسه، بلکه فقط کشتی از دست موره. ^{۲۴} چون دیشاو ملایکه خدای که ما مربوط شی استم و او ره پرستش مونم، د پالوی مه ایسته شده ^{۲۵} گفت: ای پولس نترس، چراکه تو باید د پیش قیصر حاضر شنی و خدا جان پگ همسفرای تو ره ام بخاطر از تو بخشیده. ^{۲۶} پس ای مردما، قوی دل بشید، چون ما د خدا ایمان درم که امو رقمیکه بلده مه گفته شده، امو رقم موشه. ^{۲۷} لیکن کشتی مو باید د یکی ازی جزیره ها د ریگ گور بوره."

^{۲۸} د شاو چاردهم د حالیکه مو د دریای ادریاتیک ایسو-و-اوسو هی موشدی، تقریباً د نیم شاو خدما کشتی گمان کد که د خشکی نزدیک شده. ^{۲۹} پس اونا او ره اندازه کد و او بیست بیه آدم بود؛ کمی پیشتر رفته بسم اندازه کد و او پوزده بیه بود. ^{۳۰} و از ترس ازی که کشتی مو د سنگا نخوره، اونا از پشت کشتی چار لنگر ره د دریا اندخت تا کشتی ره ایسته کنه و دعا موکد که زودتر روز واز شنه. ^{۳۱} خدما کشتی قصد دشت که از کشتی دوتا کنه و د بانه ازی که لنگر ره از پیش کشتی د دریا میندزه، کشتی ریزگگ ره د دریا تاه کد. ^{۳۲} اوخته پولس د صاحب منصب و عسکرا گفت: "اگه

^a ۲۷:۹ زمان روزه که د امزی آیه ذکر شده مربوط «روز کفاره» موشه که هر سال د تیرماه د شروع فصل طوفانی د جای آورده موشد. ^b ۲۷:۱۳ لنگر یگ آیین گرنگ آسته که وخت کشتی ایسته موشه کشتی ره د یگ جای نگاه مونه. ^c ۲۷:۱۶ عموماً کشتی های کنه باربری و مسافربری د پشت خو یگ کشتی ریزگگ دشت.

خَدَمای کِشْتی دَ کِشْتی نَمَنه، شُمُو نَمِیْتَنید نِجَات پَیْدَا کُنید. ” ۳۲ پس عسکرا ریسپونای کِشْتی ریزگگ ره مُنْثی کده او ره ایله کد.

۳۳ کمی پیش از روز واز شُدو پوُلْس دَ پگ عُدْر-و-زاری کد که یگو چیز بُخوره و کُفْت: ”امروز چارده روز آسته که دَ اِنْتِظَارِ ایسته شُدونِ طوفانِ اَسْتِید و بَدُونِ خوراک شِشْتِه هِیچ چیز نَخوردید. ” ۳۴ اَلی دَز شُمُو عُدْر مَوْنَم که یگو چیز بُخورید، چُون بَلَدِه زنده مندو شُمُو دَ خوراک ضَرُورَت دَرید. یگ تارِ موی از سرِ هِیچ کَدَم شُمُو کم نَمُوشه. ” ۳۵ بعد از کُفْتونِ امزی توره نان ره گِرِفْت و دَ حُضُورِ پگ خُدا ره شُکر کده نان ره میده کد و دَ خوردو شُد. ۳۶ اوخته پگ ازوا دِلگرم شُدِه اونا ام دَ نان خوردو شُد. ۳۷ جُمْلِه مو دَ کِشْتی، دُو صد و هفتاد و شش نفر بُودِی. ۳۸ وختیکه پگ سیر شُد، اونا تمام گندم ره دَ دریا پورته کد تا کِشْتی سُبک شُنه.

میده شُدونِ کِشْتی

۳۹ وختی روز واز شُد، خَدَمای کِشْتی زمی ره روش نَنسِت، مگم یگ خَلِیج^۱ ره دید که ساحلِ ریزگار دشت. اونا تصمیم گِرِفْت که دَ صُورَتِ اِمکانِ کِشْتی ره دَ امزُو ریزگار بَشُنه. ۴۰ پس اونا بَنَدِ لَنگرا ره مُنْثی کده لَنگرا ره دَ دریا ایله کد و دَ حینِ حالِ ریسپونای جَلُو کِشْتی^۲ ره ام واز کد. بعد ازُو بادبانِ پیشِ کِشْتی ره باله کش کد و کِشْتی ره یکسره سُون ریزگار هِی کد. ۴۱ لیکن کِشْتی قد یگ بُغُنْدِی ریزگار تُکر کد و دَ ریگ شِشْت. پیشِ رُوی کِشْتی محکم بَنَد مَنَد و هِیچ شور نَخورد، مگم پُشْتِ کِشْتی بخاطرِ ضَرِبِه جَلِبِه های شَدیدِ دریا جُو جُو شُد. ۴۲ عسکرا قَصْد کد که بَنَدی ها ره بُکُشه تا نَشُنه که یگون شی او بازی کده دُوتا کُنه. ۴۳ مگم صَاحِبِ مَنَصَب که میخاست پوُلْس ره نِجَات بَدِیه، نَه ایشْت که اونا نَقْشِه خُو ره عملی کُنه، بَلْکِه اَمْر کد که هر کسی که آویازی ره یاد دَرِه اوّل خود ره دَ دریا پورته کُنه و دَ خُشْکی بَرَسَنه ۴۴ و باقی نفرا دَ بَلِه تَخْتِه چپو ها و دَ بَلِه ثوْته های کِشْتی از دُمبالِ ازوا بوره. دَمزی رَقْم پگ صَحیح-و-سَلَامَت دَ خُشْکی رَسید.

دَ جَزیره مالت

۲۸^۱ وختیکه صَحیح-و-سَلَامَت دَ لِبِ دریا رَسیدِی، اوخته فامیدی که نامِ ازُو جَزیره مالت آسته. ۲ مَرْدُمِ اُونجی قد ازمو کلو خُوبی کد. ازی که بارو موبارید و هوا یَخ بُود، اونا آتِش داغ کده از پگ مو پَذیرایی کد. ۳ پوُلْس یگ مَقْدَارِ خَاشِه جَم کده اُورْد و دَ حینِ ایشْتو دَ بَلِه آتِش یگ مار از قدِ ازُو بخاطرِ گرمی آتِش بُر شُد و دَ دِست شی چسپید. ۴ وختی مَرْدُمِ امزُو جَزیره مار ره دَ دِست شی اُوزو دید، قد یگدِیگِه خُو کُفْت: ”ای آدم حتماً قَاتِلِ آسته. اگرچه از دریا نِجَات پَیْدَا کده، مگم عَدَالَتِ اِلْهَی اِجازه نَمیدیه که زنده بَمَنه. ” ۵ مگم پوُلْس مار ره تُک زده دَ مَنِه آتِش اَنَدخت و هِیچ ضَرَر دَز شی نَرَسید. ۶ اونا مَنَنْظَرِ بُود که جان شی اَمَاس کُنه یا ای که بے بَلْغِه دَ زمی بُفْتِه و بُمَرِه. لیکن بعد از اِنْتِظَارِ کلو اونا دید که هِیچ ضَرری دَ پوُلْس نَرَسید. اوخته فِکْرِ ازوا بَدَل شُد و اونا کُفْت: ”ای یکی از خُدایو آسته. ” ۷ دَ نَزْدِیکِ امزُو جای زَمینای و جُود دَشْت که مَرَبُوطِ حاکِمِ امزُو جَزیره مَوشُد که پُوبلیوس نام دَشْت. او مو ره دَ خَانه خُو بُرد و از مو پَذیرایی کده مَدَّتِ سِه روز مَهمو نَوَازی کد. ۸ دَمزُو غَیْتِ اَتِه پُوبلیوس جاگهیی بُود و تاو و پِیچَشِ خُونی دَشْت. پوُلْس دَ مَلَقَاتِ ازُو رَفْت و دُعا کده دِستای خُو ره دَ بَلِه شی ایشْت و او ره شَفا دَد. ۹ بعد ازُو واقعه پگِ نَاجورای دِیگِه امزُو جَزیره ام اَمَد و شَفا یَافْت. ۱۰ امزی خاطرِ اونا مو ره کلو اِحْتِرام کد و غَیْتیکه تِیاری رَفْتو ره مِیگِرَفْتی، چِیزای ره که ضَرُورَت دَشْتی بَلَدِه مو تَهییه کد.

^a ۲۷:۳۹ «خلیج» یگ حصّه بحر آسته که از سه طرف بند آسته و از یگ طرف دَ خود بحر راه دَرِه. ^b ۲۷:۴۰ «جَلُو کِشْتی» یگ تَخْتِه چوبی آسته که دَ زیرِ دِلِ کِشْتی دَ پَسَنه حَصِّه شی و جُود دَرِه و کِشْتی وان دَ وسیله ازُو کِشْتی ره اداره مونه.

رسیدون پولس د شار روم

۱۱ بعد از سه ماه مو د یگ کشتی که از سکندریه بود و زمستو ره د جزیره مالت تیر کدد، سوار شدی. د بله امرؤ کشتی علامت «جوزا» نصب شده بود. ۱۲^a وختیکه مو د شار سِراکوز رسیدی، سه روز د اونجی مندی. ۱۳ از اونجی د کشتی حرکت کده د شار ریعیوم رفتی. یگ روز بعد از رسیدون مو باد جنوبی باله شد و مو د روز دیگه شی د بندر پوتیولی رسیدی. ۱۴ د اونجی برارای ایماندار ره پیدا کدی که مو ره دعوت کد و مو مدت هفت روز ره قد ازوا مندی و ازونجی آخرکار سون شار روم آمدی. ۱۵ ایماندارای روم وختی از رسیدون مو خبر شد، تا بازار آپیوس و یگ آغیل د نام «سه سماوات» د دم راه مو آمد. غیتیکه پولس اونا ره دید، خدا ره شکر گفت و دل پیدا کد. ۱۶ وختی د روم رسیدی، د پولس اجازه دده شد که د یگ خانه قد یگ عسکر که ازو مُحافِظَت مُوکد، تنهای خو بشینه.

۱۷ بعد از سه روز پولس رهبرای یهودیا ره کوی کد و غیتیکه اونا جم شد، دزوا گفت: "ای برارو، اگرچه کدم عملی بد د ضد قوم یا رسم-و-رواج بابه کلونای خو نکدیم، ولی ما د اورشلیم دستگیر شده تسلیم رومیا شدیم. ۱۸ رومیا از مه تحقیق کد و میخاست که مره ایله کنه، چراکه هیچ جرمی دز مه پیدا نشد که سزاوار مرگ بشه. ۱۹ مگم یهودیا مخالفت کد و ما مجبور شدیم که از قیصر دادخاهی کتم. باوجود ازی ام د ضد قوم خو هیچ شکایتی ندرم. ۲۰ د امزی دلیل شمو ره کوی کدم تا شمو ره بنگرم و قد شمو توره بگم، چون ما از خاطر امید اسرائیل د ای زنجیر بند آستیم. ۲۱ اونا دزو گفت: "هیچ کدم خط از ولایت یهودیه د باره ازتو دز مو نرسیده و از برارونی که ازونجی آمده ام کسی د باره تو توره یا خبر بد نگفته. ۲۲ لیکن مو میخاهی نظر تو ره بشنوی. مو میدنی که مردم د هر جای د ضد امزی فرقه بدگویی مونه."

۲۳ پس اونا یگ روز ره تعیین کد و غدر کسا بلده دیدون پولس د خانه شی آمد. اوخته او از صبح تا شاو د باره پادشاهی خدا قد ازوا د تفصیل توره گفت و کوشش کد که قد شریعت موسی و نوشته های انبیا اونا ره د باره عیسی مسیح قناعت بدیه. ۲۴^b بعضی ازوا توره های ازو ره قبول کده ایمان آورد، ولی بعضی های شی ایمان نورد. ۲۵ وختیکه د بین ازوا اختلاف نظر پیدا شد، اونا اونجی ره ایله کد. مگم پیش از رفتون ازوا پولس اینی توره ره گفت: "روح القدس توسط اشعیا نبی د بابه کلونای شمو چی خوب گفته بود،

۲۶ د پیش امزی قوم بورو و بگی:

"شمو شنیده مورید، مگم هرگز پی نموفتید؛

دوامدار توخ مونید، لیکن هرگز نمینگرید،

۲۷ چون دل امزی قوم سخت شده

و گوشای شی گزنگ شده

و اونا چیمای خو ره پوٹ گرفته،

نشنه که قد چیمای خو بنگره

و قد گوشای خو بشنوه

و قد دل خو پی بیره و پس تاو بخوره

و ما اونا ره شفا بدیم."

^a ۲۸:۱۱ جوزا یعنی «دوگتی» و دوگتی بلده امرؤ مردم نشانی دو خدایو د نام «کاستور» و «پولوکس» بود. امو مردم عقیده دشت که امو دو خدا د سفر دریایی قد ازوا کومک مونه. امزی خاطر اونا ای نشانی ره د سر کشتی های خو نصب موکد. ^b ۲۸:۲۳ اونا ره قناعت بدیه که مولا عیسی امو مسیح، یعنی نجات دهنده از طرف خدا آسته. ^a ۲۸:۲۹ بعضی نسخه ها امی آیت ره که داخل قوس آسته، ندره.

۲۸ و آلی بدیند که ای نجاتِ الهی دَ غَیرِ یهودیا دده شُده و اونا اُره قَبُولِ مونه. " ۲۹ [غَیتیکه پولس ای چیزا ره گُفت، یهودیا دَ حالیکه قد یگدیگه خُو سخت بَحَثِ موکد، اَزونجی رفت.]^a

۳۰ پولس دُو سالِ تمام دَ خانِه کِراییی زندگی موکد و هر کسی ره که دَ پیش شی میمَد، خوش اَمَدید مَوگُفت. ۳۱ اُو دَ دلیری کامل و آزادانه پادشاهی خُدا ره اِعلان موکد و دَ باره مولا عیسیٰ مسیحِ تعلیم میدد.